

Gen Bin Tagisi Luk da Mandagit

But piso gen

Luk unun Juda amin kinda dima. Unun Grik amin kinda. Ae nandak nandak amin madep kinda, ae wuda wamakyo kisi egipgut.

Gen Bin Tagisi Luk da mandagit unun da Yesu unun Israel amin gat ae Amin Njawanari Kabi kisi yokwikon banj timit timit amin yan nolinban koman. Yesu pini wasanek ak do agit bisapmon minjat aminyo yan yoyigit, "Telagi Wup da antagap aban Pinjop dakon geni tagisi bupmi amin do yoyin tenjtagit." (4.18 do koki) Asi, minjat aminyo jigi mibili mibili pawit unun Yesu da yo tagisi anyomgut dakon geni morapmi Luk da mandagit.

Yesu dakon egip egipni morapmi do Luk kalon dagin yosok. Unun dakon geni papia diwarikon dima mandabi. Luk kalon dagin Yesu miktimon altagit bisapmon yo noman tawit unun do morapmi yosok. Ae Luk da Yesu da tilak gen kinda yagit unun Samaria amin kinda da kosiron kinj uwal da kisiron jigi pagit unun do mandagit. Ae Yesu da tilak gen kinda yagit unun monji kinda da datni yipmanj dek kigit unun do mandagit. Ae Luk dagin Sakius takis timit timit amin dakon geni mandagit.

Luk da yo diwari do morapmi yosok unun bisit pi tebaisi agak gat, ae Telagi Wup dakon pi gat, ae Pinjop da minjat amin dakon yokwini wiririk yomisak unun do yosok. Ae Luk da minjat da yo awit unun do morapmi yosok.

Luk papia on kalon nan gin dıma mandagit. Yabekbi Papia yo kisi mandagit. Unun papiagwan Yesu Kwen Kokup wigakwan unun da kwenon yabekbi da pi awit unun dakon geni mandagit.

Gen on Luk da Tiopilas do mandagit

¹⁻³ Kıla amin madep Tiopilas, amin morapmi da Pin kop da yo morap nin da binapmon agit unun dakon geni papiakon mandak do awit. Yo morap wasanek altanakwa dabil da si pındagek yan tenjenok awit amin dakon gen yolek mandawit. Unun amin Pin kop gen do pi awit. Ae nak unun yo morap si wasanek noman tan anan opgwit unun dakon mibili pakyan si nandak do pini madepsi agim. Do gen morap on papiakon kilegisi mandan yipbo gagon opjak kan nandabo tagisi asak. ⁴ Papia on manjenek amin da gen morap gayiwit unun nandabi bamisi asak.

Elisabet da Jon an alagit, ae Maria da Yesu an alagit gat dakon gen (Kilapmi 1.5-2.52)

Jon dakon altok altok dakon but piso gen

⁵ Erot da Judia miktım dakon kıla amin madep yikgit bisapmon mukwa sogok amin kind a egıpgut mani Sekaraia. Sekaraia unun mukwa sogok amin Abiya da kabikon nani kind a. Minjatni Elisabet unun Aron da kabikon nani. ⁶ Pin kop da dabilon kilegisi egek Amin Tagi dakon gen teban madep ae moniji kisi guramıkgımal. ⁷ Mani Elisabet

monji sun egipgut, do isal egek miñat amin pelanyo agimal.

⁸ Bisap kindakon Sekaraia gat mukwa sogok amin notni gat Piñkop da dabilon mukwa sogok pi awit. ⁹ Añek namın dasi Amin Tagi da telagi tamogwan wigi yo kibani tagisi sosak yan do anpakni yolek satu wasok awit. Yan aba Sekaraia dakon man da noman tanban mukwa sok do wigigit. ¹⁰ Wigi mukwa sonakwan yomakon miñat amin morap muwuk egek bisit pi awit.

¹¹ Añakwa Amin Tagi dakon anelo kind Sekaraia altañ ingut. Uñun alta mukwa kibani tagisi soson da tosoq uñun da aminsi tet do akgit. ¹² Akban kanek Sekaraia wuripdagek pasalgit. ¹³ Mani anelo da yan iyigit, “Sekaraia, Piñkop da bisitgo kili nandagit, do dima pasolgi. Miñatgo Elisabet da monji wili kind añalakdisak. Mani Jon yan iyiki. ¹⁴⁻¹⁵ Amin Tagi da inamon mani wukwisi tokdisak, do gak butgo tagisi anakwan kisik kisik akdisal. Ae amin morapmi da monji uñun altosak bisapmon kisik kisik akdan. Men da butgwan yitjagon da Telagi Wup da tugañ iban egi anañ kıkdisak. Wain ae pakbi tebanyo dimasi nosak. ¹⁶ Uñun da Israel amin morapmi panjobilban aeni Amin Tagini Piñkopmon kıkdan. ¹⁷ Elaija dakon anpak tapmimyo panek Amin Tagi mibiltan iminek kıkdisak. Uñun da miñat monjiyo gat datni gat dakon but pankilek aban but kalon akdan. Ae gen kirinıt amin dakon nandak nandak panmilip aban amin kilegi dakon nandan kokwin tagisi yombem

akdan. Anek amin pan-tagap aban tagap tanakwa Amin Tagi apdisak.”

¹⁸ Yan yanban Sekaraia da anjelo iyigit, “Nit minjat amin pelanyo kili agimak. Do gen yanaki but bamot asat. Gen unun nianon da bami yosol yan nandaken?”

¹⁹ Yanban anjelo da yagit, “Nak Gebriel, nak Pin kop da inamon akdat da yabekban gak do gen tagisi on gayik do abisat. ²⁰ Gen gayisat unun asi Pin kop da bisap yipgut unun bisapmon noman tokdisak, mani nandabi bami dima asak, do gen yogok kositgo sopmanakwan gen dimasi yanek egi wigaki gen gayisat unun bami noman tokdisak.”

²¹ Yan nandat anek egakwal amin jomjom anegek Sekaraia nido bisap dubak Telagi Yut Madepmon egisak yan nandanekek but morap awit.

²² Yan nandanekek egakwa Sekaraia yomakon pin gen yok do antidok anek kisit dagin tilak anyomgut. Yan anakwan kanek Telagi Yut Madepmon dipmin yombem kinda bo kak yan nandawit.

²³ Sekaraia Telagi Yut Madepmon pi agak bisapni mudanakwan tobil kokupnikon kigit.

²⁴ Pan ki egakwan don minjatni Elisabet monji kwap awilek yutnon pasili egakwan kanek 5 mudawit. ²⁵ Anakwan yan yagit, “Amin Tagi da nak anpuluganban monji kwap awildat. Kalip monji mini egek amin da dabilon mayagisi nandagin, mani abisok kili unun mayagino mudosok.”

Anjelo da Maria altan imgut

²⁶⁻²⁷ Elisabet monji kwap awilgit unun dakon kanek 6 mudanakwan Pin kop da anjloni Gebriel

yabekban miñatjok kinda mani Maria unun do kigit. Galili miktimon, kokup kinda mani Nasaret unudon egipgut. Maria unun amin kinda mani Josep, Dewit da kabikon nani unun pasak do manjikbi. ²⁸ Gabriel Mariakon altañ iminek yan iyigit, “Gildat tagi. Amin Tagi gak gat egisak. Pin kop da miñat diwarì yapmanek gak do yo madep yan nandisak.”

²⁹ Maria gen unun nandanek burigwan da jigisi nandanek yan nandagit, “Ni gen kinda nan nayisak?” ³⁰ Yan nandanakwan iyigit, “Maria, dima pasolgi. Pin kop da gak do nandaban tagisi asak. ³¹ Nandaki, gak monji kwap awilek monji kinda anjalakdisal. Monji unun mani Yesu yan si iyiki. ³² Unun da amin man madepni ton kinda egakwan amin da Pin kop Wikwisi Dakon Monji yan iyikdan. Kalip babi Dewit da kila amin madep egipgut, unun da tilagon Amin Tagi Pin kop da yipban kila amin madep kinda egipdisak. ³³ Unun da Jepok dakon diwatni dakon kila amin madepni bisap dagok dagogi mini egi anan kinjek kilani akdisak.”

³⁴ Yan yanban Maria da anelo yan iyigit, “Yo yosol unun nian anek altosak? Nak amin kinda pagim.”

³⁵ Yanban anelo da gen kobogi yan iyigit, “Telagi Wup da gagon obinjakwan Pin kop Wikwisi unun dakon tapmim da gak kibitdisak. Unun do anek monji anjalaki unun telagi egakwan amin da Pin kop dakon Monji yan iyikdan. ³⁶ Nandaki, mamago Elisabet miñat pelan kili agit, mani monji kwapni ton, do monji wili kinda anjalakdisak. Kalip amin da ‘Monji aripmi dima panalask’ yan yawit, mani

abisok monji kwap kinda awilakwan kanek 6 mudosok. ³⁷ Pinjkop da yo kinda ak do nandisak kan, aripmi dimasi anjidok asak.”

³⁸ Yanban Maria da yan iyigit, “Nak Amin Tagi dakon oman minjat egisat, do unun yosol nagon yan gin noman tosak dosi nandisat.” Yan yanakwan anjelo da yipman kigit.

Maria da Elisabet kin kagit

³⁹ Unun bisapmon Maria tepmi kinjek miktim ilenji tonj timon Judia miktim dakon kokup pap kindakon kigit. ⁴⁰ Kin Sekaraia da yutnon wigi Elisabet gildat tagi yan iyigit. ⁴¹ Iyinjakwan unudon gin Elisabet monji burigwan yikgit unun wigi mok agit. Anjakwan Elisabet Telagi Wup da burikon pigi tujanban ⁴² madepsi yan tidanjek yagit, “Pinjkop da yo tagisi minjat diwari do yomisak unun si yapman mudanjek gisamni madepsi gamisak. Ae monji unun gak da buron yikdak ununyo kisi Pinjkop da gisamikdak! ⁴³ Amin Tagino dakon meni nagon nido obisak? Nak minjat tagi dima. ⁴⁴ Gak da gildat tagi yan nayinjaki unudon gin monji butnogwan yikdak kisik kisik anek wigi mok ak. ⁴⁵ Amin Tagi da gen gayigit unun nandabi bami asisi noman tokdisak yan nandagil, do kisik kisik tagi abi.”

Maria da kisik kisik kap kinda yagit

⁴⁶⁻⁴⁹ Yan yanban Maria da yagit, “Nak oman minjatni gin, ae mano minisi, mani nak do yo tagisi asak, do but dasi Amin Tagi anjisikat. Anjakwan butno da Pinjkop Panpulugok Amin do kisik kisik asak. Pinjkop Tapmin Ami da nak do yo madepsi

kinda asak, do abisok ae don kisi amin da Pinjokop da gisamni madepsi namisak unun do yokdan. Mani unun telagisi tosok. ⁵⁰ Amin Pinjokop do pasolgon unun amin bupmi nandan yomisak. Abisok ae don minjat amin morapyo yan ginsi bupmi nandan yomin anan kikkisak. ⁵¹ Iyi dakon kisit dasi pi tapmimi ton agit. Amin iyi do nandaba wigiwit amin unun yolban wasen kiwit. ⁵² Kila amin madep yityit tamo madepmon yikgan unun pabin yopmanek mani mini amin panenokdok. ⁵³ Amin jap do an unun yo tagisi morapmi yominakwan buri tugon. Anek amin yoni morapmi unun yolban yoni mini da kwan. ⁵⁴⁻⁵⁵ Iyi dakon oman monjini Israel panpulgane yan teban tok gen Abraham gat ae babikni gat do yoyigit unun dima intagit. Yan teban tok geni anteban anek unun yawi diwatni dagok dagogi mini bupmi nandan yomin anan kisak.”

⁵⁶ Maria kanek kapbi Elisabet gat egek don kokupnikon tobil kigit.

Jon altagit

⁵⁷ Elisabet da monji anjalasak dakon bisap abinjakwan monji wili anjalagit. ⁵⁸ Anjanek kisik kisik anjakwan Amin Tagi da bupmi nandan imgut dakon gen nandane kokup isalni gat ae yawi diwatni gat kisi da but galaksi nandawit.

⁵⁹ Altan gildatni 8 mudanakwan giptimni mandak do apgwit. Abinek datni Sekaraia dakon man nan iyik do nandawit, ⁶⁰ mani meni da yan yagit, “Dima, mani Jon yanji iyinej.”

1:50: Kap 103.13,17 **1:51:** 2Sa 22.28 **1:52:** Jop 12.19; 5.11; Kap 147.6 **1:53:** Kap 34.10 **1:54-55:** WW 17.7; Mai 7.20; Kap 98.3 **1:59:** WW 17.12; MS 12.3; Lk 2.21

⁶¹ Yanban iyiwit, “Yawi diwatjikon Jon man kinda dīma tosoḱ.”

⁶² Yan yanek datni ni man nan yok do nandisak yan do kisit tilak an imgwit. ⁶³ Aba Sekaraia da yo kinda kan iba kilda mandisak do tilak an yoban iba yan mandagit, “Mani unun Jon.” Yan mandaban nandaba yo nwakḱwarisi agit. ⁶⁴ Unudon gin gen yogokni pisanakwan gen wasanek yanek Pinḱop anḱisigit. ⁶⁵ Anakwan kokup isalni da kan pasalek unun dakon geni yanba Judia miḱtim ilenḱ ton timon kokup morap tawit amin kisisi da nandawit. ⁶⁶ Anek unun do nandan kokwin anek egipgwit. Amin Tagi dakon tapmim tan imgut, do yan yawit, “Unun monji taganek nian amin kinda egipdisak?”

Sekaraia da kombi gen yagit

⁶⁷ Jon dakon datni Sekaraia Telagi Wup da burikon pigi tunganban kombi gen yanek yan yagit: ⁶⁸ “Israel dakon Pinḱop da abin amini yokwikon ban yuman nan nipgut, do Amin Tagi anḱisino. ⁶⁹ Oman monjini Dewit da kabikon da nin panpulugosak do amin tebaisi kinda anḱnoman agit. ⁷⁰ Kalip kombi amin telagi da yan yawit, ⁷¹ ‘Pinḱop da uwalnin gat ae amin morap nin do nandaba yokwi tok an niman amin da kisiron ban pulugan nipdisak.’ ⁷² Sanbek sanbek telagisi agit unun sigin nandanek babiknin bupmi nandan yom do yagit. ⁷³⁻⁷⁴ Babiknin Abraham yan iyigit, ‘Nak asisi uwalji da kisiron ban pulugan depbo pasol pasoli

mini egek oman aminno egipdan. ⁷⁵ Gildari gildari nak da injamon telagisi ae kilegisi egi anan kikan.

⁷⁶ “Jon, monjino, gak don Pinjop Wikwisi dakon kombi amin kanda yan gayikdan. Gak Amin Tagi mibiltan iminek kositni yuldisal. ⁷⁷⁻⁷⁸ Anek minjat amin kabiyoni yoyin deki mibilni nandaba pisosak. Pinjopnin unun bupmini madepsi, do diwarini wiririk yominek pulugan timitdisak yan nandani. Unun da Kwen Kokup dakon tenjeni madep yipban ⁷⁹ pilin tukgwan ekwan amin da tenjeni kokdan. Unun da kosit nolinban kanek but yawot dakon kositnan kinen.”

⁸⁰ Unun monji, wup gipyo kisi tapmimi tonji tagagit. Anakwan miktim amin dima ekwan timon egakwan don noman tanban Israel amin da kawit.

2

Yesu altagit (Mt 1.18-25)

¹ Unun bisapmon Rom dakon kila amin madep Sisa Ogastus da gen teban kanda yipgut. Pi monjini kin amin miktimi miktimi ekwan unun mani mandani do gen teban yipgut. ² Man mandawit unun pi kaluksi awit. Unun bisapmon Kwirinius da Siria provins dakon kila amin madep egipgut. ³ Sisa Ogastus da gen teban yan yipgut, do amin kisisi mani mandani do kokupni kokupni kin mudawit.

⁴ Josep unun Galili provinskon, Nasaret kokupmon egipgut. Mani Dewit da yawi diwaron da altagit, do Judia provinskon, Dewit dakon kokup Betlehem unudon kigit. ⁵ Minjatni pasak do

1:75: Tit 2.12-14
31.34

1:76: Ais 40.3

1:77-78: Ais 60.1-2; Jer

manjikbi Maria unun gat kisi mani mandani do kigimal. Unun bisapmon Maria monji kwapni ton da kigit. ⁶ Kiñ Betlehem kokupmon altan egakwal Maria monji altosak dakon bisapni apgut. ⁷ Amin da yuman nanek dipmin pokgon yut unun amin da yikba tugagit, do bulmakau yut kindakon pawigi yikgimal. Yigakwal monji mibiltogi altanban Maria da imalnañ waman bulmakau idapmon yipban pakgit.

Sipsip kila amin da gen bin Nandawit

⁸ Bulmakau yutnon yigakwa Betlehem kokup da kapmatjok sipsip kila amin diwari da pilin kaga sipsip kila anek jon timon egipgwit. ⁹ Egakwa Amin Tagi dakon anelo kind da altan yomgut. Aban Amin Tagi dakon tenjeni da tenjenañ yoban madepsi pasalgwit. ¹⁰ Anakwa anelo da yan yoyigit, “Ji dima pasolni. Nandani, nak gen tagisi kind anabisat. Unun amin kisi da nandanek kisik kisik madepsi akdan. ¹¹ Abisok Amin Tagi Kristo unun Dewit da kokupmon ji do altak. Unun ji yokwikon ban timit do altak. ¹² Ji kiñ monji njaknak imalnañ wabi bulmakau idapmon potdisak do wisin koni. Unun kanek bami dayisat yan nandani.”

¹³ Gen yan yanakwan unudon gin Kwen Kokup anelo morapmisi da pin notnikon muwugek Pin kop ankisinek yan yawit: ¹⁴ “Ason Kwen Kokup Pin kop ankisino. Miktimon amin galak tan yomisak unun kabikon but yawot tosak.”

Sipsip kila amin da Yesu analon awit

¹⁵ Anelo da Kwen Kokup tobi wigakwa sipsip kila amin da notni yoyin yoyin anek yan yawit,

“Nin Betlehem kokupmon wigî Amin Tagî da gen niyisak unun dakon bami kono.” ¹⁶ Yan yanek tepmisi wigî Maria gat Josep gat panalon anek, monji nakjak unun bulmakau idapmon pakban kawit. ¹⁷ Kanek monji dakon gen bin nandawit unun yan tenjenanba ¹⁸ nandanek amin kisisi nandaba yo nwaknwarisi agit. ¹⁹ Anakwa Maria da gen unun nandaban yo madep aban nandanek egipgut. ²⁰ Anakwan sipsip kila amin da tobi kinek anelo da gen yoyigit unun da aripmon pindakgwit, do Pin kop ankisiwit.

Yesu do man imgwit

²¹ Gildatni 8 anakwan, giptim mandak bisapmon, mani Yesu yan iyiwit. Dima altanakwan anelo da unun man kili yagit.

Simeon gat Ana gat da Yesu Telagi Yut Madepmon kagimal

²² Josep gat Maria gat Pin kop da inamon kilek tok dakon bisap kili noman tagit. Unun dakon gen Moses dakon gen tebanon tosok. Do Maria gat Josep gat da Yesu Monji Amin Tagi do paret do Jerusalem ankigimal. ²³ Amin Tagi dakon gen teban kindamandabi nan yolek kigimal. Gen unun yan:

“Minjat kindamonji mibiltogi unun wili kan, unun Amin Tagi do paret do.”

²⁴ Ae Amin Tagi dakon gen teban yolek paret ak do kigimal. Gen teban unun yan tosok:

“Kinarim bamori bo ae yigi yigi bulagi bamori ban mukwa soni.”

²⁵ Uñun bisapmon amin kinda Jerusalem egipgut uñun mani Simeon. Uñun amin anpakni kilegisi ae Pin kop gawak iminj an kisinjo anek egipgut. Pin kop da Israel amin kabi but yokwikon egipgwit uñun butni pan teban asak do manjikbi amin uñun do jomjom anek egipgut. Simeon uñun Telagi Wup da burikon tugañbi amin kinda. ²⁶ Telagi Wup da burikon gen yan kili iyigit, “Gak tepmi dima kimotdisal. Amin Tagi dakon Kristo kanek don kimotdisal.”

²⁷ Simeon Telagi Wup da antagap aban Telagi Yut Madepmon kigit. Anakwan Yesu menji datniyo da gen teban yolek Yesu ananj opgumal. ²⁸ Anopbal Simeon da Yesu bedanek Pin kop an kisinjek yan yagit: ²⁹ “Amin Tagi Tapmim Ami, kalip yagil uñun da tilagon oman amingo nak but yaworon da tagi kimokgen. ³⁰ Nin yokwikon ban timit do anek yo asal uñun dabilno da kili uñun kosot. ³¹ Amin morap da dabilon yo anoman asal oni koman. ³² Uñun da Amin Nwakanwari Kabi miktimi miktimi ekwan uñun dakon but pan ten ten aban Pin kop dakon mibili nandakdan. Anek gak dakon amin kabigo Israel dakon tilimni egipdisak.”

³³ Yesu dakon menji datniyo Simeon da gen yagit uñun nandanek nandabal nwakanwarisi agit. ³⁴ Anakwal Simeon da gisam yominek Monji dakon menji Maria yan iyigit, “Nandaki, Israel amin morapmi da on Monji do anek man potdan, ae morapmi da pidokdan. But tobil ani do Pin kop da yabekgit, mani yanba yokwi tok an imdan. ³⁵ Yan anek amin morapmi dakon nandak nandak pasili

2:30: Ais 52.10; Lk 3.6; Tit 2.11

2:32: Ais 42.6; 49.6; 52.10

2:34: Ais 8.14; Mt 21.42; 1Pi 2.8

ton unun panjenjen akdisak. Anek but yokwi da emat agak siba da yan wamgo sugokdisak.”

³⁶ Unun bisapmon kombi amin minjat pelansi kindi egipgut, mani Ana. Unun Panuel, Ase da kabikon nani dakon gwi. Unun kalip amin paban egakwal bilak 7 kabi mudanakwan eni kimakgit. ³⁷ Eni kimagakwan sakwabat egakwan bilakni 84 agit. Ana unun telagi yut dima yipman dekgit. Jap kelek egek bisit pi anek kalbi ae gildat kalba Pin kop gawak iminek egipgut. ³⁸ Unun bisapmon unun kisi obin Monji kanek Pin kop ya yan iyigit. Yan anek Pin kop da Jerusalem amin panpulugosak do jomjom awit amin, unun ban Monji dakon gen yoyigit.

Aeni Nasaret Kokupmon kiwit

³⁹ Yo morap Amin Tagi da gen tebanon toso unun an mudanek tobil Galili provinskon iyi da kokup Nasaret unudon kiwit. ⁴⁰ Monji tagan teban tanek nandan kokwini tagisi tan imgut. Ae Pin kop dakon gisamni madepsi tan imgut.

Yesu monjisok da Telagi Yut Madepmon wigigit

⁴¹ Bilagi bilagi Yesu dakon menji datniyo Yapyap Bilak kok do Jerusalem kin kin awit. ⁴² Yesu bilakni 12 anakwan Yapyap Bilak dakon anpak yolek Jerusalem kiwit. ⁴³ Unun bilak dakon bisap madep mudanakwan menji datniyo tobil kokupnikon kik do kigimal. Mani Yesu Jerusalem sigin egipgut. Egakwan menji datniyo Yesu sigin egisak yan dima nandagimal. ⁴⁴ Amin agipgwit gat akwan bo yan nandanek agakwal gildat kindi mudagit. Don diwatni ae notni agipgwit da

bikbiknikon wusigimal. ⁴⁵ Wusiñ dima aḡalon aḡ aeni tobił Yesu wusiḡek Jerusalem kiḡimal. ⁴⁶ Kiḡ gildat kapbi wusiḡ mudanek don Telagi Yut Madepmon aḡalon aḡimal. Uḡodon kaḡbal yoyiḡdet amin da binapmon yiḡek gen yaḡakwa nandanek mibili nandak do yoyiḡ yoyiḡ aḡit.

⁴⁷ Amin morap mirak paḡek yiḡgwił uḡun nandak nandakni ae kobogḡi bamisi yaḡit uḡun do nandaba ḡwakḡwarisi aḡit. ⁴⁸ Meḡi datniyo kaḡ wiripdagek meḡi da yaḡ iyigḡit, “Monji, gak nido yaḡ aḡaki wusamak? Datgo gat nit gak do nandaba kiḡ aḡek wusamak.”

⁴⁹ Mani kobogḡi yaḡ yoyigḡit, “Jil nido nak wusiḡ do pi amal? Nak Datno da yutnon eḡipmisi eḡisat jil uḡun dima nandamal?” ⁵⁰ Mani gen yoyigḡit dakon mibili nandabal dima piḡaḡit. ⁵¹ Yesu meḡi datni yolban tobił Nasaret si kiḡek bisapmi bisapmi meḡi datni dakon geni guramikiḡit. Aḡakwan meḡi da uḡun yo morap aḡit do nandaban yo madep aban nandanek eḡipḡut. ⁵² Yesu taganek nandan kokwini tagisi taḡ imḡut, ae Piḡkop da galak taḡ imiḡakwan aminyo kisi da galak taḡ imḡwił.

Yesu da pini ak do aḡakwan kositni yul do yo morap noman tawit dakon gen

3

(Kilapmi 3.1-4.13)

Jon da Piņkop gen yagiť
(Mt 3.1-12 ae Mk 1.2-8 ae Jn 1.19-28)

¹ Sisa Taiberius da Rom dakon kila amin madep egakwan bilak 15 anakwan Pontias Pailat da Juda gapman dakon mibiltok amin egipgut. Ae unun bisapmon gin Erot da Galili miktim kila agit. Anakwan padige Pilip da Ituria miktim ae Takonitis miktim kila agit. Anakwan Lisantias da Abilene miktim kila agit. ² Anakwan Anas gat Kaiapas gat da mukwa sogok amin dakon mibiltok amin egipgumal. Unun bisapmon Sekaraia dakon monji Jon miktim amin da aripmi dima egipmi timon egakwan Piņkop da geni imgut. ³ Hban Jon unun Jodan Pakbi oba tosogon miktim morap ton unudon agek Piņkop dakon gen yagiť. Amin but tobil anek telagi pakbi sonakwa Piņkop da diwarini yopman yomjak do yoyigit. ⁴ Yan anakwan kombi amin Aisaia da papiakon gen mandabi unun bami tagit. Gen unun yan:

“Miktim amin da aripmi dima egipmi timon amin kinda da yan tidanek yosok,
 ‘Amin Tagi dakon kosit andimdim ani, kositni pasin anmilip ani.

⁵ Anek dangap madep pekba tugoni ae ileņ morap pasinba kositni kilegisi asak.
 Ae kosit girenņ panmilip aba kilegisi asak.
 Ae kosit yokwi panmilip aba wagil gwaljigi minisi asak.

⁶ Yan anakwa minat amin morapyo da Piņkop da nin yokwikon ban timit do anek pi asak unun koni.’”

7 Amin morapmi Jon da telagi pakbi son yomjak do abinakwa yan yoyigit, “Ji tunon amin emari ton dakon gwakni kabi. Pin kop da butjap nandank yokwi pakpak do yo yokwisi an yomdisak. Pin kop dakon butjap apdisak yan namin da unun dakon but piso dayik da unun yap do pasal kwan? 8 Ji but tobil bamisi anak anpakjikon but tobil dakon bami analon ani. Ji disi do ‘Nin Abraham dakon babikni’ yan dima yoni. Nak yansi dayisat, Pin kop da yanban on tip kabi da Abraham dakon babikni tagi dagoni. Ji unun Abrahamon da altawit unun da yo madep dima asak. 9 Parenka kindap mibilon yipbi da toso. Kindap morap bami tagi dima toni unun mandan kindapmon maba pigi sokdan.”

10 Amin da Jon dakon gen unun nandank yan iyiwit, “Nin niansi anen?”

11 Yanba Jon da kobogi yan yoyigit, “Amin kinda paba pigikni bamori kan, minini amin do kinda imjak. Ae japni tan iman aminyo kisi yan gin asak.”

12 Yan yanban takis timit timit amin diwari telagi pakbi sok do apgwit unun da yan iyiwit, “Yoyindet, nin niansi anen?”

13 Iyamba yoyigit, “Ji takis gapman da dayisak unun da aripmon gin timitni. Ae sanbenek di gat dima timitni.”

14 Ae emat amin diwari da yan iyiwit, “Ae nin niansi anen?”

Iyamba yoyigit, “Ji amin yo yokwi an yominek top yoyinek monenji dima timitni. Topmon da gen pikon dima yopni. Pi an dakon yuman nogi

timikgan unun aripninon timikgaman yan nand-aba mudosak.”

¹⁵ Amin da butni pidanban but morap anek yan nandawit, “Jon unun Kristo bo?”

¹⁶ Yan nandanakwa Jon da yan yoyigit, “Nak pakbisi ban telagi pakbi son damisat. Mani nak da manjikon abisak amin unun dakon tapmim da nak dakon tapmim yapmandak. Nak yombem yokwi da kandap gwil napni tagi dima witalgen. Unun amin da Telagi Wup gat ae kindap gat son damdisak. ¹⁷ Unun wit dakon sibat sibat wiririt kindap kirin ni kisitnikon tanakwan apdisak. Abinek bami kokwinik tamonikon yopmanek sibat sibat wiririk maban kindap kimot kimori mini unudon sokdar.” ¹⁸ Jon nawa gen morapmi gat kisi amin dakon but pisoni do yoyigit. Yan anek Gen Bin Tagisi yan tenenan yomgut.

Erot da Jon dam tebanon yipgut

¹⁹ Jon da gapman dakon kila amin madep Erot tebai kan yagit, nido Erot da padige dakon minatni Erodias tuwil pagit, ae anpak yokwi di kisi agit. ²⁰ Erot yokwi kinda gat sigin sanben anek Jon dam tebanon yipgut.

Jon da Yesu telagi pakbi son imgut

(Mt 3.13-17 ae Mk 1.9-11)

²¹ Amin morap telagi pakbi sonakwa Yesu yo kisi sogit. Sonak bisit anakwan kundu wital kigit. ²² Wital kinakwan Telagi Wup kinarim da miktimon pan unun da tilak Yesukon pigit.

Anakwan Kwen Kokupgwan da gen kinda yan tagit: “Gak Monjino. Butdasi galak tan gamisat. Butno gak do tagisi asak.”

Yesu dakon babini dakon man silip

(Mt 1.1-17)

²³ Yesu bilakni 30 da tilak anakwan pini wasagit. Yesu unun Josep dakon monji amin da yan nandawit.

Josep unun Eli dakon monji.

²⁴ Eli unun Matat dakon monji.

Matat unun Liwai dakon monji.

Liwai unun Melki dakon monji.

Melki unun Janai dakon monji.

Janai unun Josep dakon monji.

²⁵ Josep unun Matatias dakon monji.

Matatias unun Amos dakon monji.

Amos unun Naum dakon monji.

Naum unun Esli dakon monji.

Esli unun Nagai dakon monji.

²⁶ Nagai unun Mat dakon monji.

Mat unun Matatias dakon monji.

Matatias unun Semen dakon monji.

Semen unun Josek dakon monji.

Josek unun Joda dakon monji.

²⁷ Joda unun Joanan dakon monji.

Joanan unun Resa dakon monji.

Resa unun Serubabel dakon monji.

Serubabel unun Sealtiel dakon monji.

Sealtiel unun Neri dakon monji.

²⁸ Neri unun Melki dakon monji.

Melki unun Adi dakon monji.

- Adi unun Kosam dakon monji.
Kosam unun Elmadam dakon monji.
Elmadam unun Er dakon monji.
- 29 Er unun Josua dakon monji.
Josua unun Eliesa dakon monji.
Eliesa unun Jorim dakon monji.
Jorim unun Matat dakon monji.
Matat unun Liwai dakon monji.
- 30 Liwai unun Simeon dakon monji.
Simeon unun Juda dakon monji.
Juda unun Josep dakon monji.
Josep unun Jonam dakon monji.
Jonam unun Eliakim dakon monji.
- 31 Eliakim unun Melea dakon monji.
Melea unun Mena dakon monji.
Mena unun Matata dakon monji.
Matata unun Natan dakon monji.
Natan unun Dewit dakon monji.
- 32 Dewit unun Jesi dakon monji.
Jesi unun Obet dakon monji.
Obet unun Boas dakon monji.
Boas unun Salmon dakon monji.
Salmon unun Nason dakon monji.
- 33 Nason unun Aminadap dakon monji.
Aminadap unun Atmin dakon monji.
Atmin unun Ani dakon monji.
Ani unun Esron dakon monji.
Esron unun Peres dakon monji.
Peres unun Juda dakon monji.
- 34 Juda unun Jekop dakon monji.
Jekop unun Aisak dakon monji.

- Aisak unun Abraham dakon monji.
 Abraham unun Tera dakon monji.
 Tera unun Nao dakon monji.
- 35 Nao unun Seruk dakon monji.
 Seruk unun Reu dakon monji.
 Reu unun Pelek dakon monji.
 Pelek unun Ebe dakon monji.
 Ebe unun Sela dakon monji.
- 36 Sela unun Kainan dakon monji.
 Kainan unun Apaksat dakon monji.
 Apaksat unun Siem dakon monji.
 Siem unun Noa dakon monji.
 Noa unun Lamek dakon monji.
- 37 Lamek unun Metusela dakon monji.
 Metusela unun Enok dakon monji.
 Enok unun Jaret dakon monji.
 Jaret unun Malalel dakon monji.
 Malalel unun Kenan dakon monji.
- 38 Kenan unun Enos dakon monji.
 Enos unun Set dakon monji.
 Set unun Adam dakon monji.
 Adam unun Pin kop dakon monji.

4

Sunduk da Yesu ankwalgit

(Mt 4.1-11 ae Mk 1.12-13)

¹ Yesu Telagi Wup da burikon tujanban Jordan Pakbikon da tobil apgut. Abin kwakwan Telagi Wup da iyin anan miktim amin da aripmi dima egipmi timon ankigit. ² Kin unudon gildat 40 japmi mini egek jap do madepsi agit. An kwakwan Sunduk da

anjewalgit. ³ Anjewealek yan iyigit, “Gak asi Pinjop dakon Monji egisalon yanbi tip on da bret daganban.”

⁴ Yanban Yesu da yan iyigit, “Pinjop da papiakon gen yan tosok:

‘Bret dagin amin egip egip tagi dima yomjak.’ ”

⁵ Yan yanban Sunduk da Yesu iyin anan ilen dubagisi kindakon wigek unudon gin on miktimon miktin madep madep morap kisi yolnban pindakgit. ⁶ Anek yan iyigit, “On miktin madep kisi kilani aki do yan mudan gabo man madep paki. On miktin madep kisi nak dakon, do amin kindo do im do nandaken kan tagi iben. ⁷ Gawak nabi kan, on yo morap gak do gamin mudoken.”

⁸ Yan yanban Yesu da iyigit, “Pinjop da papiakon gen yan tosok:

‘Amin Tagi Pinjopji unun nan gin gawak iminek oman anjinni.’ ”

⁹⁻¹¹ Yan yanban Sunduk da Yesu iyin anan Jerusalem kokup papmon kigit. Kin Telagi Yut Madep da kwenon awigi yipmanek yan iyigit, “Pinjop da papiakon gen kindo yan tosok:

‘Unun da aneloni yoyinban kilago tagisi ani. Ae kandapgo tipmon dima gitni yan do anelo da gak kisit da kendak abin gepni.’

Gen yan tosok, do gak asi Pinjop dakon Monji kan, gak amon mibilikon pan ma.”

¹² Yanban Yesu da iyigit, “Pinjop da papiakon gen kindo yan yosok:

‘Amin Tagi Pinjopji dakon tapmin kok do anek dimasi anjewardo.’ ”

¹³ Sunduk da panjkewal morap unun an mudanej ae bisap kindakon don anjkewalgen yan nandanej Yesu yipman kigit.

Yesu unun Galili Provinskon kinjek Wup da teban togon pini wasagit

(Kilapmi 4.14-9.50)

Yesu unun Galili Provinskon pini wasagit

(Mt 4.12-17 ae Mk 1.14-15)

¹⁴ Yesu unun Wup da teban togon aeni tobil Galili miktimon kigit. Kinjawan minjat amin morapyo kokup teri teri egipgwit unun da gen bini nandawit. ¹⁵ Bisapmi bisapmi Juda amin da muwut muwut yutnon wigek amin yoyin dekgit. Yan anjakwan amin kisi da anjisiwit.

Nasaret amin da Yesu do nandaba yokwi tok awit

(Mt 13.53-58 ae Mk 6.1-6)

¹⁶ Yesu unun Nasaret kokupmon kigit. Kalip unun kokupmon egek tagan teban tanej amin tagi agit. Sabat bisapmon Juda amin da muwut muwut yutnon wigi wigi agit unuden gin Sabat kindakon wigigit. Anek Pinjok dakon gen manjik do pidan akgit. ¹⁷ Pidan agakwan kombi amin Aisaia dakon papia iba abidan widdalek gen yan nan manjigit:

¹⁸ “Amin Tagi dakon Wupni nagon tosok, nido amin yoni minikon kinjek Gen Bin Tagisi yoyiken do nak manjinek but nelak tagil namgut.

Ae dam tebanon ekwan amin pulugan ki abigini yan yoyiken do yabekgit.

Ae dabilni minni amin tagi sinthoni, ae amin da pabin yopmanjan amin unun pulugan yopben do yabekgit.

19 Amin Tagi da minjat amin kabini yo tagisi anyomdisak dakon bisap kili abisak unun dakon yan tenjenok aken do yabekgit.”

20 Yesu unun gen manjin mudanek papia gironjgek kila amin do iminek yikgit. Yigakwan unun muwut muwut yutnon amin kisi dabilni Yesukon gin tanjakwan yikgwit.

21 Anakwa Yesu da yan yoyigit, “Pinjok dakon gen manjiko nandayin unun abisok dabiljikon bami ton asak.” 22 Yanban amin gen yagit do nandaba tagisi anakwan yawit, “Mao! On Josep dakon monji da nianjonsi da gen galagisi on yosok?”

23 Yanba Yesu yoyigit, “Amin da gen kinda yon unun yan: ‘Wuda wamak gaga dakon giptim anmilip a.’ Unun gen nak nayikdan, ma? Ae ‘Kapaneam kokupmon wasok agil do amin da yanba nandagiman unun yomaninon yan gin abi do nandaman’ yan nayikdan, ma? 24 Nak asisi dayisat, kombi amin morap kokup kalonni da geni dima nandan yoman. 25 Asisi, kombi amin Elaija da bisapmon sikak dima manjakwan bilak kapbi ae kanek 6 yan egek jap do madepsi awit. Unun bisapmon Israel miktimon sakwabat morapmi egipgwit. 26 Mani Pinjok da Elaija Israel sakwabat kinda do dima yabekgit. Sakwabat kinda Sarepat kokupmon egipgut unun do yabekban kigit. Sarepat unun Saidon kokup da tetgin do

4:22: Lk 3.23; Jn 6.42

4:24: Jn 4.44

4:25: 1KA 17.1,7

4:26: 1KA 17.8-16

tosok. ²⁷ Ae kombi amin Elisa da bisapmon Israel miktimon wuda tebani ton amin morapmi egipgwit, mani kinda dima kilek tagit. Siria miktimon nani amin kinda mani Neman unun dagan kilek tagit.”

²⁸ Yan yanban amin muwut muwut yutnon egipgwit kisi da japmisi nandane ²⁹ pidan Yesu yolba kokup da wanga pigigit. Kokup unun ilenon tagit, do tipdomon maba pigisak do ankiwit. ³⁰ Mani amin da bikbigon da si kigit.

Yesu da amin kinda koñni yol imgut

(Mk 1.21-28)

³¹ Yesu Nasaret kokup yipmanek Galili miktimon kokup kinda mani Kapaneam unudon pigigit. Pabigi egek Sabat bisap morapmon amin yoyin dekgit. ³² Yoyin degakwan amin kinda man madepni ton da gen njwaknwarisi niyisak yan nandawit.

³³ Koñni ton amin kinda Juda amin da muwut muwut yutnon yikgit. Unun da madepsi yan tidane yan yagit, ³⁴ “Yesu, Nasaret amin, gak niban annim do nandisal? Nin panupbal ak do abil? Nak nandan gamisat, gak Pinkop Dakon Telagi Amini.”

³⁵ Mani Yesu da koñ tebai yan iyigit, “Gak gen dima yanek amin on yipman det!” Yan iyinakwan koñ unun da amin ukwayikban man amin da binapmon pakgit. Pagakwan amin unun dima anupbal anek yipman kigit. ³⁶ Amin da unun kan wuripdagek notni yoyin yoyin anek yawit, “Mao, nian gen kinda yosok? Amin man madepni ton

ae tapmimni ton da tilagon kon gen tebai yoyinban geni nandanek pasal kwan.” ³⁷ Yan yanakwa Yesu da pi agit dakon gen unun provins dakon amin kisi da nandawit.

Yesu da Pita dakon yopmi anmilip agit

(Mt 8.14-15 ae Mk 1.29-31)

³⁸ Yesu Juda amin dakon muwut muwut yut yipmanek Saimon da yutnon kigit. Saimon dakon yopmi sot anek giptimni kindapmi sogit. Yan anakwan Yesu da anpulugosak do iyiwit. ³⁹ Aba Yesu unun minat da kapmatjok panji agek giptimni kindapmi sogit unun pasil injak do tebai yagit. Yanban sotni pasil injakwan unudon gin pidanek japni panjosit agit.

Yesu da amin panmilip agit

(Mt 8.16-17 ae Mk 1.32-34)

⁴⁰ Gildat si pigik do anakwan amin da notni sot mibili mibili awit unun Yesukon panopgwit. Panopba Yesu da kisitni kwenikon kalon kalon wutjinek panmilip agit. ⁴¹ Ae amin morapmi konni ton unun yol yomgut. Yolakwan kon da yan tidanek yawit, “Gak Pinjok dakon Monji.” Yesu unun Kristo yan nandan imgwit, do Yesu da kon gen dimasi yoni do kirinik yomgut.

Yesu kokup pap diwarikon agipgut

(Mk 1.35-39)

⁴² Wisa dagokdosi Yesu amin dima egipgwit tim kindakon kigit. Anakwan amin da wusin analon anek dima yopman kisas do nandanek abidok do awit. ⁴³ Mani yan yoyigit, “Nak Pinjok da Amin

Kila Akdisak unun dakon Gen Bin Tagisi kokup pap diwarikon kisi agek yoyin tenjenoken. Nak Pin kop da unun pi aben dosi yabekgit.”⁴⁴ Yan yanek Judia miktimon muwut muwut yut tan anan kiwit unudon agek Pin kop gen yoyigit.

5

Yesu da wasanek panjetni timikgit
(Mt 4.18-22 ae Mk 1.16-20)

¹ Bisap kindakon Yesu Genesaret* Pakbi idap ilenikon agek Pin kop dakon gen yanakwan amin morapmi da abin unun da kapmatsisok anawasinek nandawit. ² Yesu bot bamori ilenikon tanbal pindakgit. Unun tap kilap simil simil amin da yopba tanakwal tap kilap simil simil yikni pakbikon sugawit. ³ Yesu unun bot kindakon milkan wigigit. Bot unun Saimon dakon. Unun boron wigeek Saimon yan iyigit, “Bot imindilbi timisok di pakbikon kwan.” Yan iyinek Yesu boron yigeek amin yoyin dekgit. ⁴ Yoyin dek mudanek Saimon yan iyigit, “Timisok di gat kinjek pakbi ilarikon kinjek tap kilap simil do yik yopba pigini.”

⁵ Yanban Saimon da iyigit, “Amin tagi, nin kalbi tap kilap simil do pi madep anek tap kilap kindadima iligapdo wisa dagak. Mani gak dakon gen guramigeek yik yum yopno pigini.” ⁶ Yoyigit unuden anakwa tap kilap morapmisi yigon pigi tujanek yik dagok do awit. ⁷ Anakwa notni bot kindakon agipgwit amin da abin panpulugoni do kisit da tilak an yomgwit. Tilak an yoba apba tap kilap

4:44: Mt 4.23 **5:1:** Mt 13.1-2; Mk 3.9-10 * **5:1:** Genesaret unun Galili Pakbi idap dakon mani kindadima. **5:5:** Jn 21.3-8

bot bamot kisikon yopba tujan jik tanek pakbi kagagwan pigik do agimal. ⁸⁻¹⁰ Saimon gat notni kabi gat tap kilap ilikgwit unun pindagek tamtam yawit. Ae Saimon dakon pi isal bamotni Jems gat Jon gat Sebedi dakon monji yat unun kisi tamtam yagimal. Anek Saimon Pita da Yesu n̄wakben an iminek yan iyigit, “Amin Tagi, nepman dek ki. Nak yokwi pakpak!”

Yanban Yesu da Saimon yan iyigit, “Gak dima pasolbi. Abisok onda wasanek gak amin timitdisal.” ¹¹ Yan yanban bot bamotni ilikba ilenikon wigakwal yo morapni kisi yopmanek Yesu yolgwit.

*Yesu da amin kinda wuda tebani ton anmilip agit
(Mt 8.1-4 ae Mk 1.40-45)*

¹² Bisap kindakon Yesu kokup pap kindakon egakwan amin wuda tebani ton kinda egipgut. Unun da Yesu kanek n̄wakben an iminek miktimon gawagek Yesu bisit tebai iyigit, “Amin Tagi, Pin̄kop da dabilon kilek token do nandisal kan, tagi anmilip abi kilek token.”

¹³ Yanban Yesu da kisitni amin unun kwenikon witjinek yan iyigit, “Kilek toki do nandisat, do pasil gamni!” Yan yanban unudon gin wuda tebani pasil iminakwa kilek tagit. ¹⁴ Aban Yesu da yan iyigit, “Gak amin dimasi yoyinek kin mukwa sogok aminon giptingo yoliki. Anek Moses da yagit unun da tilagon paret anaki amin da asi kilek tal yan gandani.” ¹⁵ Mani Yesu da yo agit dakon geni sigin kin iren tagit. Anakwan amin morapmi da geni nandak do opgwit. Ae sotni panmilip anyomjak do

opgwit. ¹⁶ Mani Yesu bisap morapmi miktım amin dima ekwan timon pan̄ki egek bisit pi agit.

Yesu da amin kisiri kandapmiyo kimakbi kind aṅmilip agit

(Mt 9.1-8 ae Mk 2.1-12)

¹⁷ Bisap kindakon Yesu amin yoyiṅ degakwan Parisi amin ae gen teban yoyiṅdet aminyo kisi pan̄obiṅ yikgwit. Uṅun amin Jerusalem, ae Galili dakon kokup morap ton, ae Judia miktımın da opgwit. Yesu Amin Tagi dakon tapmim tan̄ ingut, do sot amin pan̄milip agit. ¹⁸ Aṅakwan amin kabi kind da amin kisiri kandapmiyo kimakbi kind waman̄ aṅaṅ opgwit. Uṅun wayigon yipba pagakwan aṅaṅ Yesu da akgiron awigik do awit. ¹⁹ Mani amin morapmi, do yutnon awigik do aṅidok awit. Do yut kwenon wigi yut tuwilek amin uṅun wayigon pagakwan napmon da abidaṅakwa amin morap da binapmon piḡek Yesu da buronsi piḡigit.

²⁰ Yesu da nandan̄ gadatni pindagek yagit, “Not, diwarigo yopman̄ gamisat.”

²¹ Yan̄ban Parisi amin gat ae gen teban yoyiṅdet amin gat da iyi yan̄ nandawit, “On namin amin kind da Pin̄kop kulabiṅek gen uṅun yosok? Diwarı yopyop uṅun amin kind da aripmi dimasi agagi. Uṅun Pin̄kop kalon̄ dagin asak.”

²² Yesu da nandak nandakni uṅun pindak nandan̄yo aṅek yan̄ yoyigit, “Ji nido butjikon da nandak nandak uṅun nandan̄ naman̄? ²³ Diwarı yopyop ae amin kisit kandapmiyo kimakbi pan̄milip agak uṅun kisi amin da aripmi dima agagi. ²⁴ Mani Amin Dakon Monji on miktımın

dɪwari wiririt dakon pi asak do yan mudan ibi yan nandaba pisosak do on amin anmilip aben.” Yesu yan yanek kisiri kandapmiyo kimakbi amin kanek yan iyigit, “Nak gayisat, gak pidan yalin potgo timigek yutgokon ki.” ²⁵ Yanban unudon gin amin unun pidanek yalin potni timigek Pin kop an kisinek yutnikon kigit. ²⁶ Anakwan minjat amin morapyo unun kan wuripdagek Pin kop an kisinek yawit, “Abisok yo nwanjwarisi altanban koman.”

*Yesu da Liwai (Matyu) yan imgut
(Mt 9.9-13 ae Mk 2.13-17)*

²⁷ Unun da kwenon Yesu yomakon pige kɪn kanban takis timit timit yut kabenon takis timit timit amin kinda yikban kagit. Unun mani Liwai. Yesu da Liwai yan iyigit, “Abin nak nol.” ²⁸ Yan iyinban Liwai pidan yo morapni kisi yopmanek Yesu yolgɪt.

²⁹ Anek Liwai da yutnikon Yesu do jap madepsi pan kosit agit. Yan aban takis timit timit amin morapmi gat ae amin diwari gat kisi yigek jap nawit. ³⁰ Anakwa Parisi amin gat ae gen teban yoyindet amin Parisi da kabikon nani unun da Yesu dakon pandetni do yanba yokwi tok anek yan yoyiwit, “Ji jap pakbiyo takis timit timit amin ae yokwi pakpak amin gat nido an?”

³¹ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Amin sotni mini unun wuda wamagon dima kwan. Amin sotni ton unun dagin wuda wamagon kwan. ³² Nak amin kilegi yan ilit do dima pigim. Yokwi pakpak yan ilikgo but tobil ani do pigim.”

Pinjkop dogin nandanek jap kelek egip egip do yagit

(Mt 9.14-17 ae Mk 2.18-22)

³³ Parisi amin da Yesu yan iyiwit, “Jon dakon panjetni bisap morapmi Pinjkop do nandanek jap kelek egek bisit pi an. Ae Parisi amin nin dakon panjetnin kisi yan gin an. Mani gak dakon panjetgoni jap pakbiyo anek ekwan.”

³⁴ Yanba Yesu da yoyigit, “Monji kinda minat pasak bisapmon unun jap noknok bisap madep kinda, ae monji notni gat ekwan, do jap kelek tagi dima egipni. ³⁵ Mani don monji unun abidan anan kinakwa notni unun bisapmon jap kelek ekwan.”

³⁶ Yesu da tilak gen kinda gat yoyinek yagit, “Amin kinda da imal kalugi kinda pudan imal garanj dagan kwi kindakon bupjak kan unun tagi dima. Yan asak kan, imal kalugi anupbal asak. Ae imal kalugi unun kalipmi gat arip dima. ³⁷ Ae amin kinda da wain kalugi tibiri meme gip ban wasanbi kalipmi kindakon kolesak kan unun tagi dima. Yan asak kan, wain da pukwa paptan meme gip kirinjigakwa wain man mudokdan. Ae meme gipyo kisi yokwi tokdisak. ³⁸ Do wain kalugi meme gip kalugikon kolan. ³⁹ Ae wain kalipmi nosok amin wain kalugi nok do kuragi nandanek yan yosok, ‘Wain kalipmi unun tagisi.’”

6

Sabat bisap dakon gen

(Mt 12.1-8 ae Mk 2.23-28)

¹ Sabat bisap kindakon Yesu wit pi binap kindanañ kigit. Kinakwan pañdetni da wit bami di jimik kisit da misinikba gipmi manakwa bami si nawit. ² Anakwa Parisi amin di da pindagek yawit, “Ji Sabat bisap dakon gen teban yapmanek nido yan añ?”

³ Yanba Yesu da kobogi yan yoyigit, “Ji Dewit gat amin kabini gat da jap do awit bisapmon yo awit unun di manjin nandan bo dima? ⁴ Dewit unun Pin kop da yutnon wigi bret Pin kop do parekbi unun timikgit. Bret unun mukwa sogok amin dagin tagi noknogi. Mani Dewit da nanek amin kabini kisi do yomgut.” ⁵ Yesu da sigin yan yoyigit, “Amin Dakon Monji unun Sabat bisap dakon Amin Tagi.”

*Yesu da Sabat bisapmon amin kindanañ mip agit
(Mt 12.9-14 ae Mk 3.1-6)*

⁶ Sabat bisap kindakon Yesu Juda amin da muwut muwut yutnon wigek yoyindet agit. Unudon amin kisiri aminsi tetni girenjikbi kindana egipgut. ⁷ Parisi amin gat ae gen teban yoyindet amin gat da Yesu Sabat bisapmon amin pañmilip aban kanek gen yan imnen yan do kan egipgwit. ⁸ Mani Yesu da nandak nandakni pindak nandanjo anek amin kisiri girenjikbi yan iyigit, “Gak pidan amin da inamon at.” Iyiban amin unun pidan akgit. ⁹ Pidan agakwan Yesu da yoyigit, “Ji nian nandan? Sabat bisap dakon gen teban unun anpak tagi bo yokwi anen do yosok? Amin kutnok do yosok, bo ae amin si pañupbal ano kimotni do yosok?” ¹⁰ Yesu da amin morap kisi pindak anan ki mudanek yan iyigit, “Kisitgo aninjin a.”

Iyinjban yan gin anakwan kisiri kilek tagit. ¹¹ Mani Parisi amin gat ae gen teban yoyindet amin gat da japmisi nandan iminek iyi gin yan nandat anek Yesu niansi an imno yan yawit.

Yesu da yabekbini 12 kabi timikgit

(Mt 10.1-4 ae Mk 3.13-19)

¹² Unun bisapmon Yesu kalbi bisit pi ak do kabap kindakon wigi Pin kop bisit iyigit. Bisit pi an egakwan wisa daganban ¹³ pandetni yan yoban apba 12 kabi manjigit. Manjinek yabekbi man yomgut.

¹⁴ Kinda unun mani Saimon (unun Yesu da Pita yan iyigit).

Ae Saimon dakon padige Andru,

ae Jems,

Jon,

Pilip,

Batolomiu,

¹⁵ Matyu,

Tomas,

Alpius dakon monji Jems,

ae Saimon (unun Selot da kabikon nani),

¹⁶ ae Jems dakon monji Judas,

ae Judas Iskariot (unun da don Yesu uwal da kisiron yipgut).

Yesu da amin morapmi panmilip agit

(Mt 4.24-25 ae Mk 3.7-12)

¹⁷ Yesu unun amin kabi timikban ilenon da miktim kuldukgiban kindakon pukwa pandetni morapmi gat kisi akwit. Anakwa Judia miktim dakon amin morapmi gat, ae Jerusalem kokup papmon amin gat, ae tap amin Tair ae Saidon kokup da kapmatjok egipgwit amin unun gat

kisi egipgwit. ¹⁸ Uñun geni nandakdo, ae sotni panmilip asak do nandanej apgwit. Konj da panupbal abi amin uñun Yesu da panmilip agit. ¹⁹ Sot amin panmilip agak dakon tapmim Yesukon da apgut, do amin morap kisitni kwenikon igayik do awit. Yan anek kilek tawit.

*Yesu da yoni mini amin kisik kisik ani do yagit
(Mt 5.1-12)*

²⁰ Yesu da pandetni pindagek yagit,
“Yoni mini amin ji kisik kisik ekwan, nido ji Pinjop
da Amin Kila Asak uñun da kagagwan ek-
wanj.

²¹ Abisok jap do anj amin ji kisik kisik ekwan. Don
jap nanj tugokdanj.

Abisok kunam takganj amin ji kisik kisik ekwan.
Don jikgo yanjakdanj.

²² Amin da dandaba ji Amin Dakon Monji yolyol
amin yanj dandanej nandaba yokwi tok
andamdanj. Ji uñun gat gadanej dima egipni
do dayinej yanba yokwi tok anj daminej
man yokwisi damdanj. Yo morap uñun altan
damdanj, mani ji kisik kisik ani.

²³ Uñun bisapmon ji butji tagisi tanjakwan kisik kisik
anej wigi mok ani.

Nandani. Kobogi do tomni wukwisi Kwen Kokup-
mon tanj damisak. Kalip babini da kombi amin do
yo yokwi yanj gin anyomgwit.

²⁴ “Mani yoni morapmi amin, awa! Ji yo tagisi
wagil timikganj. Don butji panteban ak do yo di
dima timitdanj.

²⁵ “Abisok jap nanek butji paptonj amin, awa! Don jap do akdanj.

“Abisok jikgo yanjanj amin, awa! Don kunam tagakwa dabil pakbisi mokdanj.

²⁶ “Amin da man madep damanj amin, awa! Kalip babakji da kombi amin toptopmi do yanj gin anj yomgwit.”

Uwalnin but dasi galak tanj yomnenj

(Mt 5.38-48)

²⁷ Yesu da sanbenek yanj yagit, “Geno nandanj amin yanj dayisat, ji uwalji do but dasi galak tanj yomni. Ae nandaba yokwi tok anj damanj amin do anpak tagi anjyomni. ²⁸ Ae jobit timitni do dayanj amin, unun Pinjkop da panpulugosak do bisit iyini. Ae yokwi anj damanj amin do bisit ani. ²⁹ Amin kinda da mogim kulbak gikban kanj, teri kinda kisi antobil ibi. Ae amin kinda da mirim imalgo gwayenban kanj, yum kanjaki paba pigikgo kisi abidosak. ³⁰ Ae amin morap da yo kabigo yobi do gayinba kanj yobi. Ae amin kinda da yogo kinda abidanj ankisak kanj, antobil gamjak do tebai dima iyiki. ³¹ Amin da anpak nianji andamni do nandanj, unun anpak amin do anjyomni.

³² “Amin butdasi galak tanj damanj banjin butdasi galak tanj yomni kanj, ji amin tagi dima. Yokwi pakpak amin unun kisi amin butdasi galak tanj yomanj banj butdasi galak tanj yomanj. ³³ Ae anpak tagi andamanj amin banjin anpak tagi anjyomni kanj, ji amin tagi dima. Yokwi pakpak da anpak unun kisi anj. ³⁴ Ae unun amin goman tagi sopjak yanj nandanj teban tanjek amin kinda do yo imni kanj,

ji amin tagi dima. Yokwi pakpak amin notni da goman unun kisisi sopdan yan nandaneq notni do yo yoman. ³⁵ Mani ji uwalji do but dasi galak tan yomineq anpak tagisi an yomni. Anek amin do yo yomineq sopni do dima yoyini. Pin kop da yokwi pakpak ya yan dima iyan amin unun do yo tagi yumsi yomisak, do ji anpak tagisi ani kan, Pin kop Wikwisi da kobogi do yo tagisi daminakan monjinisi egipdan. ³⁶ Datgo da amin do bupmi nandisak, do jiyo yan gin amin do bupmi nandani.”

Amin dakon anpak dima kokwinitni

(Mt 7.1-5)

³⁷ Yesu da sanbenek yan yagit, “Ji amin dakon anpak dima kokwinitni kan, Pin kop da jiyo kisi dima kokwinitjak. Ji amin yokwi aba unun do kobogi timitni do dima yoyini kan, Pin kop da jiyo kisi yokwisi do tebai dima dayikdisak. Ji amin dakon diwarini yopman yomni kan, Pin kop da ji dakon diwarisi yan gin yopman damdisak. ³⁸ Ji amin do yo yomni kan, Pin kop da ji do yo damdisak. Unun da yo morapmisi daminakan tugok tugogisi egipdan. Tilak niansi yomni unun da tilak yan gin timitdan.”

³⁹ Yesu da tilak gen kinda yan yoyigit, “Dabili mini kinda dabilni mini notni kinda kosit tagi yolisak? Kan kisi bamot gapmagwan mokdamal.

⁴⁰ Papia yut minat monjiyo yoyinetni dima yapmanjan. Mani papia yut tagisi wigi mudaneq don yoyinetni yombem an. ⁴¹ Gaga da

dabilon kindap kwik tosok unun do dima nandaneq notgo da dabilon jimjim nido kosol? ⁴² Gaga da dabilon kindap kwik tosok unun dima kanek nianon da notgo 'Dabilgokon jimjim tosok unun pan gamdisat' yan iyiki? Gak jamba but amin. Mibiltok gaga da dabilon kindap kwik tosok unun abi kinakwan notgo da dabilon jimjimjok tosok unun kanbi pisanakwan tagi paki."

Kindap yokwi da bami yokwi potdan

(Mt 7.16-20 ae 12.33-35)

⁴³ Yesu da sanbenek yagit, "Kindap tagi da bami yokwi aripmi dima potni. Ae kindap yokwi da bami tagi aripmi dima potni. ⁴⁴ Amin da kindap sop bami ban pindagek kindap yokwi bo tagi yan pindak nandanyo an. Amin da pik kindap dakon bami pak do nap keli tonon kin dima dekgan. Ae wain sop kindap yokwi keli tonon kin dima pan. ⁴⁵ Amin kilegi unun nandak nandakni kilegi morapmi butnikon ton, do anpak kilegisi asak. Anakwan amin yokwi unun nandak nandak yokwi butnikon ton, do anpak yokwi asak. Nandak nandak nian amin butgwan ton, unun gen kagakon da yon."

Yut bamori dakon tilak gen

(Mt 7.24-27)

⁴⁶ Yesu da sanbenek yan yagit, "Ji nido nak Amin Tagi yan nayinek geno dima guramikgan? ⁴⁷ Nagon obinek geno nandaneq guramikgan amin unun dakon tilak kinda doliken. ⁴⁸ Amin kinda yutni ak do anek gapma wayikban mibilisigwan pigakwan miktimgwan tip madep da kwenon gwak magit.

Anjek don yut unun da kwenon agit. Aban pakbi madepsi igek yutni tidan tuwil do agit mani yutni tebaisi agit, do tebaisi akgit. ⁴⁹ Mani amin kinda nak dakon gen nandanek dima guramikdak amin unun amin kinda yombem. Unun yutni teban tokni mini isal miktim kwenon gin agit. Don pakbi igek yut unun tidanban unudon gin tuwil ki madepsi tasik tagit.”

7

Yesu da emat amin dakon mibiltok amin kinda dakon pi monji anmilip agit

(Mt 8.5-13)

¹ Yesu gen unun amin yoyin mudanek Kapaneam kokupmon pigigit. ² Unun kokupmon Rom dakon emat amin 100 dakon mibiltok amin kinda egipgut. Unun dakon oman amini si galak tan imgut unun sot madep anjek kimotdosi agit. ³ Anakwan unun mibiltok amin da Yesu dakon gen bini nandagit, do Juda amin dakon kila amin di yabekban Yesukon kiwit. Kin Yesu da abin oman amini anmilip asak do iyiwit. ⁴ Anjek Yesu da anpulugosak do madepsi yan iyiwit, “Unun amin tagisi, do geni nandanek kin oman monjini anpulugoki. ⁵ Unun amin da Juda amin nin do galak tan nimsak, ae muwut muwut yutnin witjin ningut.”

⁶ Yan iyinba Yesu gat kisi kiwit. Kin yutni ankapmat anakwa mibiltok amin da notni di yabekban obin Yesu yan iyiwit, “Mibiltok amin da gak do yan yosok, ‘Amin Tagi, pi madep dima gaben. Nak amin pinbisi, do nak da yutnon wiki unun da tagi dima asak. ⁷ Yando, naga gagon dima abit. Mani

gak da kilek tosak do yanjaki tagi kilek tosak. ⁸ Nido nak madepno da yongamgwan egisat, do nak da unjun dakon pinjini egisat. Ae emat amino nak da yongamgwan ekwan, do kinda “Ki!” yan iyiko kisak. Ae kinda “Ap!” yan iyiko abisak. Ae oman amino kinda “Pi on aki!” yan iyiko pi asak.’”

⁹ Yesu gen unjun nandanej nandaban yo madepsi aban tobilek amin madepsi bunjon yolgwit yan yoyigit, “Nak yan dayisat, Israel aminon nandanej gadatni madep on amin dakon yombem kinda dima kagim.” ¹⁰ Yan yanban amin yabekgit unjun tobil yutnon wiggi oman monji unjun kili kilek tagit kawit.

Yesu da Nain kokupmon monji gimoni kinda kimoron nan aban pidagit

¹¹ Yesu bisap pisipmisok egek kokup kinda mani Nain unjudon kinakwan panjetni gat ae amin morapmisi gat kisi kiwit. ¹² Kin unjun kokup dakon tip dam dakon wigat ankapmat agit. Anjek amin da amin kimakbi kinda waman anjan wanga pinjba pindakgit. Amin kimakgit unjun dakon menji unjun sakwabat egakwan monji kalonisi da kimakgit. Unjun kokup madep dakon amin morapmisi unjun sakwabat gat kisi pinjba pindakgit. ¹³ Amin Tagi da sakwabat unjun kanek bupmisi nandanej iminej yan iyigit, “Gak kunam dima takgi.”

¹⁴ Yan yanek kin bumjot abiwit tamo witjinakwan bumjot guramikgwit amin unjun akgwit. Agakwa Yesu da yan yagit, “Monji gimoni pidoki do gayisat!” ¹⁵ Yan iyinban amin kimakbi unjun pidan

yigek wasanejek gen yagit. Yanban Yesu da menji do imgut.

¹⁶ Aban amin morap kisi pasalek Pin kop an kisinejek yan yawit, “Kombi amin madepsi kindanin da bikbigon altanban koman. Pin kop da minjat amin kabiyoni Israel panpulugok do abik.” ¹⁷ Ae Yesu da yo agit unun dakon gen bin da madepsi irenjanek Judia miktin kisi aripmi agit, ae miktin diwarikon kisi kigit.

Jon da pan detni bamori Yesu do yabekgit
(Mt 11.2-19)

¹⁸ Jon dakon pan detni da Yesu da yo morap agit dakon geni Jon iyiwit. ¹⁹ Iyinja pan detni bamori yan yoban opbal Amin Tagi yan iyinjil do yabekgit, “Gak Pin kop da amin yabet do yagit unun, bo nin amin kindan don apdisak do jomjom anen?”

²⁰ Amin bamot unun kin Yesu altan iminek yan iyigimal, “Jon Telagi Pakbi Sogok Amin da yan gayik do anek nit yabekban abamak, ‘Gak Pin kop da amin yabet do yagit unun, bo nin amin kindan don apdisak do jomjom anen?’ ” ²¹ Unun bisapmon gin Yesu amin sotni mibili mibili tan yomgwit unun panmilip anek konni tan yomgwit unun yol yomgut. Ae dabilni mini morapmi paban pisawit.

²² Do gen kobogi yan yoyigit, “Jil kin abisok yo pindak nandanjo amal unun do Jon iyinjil. Dabilni mini amin sin ton, ae kandapmi alek tanbi amin kosit akwan, ae wuda tebani ton amin unun kilek ton, ae miragi mini amin da gen nandan, ae amin kimakbi pidon, ae yoni mini amin da Gen

Bin Tagisi nandan. ²³ Amin kinda nak nandanek nandan gadatni dima wıtdal kisak unun amin kisik kisigi ton egisak.”

²⁴ Amin bamot Jon da yabekgit unun tobil kinjakwal, Yesu da minjat amin kabi madep Jon do yan yoyigit, “Ji miktım amini minikon ninan kok do kiwit? Mirim da nagal kinda anwayın aban kok do kiwit? ²⁵ Dima kan, ninan kok do kiwit? Amin kinda yik imalyo tagisi banın pagit unun kok do kiwit? Dima, yik imalyo tagisi panek gıptım dakon yoni tagi tagi dagın tan yoman amin unun kila amin madep da yutnon gin ekwan. ²⁶ Mani ji ninan kok do kiwit? Kombi amin kinda kok do kiwit? Unun bami, nak asisi dayısat, Jon da kombi amin diwarı yapman mudosok. ²⁷ Unun amin do Pin kop da papiakon gen yan mandabi:

‘Nandani, geno yan tenjenosak do amin kinda yabekgo unun da mibıltañ gamjak. Anek kositgo anroman asak.’

²⁸ Nak yanı dayısat, amin morap miktımon alton unun Jon da yapman mudosok. Mani amin morap Pin kop da Amin Kila Asak da kagagwan pinbisi ekwan unun da Jon yapman gan.”

²⁹ (Jon da amin gat ae takis timıt timıt amin gat telagi pakbi kili son yomgut, do gen unun nandanek yan yawıt, “Pin kop dakon anpak unun kilegisi.” ³⁰ Mani Parisi amin gat ae gen teban mibili nandak nandak amin gat unun Jonon telagi pakbi dima sowıt. Yan anek Pin kop da kosıt kilegi yolik do agit unun manji imgwit.)

³¹ Yesu da sarɓenɓek yaŋ yaɓit, “Ni tilak gen kinda naŋ dayiko amin abisok ekwan uŋun dakon anpak do nandaba pisosak? Uŋun nianɓen amin di da ekwan? ³² Uŋun miŋat monjiyo da yaŋ, yuman gwayek tamokon yiɓek notni yoyiŋ yoyiŋ anek yaŋ yoŋ: ‘Nin kasiŋ kili pisoman, mani ji kap ak do dima nandayiŋ. Nin bupmi kap yaman, mani ji bupmi nandanɓek kunam tat do dima nandayiŋ.’”

³³ Yesu da sigin yaŋ yaɓit, “Jon Telagi Pakbi Sogok Amin abinɓek bret dima nagit, ae wain dima nagit. Yaŋ anakwan, ‘Koŋni kinda taŋ imisak’ ji da gen uŋun yawit. ³⁴ Ae Amin Dakon Monji da abinɓe jap pakbiyo agit. Yaŋ anakwan kanɓek ji da yaŋ yoŋ, ‘Kabit, jap morapmi noknok amin ae wain morapmisi noknok amin. Takis timit timit ae yokwi pakpak amin dakon notni.’ ³⁵ Ji da gen uŋun yoŋ, mani Pinɓop da pi morap agit uŋun pindagek nandano nandanɓe kokwini tagisi gin asak.”

Minɓat kinda da pakbi kibani tagisi naŋ Yesu son

³⁶ Parisi amin kinda da Yesu yutnikon obinɓe jap nosak do yaŋ iban yutnikon obinɓe jap tamokon yikgit. ³⁷ Uŋun kokupmon yokwi pakpak miŋat kinda egipgut. Uŋun miŋat Yesu Parisi da yutnon yiɓek jap nosok yaŋ amin da yaŋba nandanɓe pakbi kibani tagisi kinami kinda abidanɓe yutnon wigigit. Tibiri uŋun tipnanɓe wasanɓi. ³⁸ Wigi Yesu da manjikon kandapnikon panɓi agek kunam tagakwan dabil pakbini da kandapnikon manɓe guktanɓa

busuŋ danŋwani ban ikdigagit. Yan anek kandapmikon mandan nanek pakbi kibani tagisi nan son imgut.

³⁹ Yan anakwan Parisi amin unun Yesu yan imgut iyi burikon da yan nandagit, “On amin asi kombi amin kindam, on minat kisiri kwenikon witjisak unun yokwi pakpak minat kindam yan nandaban.”

⁴⁰ Yan nandanakwan Yesu da iyigit, “Saimon, nak gen kindam gayiko.”

Yanban iyigit, “Yoyindet, kili nayi.”

⁴¹ Yanban Yesu da iyigit, “Amin bamori unun amin kindakon gomani ton. Kindam dakon gomani unun moneŋ 500 danari, ae kindam dakon gomani unun moneŋ 50 danari. ⁴² Unun amin bamot gomani sopjil dakon moneŋni aripmi dima, do gomani dima sopjil do yoyigit. Gak nian nandisal? Yan aban jit amin da unun amin do madepsi galak tan imgut?”

⁴³ Yanban Saimon da iyigit, “Goman madepni dima sopjak do iyigit amin unun da, yan nandisat.”

Yanban Yesu da yan iyigit, “Gak kokwin kilegisi anek yosol.”

⁴⁴ Yan yanek Yesu da tobil minat unun kanek Saimon yan iyigit, “On minat do koki? Nak yutgokon wiko kandapno sugoken do pakbi dima namil. Mani on minat da dabil pakbini nan kandapno suganek busuŋ danŋwani ban ikdigak. ⁴⁵ Nak dima mandan nal, mani yutgokon si wiron da wasanek minat on da kandapno mandan nak da sigin mandan nosok. ⁴⁶ Gak busunokon bit nelak dima tagal namil. Mani minat on da pakbi kibani tagisi kandapnokon son namik. ⁴⁷ Do yan gayisat, on minat dakon diwarini morapmi Pinokop da yopman iban

nak do but dasi galagi madepsi nandan namisak. Mani diwarini tagapmisok tan iman amin Pin kop da diwarini yopman injak kan, unun amin da nak do galagi madep dima nandan namjak.”

⁴⁸ Yan yanek Yesu da minat unun yan iyigit, “Nak da diwarigo yopman gamisat.”

⁴⁹ Yan iyinban amin kabi Yesu gat jap nanek yikgwit unun iyi gin yan yawit, “On nianen amin kind a da diwari yopyop asak?” ⁵⁰ Yan yanakwa Yesu da minat unun yan iyigit, “Nandan gadatgo do anek Pin kop da gak yokwikon nan abidosok. Butgo yawori tanakwan kiki.”

8

Minat diwari Yesu yolba kisi agipgwit

¹ Unun da kwenon Yesu kokup pap ae kokup monin monin tawit unudon agek Pin kop da Amin Kila Asak unun dakon Gen Bin Tagisi yoyin tenjenagit. Yabekbi 12 kabi kisi agipgwit. ² Ae minat diwari Yesu da konni yol yomgut ae sotni panmilip agit unun kisi Yesu gat agipgwit. Kinda unun Maria. Maria unun Makdala kokupmon nani yan iyiwit. Kalip Yesu da konni 7 kabi yol imgut. ³ Ae Joana, Susana ae minat morapmi gat kisi Yesu gat agipgwit. Joana unun Kusa dakon minatni. Kusa unun Erot dakon yutni dakon kila amin kind a. Unun minat kabi yo kabini iyi dakon ban Yesu gat panjetni gat panpulugawit.

Jap yet tinjinok dakon tilak gen

(Mt 13.1-9 ae Mk 4.1-9)

⁴ Amin morapmisi kokup morap tawiron da abin muwukgwit. Abin muwugakwa Yesu da tilak gen kinda yan yoyigit, ⁵ “Amin kinda unun jap yetni pigaga panji tintinagit. Tintinajakwan jap yet diwari kosiron manba amin da bamanakwa minam da abin si nawit. ⁶ Anakwa jap yet diwari tipmi ton timon mawit. Man kwawit, mani miktim pakbini mini, do kibidan pasilgwit. ⁷ Anakwa jap yet diwari jon keli ton tingwan mawit. Unun jon keli ton gat kisi kwanek wutjinba kimak mudawit. ⁸ Ae jap yet diwari miktim tagisikon man kwawit. Unun bami 100 tan tan awit.” Yesu da tilak gen unun yan mudanek yan yagit, “Gen on nandak do galak ton amin ji pakyansi nandanek mibili nandan pisoni.”

*Yesu nido tilak genon dakin Pinjok gen yagit
(Mt 13.10-17 ae Mk 4.10-12)*

⁹ Panjetni da tilak gen unun yagit dakon mibili do iyiwit. ¹⁰ Iyinja yagit, “Pinjok da ji banjin iyi dakon Amin Kila Agakni unun dakon mibili pasili ton unun damisak. Mani amin diwari tilak gen gin nandan.

‘Do dabil sintanek kokdan, mani dima kan nandanayo akdan.

Ae gen nandakdan, mani mibili dima nandaba pisokdan.’”

*Jap yet tintinok dakon tilak gen dakon mibili
(Mt 13.18-23 ae Mk 4.13-20)*

¹¹ Yesu da sanbenek panjetni banjin yan yoyigit, “Tilak gen dayit dakon mibili unun yan. Jap yet unun Pinjok dakon gen. ¹² Jap yet kosiron mawit, unun amin Pinjok gen nandan dakon tilak.

Amin nandaŋ gadat aba Pinŋkop da yokwikon ban timitjak yaŋ do Sunduk da abin butnikon Pinŋkop dakon gen gwayesak. ¹³ Ae jap yet tipmi ton timon mawit, unun amin da Pinŋkop gen nandaŋ abidanek kisik kisik an dakon tilak. Mani geli tagi dima yipban kigit. Do nandaŋ gadat bisap pisipmisok anek panŋkewal altaŋ yoba tepmisi Pinŋkop manji imin mudon. ¹⁴ Ae jap yet jon keli ton bikbikgwan mawit, unun amin Pinŋkop dakon gen nandaŋek kin miktimon egip egipni do nandaba kik an unun dakon tilak asak. Unun moneŋ gat ae on miktim dakon yo morap gat do galagi nandaŋakwa unun da wutjin yominakwa bami dima ton. ¹⁵ Mani jap yet miktim tagisikon mawit, unun amin Pinŋkop dakon gen nandaŋek tebaisi abidon unun dakon tilak. Unun buri kilegisi tanakwan tebai agek bami tagisi panalon an.”

Lam dakon tilak gen

(Mk 4.21-25)

¹⁶ Yesu da sanbenek yaŋ yagit, “Amin da lam koleŋ kwoba nan dima wutjinba ton, bo ae dipmin potpot tamo da mibilgwan dima yopmangan. Noman tamokon yopmanakwa amin da yutnon winjek tenŋen unun kon. ¹⁷ Yo morap pasili ton unun don nomansi altaŋ mudokdan. Ae yo morap wutjinbi da ton unun noman tan mudanakwa amin da pindak nandaŋyo akdan.

¹⁸ “Ji kan kimagek gen pakyanŋsi nandani. Tan yoman amin unun Pinŋkop da di gat sanben daban

8:16: Mt 5.15; Lk 11.33
25.29; Lk 19.26

8:17: Mt 10.26; Lk 12.2

8:18: Mt

timitdan. Mani minini amin unun tan naman yan nandisak unun Pin kop da gwayekdisak.”

Yesu dakon menji padik padikyo unun namin?

(Mt 12.46-50 ae Mk 3.31-35)

¹⁹ Unun bisapmon menji padik padikyo Yesu kok do opgwit. Mani amin morapmi, do Yesu da kapmatjok kik do antidok awit. ²⁰ Anakwa amin di da Yesu yan iyiwit, “Men go padik padikgoyo yomakon agek gak gandak do yon.”

²¹ Yanba yoyigit, “Amin Pin kop dakon gen nandanek guramikgan unun men no ae padik padiknoni.”

Yesu da yanban mirim gat ae tap madep gat yawokgimal

(Mt 8.23-27 ae Mk 4.35-41)

²² Bisap kindakon Yesu pan detni gat bot kindakon wige k yan yoyigit, “Pakbi idap teri kind a do kino.” Yan yanban kiwit. ²³ Boron yige k kinakwa Yesu dipmin pakgit. Anakwan mirim madepsi kind a pakbi idapmon obin akwan boron pakbi pigi tunganakwa pasil do awit. ²⁴ Anakwa pan detni da kin Yesu anyolek iyiwit, “Amin Tagi, nin pasildaman!”

Iyinba pidan pakbi gat mirim gat tebai yoyinban mirim dima anakwan pakbi yaworisi tagit. ²⁵ Anakwan Yesu da pan detni yan yoyigit, “Nandan gadatji dukon yipman?”

Yanban pan detni si pasalgwit. Anek wuripdagek notni yoyin yoyin anek yawit, “On nianen amin kind a da pakbi mirimyo gen tebai yoyinban geni guramikgamal?”

*Yesu da amin kinda dakon konni yol imgut
(Mt 8.28-34 ae Mk 5.1-20)*

²⁶ Yesu gat pandetni gat Gerasa miŋtim tetgin kiŋ altawit. (Gerasa miŋtim unun teri kinda tanakwan Galili miŋtim unun pakbi idap teri kinda tosok.) ²⁷ Yesu bot yipmanek ilenon wiŋakwan unun kokup papmon amin kinda da abiŋ altan imgut. Unun amin konni tan imgwit. Bisap dubagisi molan egipgut, ae yut kindakon dima egipgut. Amin kimakba paŋki tip kinamgwan yopmanŋan miŋtimon gin egipgut. ²⁸ Unun amin da Yesu kanek madepsi yan tidanek Yesu da kandaŋmon man pakek gen papmon da yan yagit, “Yesu, gak Pinŋkop Wikwisi dakon Monji, gak ninaŋ anŋnamdisal? Bupmi nandan nabi. Yo yokwi dimasi an nabi!” ²⁹ Kon da amin unun yipman detjak do Yesu da kili iyigit, unun do madepsi yan tidanek gen unun yagit. Unun amin kon da bisap morapmi anupbal awit, do amin da bisapmi bisapmi kilani tebaisi anek nap teban tebaisi ban kisit kandapyoni panŋteban awit. Mani nap teban unun pandaganek kon da imiŋ suganŋakwan miŋtim amin dima ekwan timon kiŋ kiŋ agit.

³⁰ Yesu da yan iyigit, “Mango namin?” Iyiban konni morapmi tan imgwit, do “Amin Kabi Madep” yan iyigit. ³¹ Yesu da bupmi nandan yomjak do kon da bisit tebai yan iyiwit, “Nin gapma kidagi mini ununŋwan piŋinŋ do dima niyiki.”

³² Bit kabi madep kinda kapmatjok ilenon egek jap nanek egipgwit. Kon unun bit da butgwan piŋik do Yesu bisit tebai iyinba nandan yomgut. ³³ Anŋakwan kon amin unun yipman degek wiŋ abigi bit da butgwan piŋiwit. Piŋakwa bit unun timtim

yanek obandom nan pigi pakbi idapgwan pigekek pakbi nan kimakgwit.

³⁴ Anakwa bit kila amin yo unun pindagek tintim yanek kin kokup papmon amin gat ae kokup teri teri egi anan kiwit unun amin gat kisi yoyiwit.

³⁵ Anakwa amin da yo nianjensi kinda da altagit, unun kok do apgwit. Abin Yesu altan iminek amin unun konni kili yipman dekgwit kawit. Kanba amin unun Yesu da buron buri kili pisagit ae ilikba pigikni ton da yikgit. Yan yikban kan pasalgwit.

³⁶ Anakwa yo dabil da kan nandanjo awit amin unun da kon da anupbal abi amin nianon da kilek tagit unun dakon mibili yoyiwit. ³⁷ Yoyinba Gerasa miktim dakon minjat amin morap kisi pasol pasol madepsi nandanek Yesu unun yopman dek kisak do iyiwit. Iyinba boron wigek yopman kigit. ³⁸ Mani amin unun kon da yipman dek kiwit amin da Yesu yol do bisit tebai iyigit.

Iyiban Yesu da tobil kisak do yabegek yan iyigit, ³⁹ “Gak tobil yutgokon kinjek Pinkep da gak anpuluganek yo madepsi ak unun do amin yoyiki.” Yan iyiban amin unun tobil kin kokupni dakon amin morap Yesu da anpuluganek yo morap agit unun do yoyigit.

Yesu da minjatjok kinda kimakgit nan aban pidagit, ae minjat sotni ton kinda ankilek agit

(Mt 9.18-26 ae Mk 5.21-43)

⁴⁰ Yesu pakbi idap teri kinda do kin altanakwan amin morapmi da but dasi abidawit, nido unun do jomjom anek egipgwit. ⁴¹ Unun bisapmon amin kinda apgut, mani Jairus. Unun Juda amin dakon muwut muwut yut dakon kila amin kinda egipgut.

Uñun da Yesu da kandap mibilon mañ pagek yutnikon kisakdosi madepsi iyigit. ⁴² Uñun monji mini, gwi kalonji kinda gin bilakni uñun 12 da tilak, uñun da si kimot do agit.

Yesu yutnikon kik do kosiron kinakwan amin madepsi, do gitni gitni anakwa kigit. ⁴³ Kinakwan minjat kinda unjungwan agipgit. Uñun dagan mok anek yawini manakwa bilak 12 yan agit, mani amin kinda da aripmi dima ankilek agagi. ⁴⁴ Uñun minjat Yesu da manjikon kapmatjok abinek Yesu dakon imal dubakni da ilenikon igayigit. Anakwan unjudon gin yawini pasil ingwit. ⁴⁵ Anakwan Yesu da yagit, “Namin da igayin namik?”

Yanban amin morap nin dima dima yanakwa Pita da iyigit, “Amin tagi, amin morapmisi da gak gat gadat gadatsi akwan.”

⁴⁶ Mani Yesu da yagit, “Amin kinda da igayin naminakwan tapminno diwari kwan nandat.”

⁴⁷ Yanban minjat uñun aripmi dima pasilgen yan nandanek nimnimik abin Yesu da kandap mibilon mañ pakgit. Mañ pagek amin morap da dabilon mibili nido Yesu igayigit uñun dakon yankwok anek yan yagit, “Igayiko sotno unjudon gin pasilak.”

⁴⁸ Yanban Yesu da iyigit, “Gwano, nandan gadatgo da gak ankilek ak. Butgo yawori tanakwan kiki.”

⁴⁹ Yesu gen uñun yanakwan muwut muwut yut dakon kila amin Jairus da yutnon da amin kinda apgut. Abinek Jairus yan iyigit, “Gwago kili kunwak, do yoyindet isal dogin dima iyinbi kisak.”

⁵⁰ Yesu unun nandanek Jairus yan iyigit, “Dima pasolgi. Isal nandan gadat gin anaki gwago kilek tosak.”

⁵¹ Yan yanek yutnikon kin altanek amin diwari dima wigini do yoyinek Pita, Jon, ae Jems gat, ae minatjok dakon meni datniyo gat timikban yutnon wigiwit. ⁵² Unun yutnon amin morapmi da minatjok do bupmi nandanek kunam tagek iyon iyon yanek egipgwit. Anakwa Yesu da yoyigit, “Ji kunam yopgut. Dima kunjwak, isal dipmin pokdok.”

⁵³ Yanban minatjok wagil kunjwak yan nandanek jikgo yanjan imgwit. ⁵⁴ Mani Yesu da minatjok kisirikon abidanek gen papmon da yagit, “Gwano, pida!”

⁵⁵ Yan yanban minatjok unun dakon wupmi aeni tobil abin pigakwan unudon gin pidagit. Pidanakwan Yesu da jap di iba nosak do yoyigit.

⁵⁶ Aban meni datni da unun kanek tamtam yagimal. Mani Yesu da tebai yoyigit, “Jil on yo noman tanban komal unun do amin dimasi yoyinjil.”

9

Yesu da yabekbini 12 kabi pikon yabekgit

(Mt 10.5-15 ae Mk 6.7-13)

¹ Yesu da yabekbini 12 kabi yan yoban obin muwukba sot amin panmilip agak, ae kon kisisi yolni dakon pi ani do yan mudan yomgut.

² Yominek Pin kop da Aminon Kila Asak dakon gen yan tenjtoni, ae sot aminyo panmilip ani yan do yabekgit. ³ Anek yan yoyigit, “Ji kosit agip do yo di

dima timitni. Win kirin, ae yik, ae bret, ae monen, ae paba pigik bamori dima timitni. ⁴ Yut kindakon wugini kan, unudon gin egek kokup unun yipman kini. ⁵ Kwa amin da ji dima timikba kan, kokup pap unun yipman det do kandapjikon kimbaban tegon unun tidanba kini. Yan aba amin da yokwi anapno unun do anek kwan yan nandani.” ⁶ Yan yoyinban kokupmi kokupmi agek Gen Bin Tagisi yoyin tenenane amin dakon sotni panmilip awit.

Erot da Yesu namn amin kindan yansi nandak do agit

(Mt 14.1-2 ae Mk 6.14-16)

⁷ Gapman dakon kila amin madep mibiltogi Erot da Yesu dakon gen bini nandagit. Di da Yesu kanek Jon kimoron da aeni pidagit yan yawit, do Erot but morap agit. ⁸ Ae di da yawit, “Elaija da noman tak.” Ae di da “Kombi amin kalipsi egipgwit unun kindan da kimoron da pidak” yan yawit. ⁹ Mani Erot da yan yagit, “Jon dakon tegi kili mandan dagagin. Mani abisok namn amin kindan dasi yo madepsi anakwan gen bini nayinba nandisat?” Yan yanek Yesu kok do pini agit.

Yesu da amin 5 tausen do jap yomgut

(Mt 14.13-21 ae Mk 6.30-44 ae Jn 6.1-13)

¹⁰ Yabekbi kabi aeni tobil Yesukon abinek yo morap awit dakon geni iyiwit. Iyinba Yesu da timikban iyi gin kokup kindan mani Betsaida unudon kiwit. ¹¹ Anakwa minat amin kabi madepsi unun Yesu unudon kisak yan kan nandanjo anek bunon yolgwit. Anakwa Yesu da tagisi nandan

yomiñek Piñkop da Aminon Kila Asak unun do yoyiñek sot amin pañmilip agit.

¹² Pilin pilindo yabekbini 12 kabi da obiñ Yesu yañ iyiwit, “Kokup amini minikon ekwaman, do yoyiñbi miñat amin morapyo kiñek kokup moniñ moniñ ae timi digwan kiñ jap pakbiyo gat ae dipmin potpot tamoyo gat wisini.”

¹³ Mani Yesu da yabekbini yoyigit, “Disi jap yomgut.”

Yoyiñban yawit, “Nin japnin morapmi dima. Bret 5 kabi gat ae tap kilap bamori gat gin. Nin kiñ on miñat amin morap do jap moneñ bañ si yumneñ do nandisal?” ¹⁴ (Wili 5 tausen da tilak egipgwit.)

Yañba Yesu da pañdetni yañ yoyigit, “Amin 50 50 yañ pañmuwuk yopba yik yik ani.” ¹⁵ Yañ yañban pañdetni da yañ gin aba amin kisi yik mudawit. ¹⁶ Yigakwa Yesu da bret 5 kabi gat ae tap kilap bamot gat kisi timik Kwen Kokup sinjanek gisamikgit. Añek bret gat ae tap kilap gat pañdaganek pañdetni do yomiñakwan amin do kokwinik yomgwit. ¹⁷ Yoba timik amin morap kisisi aripmisi nanakwa jap nawit dakon diwari tawit unun pañdetni da similba yigi 12 yañsi tugawit.

*Pita da Yesu dakon mibili yañ tenñtagit
(Mt 16.13-19 ae Mk 8.27-29)*

¹⁸ Bisap kindakon Yesu iyi gin bisit pi agit. Unun bisapmon pañdetni kisi unudon egipgwit. Egi yañ yoyigit, “Amin kabi madep da nak do namin yañ yon?”

19 Yoyinban yan iyiwit, “Di da Jon Telagi Pakbi Sogok Amin yan yon, ae di da Elaija yan yon, ae di da kombi amin kalipmi kinda da kimoron da pidagit yan yon.”

20 Yanba yan yoyigit, “Mani ji disi nak do namın yan yon?”

Yanban Pita da antobilek iyigit, “Gak Kristo, Pin kop da yabekban apgul.”

Yesu kimagek pidosak do yagit

(Mt 16.20-28 ae Mk 8.30-9.1)

21 Yan yanban Yesu da iyi Kristo egisak unun dakon geni amin kindakon dimasi yoni do yansop anyomgut. 22 Anek yan yagit, “Amin Dakon Monji da egi yo yokwi morapmi noman tan iba tepmi pakdisak. Ae Juda amin dakon kila amin, ae mukwa sogok amin dakon amin madep kabi, ae gen teban yoyindet amin unun da manji iminek anakba kimotdisak. Anakwa gildat kapbi anakwan pidokdisak.”

23 Yan yanek amin kisi yan yoyigit, “Amin kinda nak nol do nandisak kan, iyi dakon galaktok manji yominek tilak kindapni gildari gildari guramigek nak noljak. 24 Amin kinda iyi dakon yiyitni tagisi tosak do nandanek pi madep asak kan, egip egipni pasil imdisak. Mani amin kinda nak do nandanek egip egipni do nandaban yo madep dima asak kan, unun amin egip egip dagok dagogi mini abidosak. 25 Amin kinda miktım dakon yo morap panek egi kimotjak bisapmon iyi pasiljak kan, unun yo morap da aripmi dima anpulugokdan.

9:19: Lk 9.7-8 **9:20:** Jn 6.68-69 **9:22:** Lk 9.44; 18.32-33

9:23: Mt 10.38; Lk 14.27 **9:24:** Mt 10.39; Lk 17.33; Jn 12.25

²⁶ Amin kinda nak do ae nak dakon gen do mayagi nandisak kan, Amin Dakon Monji iyi dakon tilimni gat ae Datni dakon tilimni gat ae Pin kop dakon telagi anelo kabi dakon tilimni gat apjak bisapmon unun amin do mayagi yan gin nandan imdisak. ²⁷ Nak asisi dayisat, ji on akgan kabikon da di dima kimagek Pin kop dakon Amin Kila Agakni kokdan.”

*Yesu dakon giptim kulabik agit
(Mt 17.1-13 ae Mk 9.2-13)*

²⁸ Yesu unun gen yanek egi gildat 8 yan da tilak mudanakwa Pita, Jon ae Jems gat timikban ilen kindakon bisit pi ak do wigiwit. ²⁹ Wigek Yesu bisit pi anakwan tomno dabilni kulabik anek imalni mal dakon tenjeni yombem agit. ³⁰⁻³¹ Yan aban kanakwa Moses gat Elaija gat tilimni gat noman tagimal. Noman tanbal Yesu gat gen yan nandat aba pindakgwit. Yesu Pin kop dakon galaktok yolek Jerusalem kokup papmon on miktim yipman detjak unun dakon gen yawit. ³² Pita gat notni bamot gat dipmin do yokwisi awit. Mani dipminon da pidan Yesu tilimni gat ae amin bamot gat kisi akba pindakgwit. ³³ Amin bamot Yesu yipman det do anakwal Pita da Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, nin idon tagisi ekwaman. Nin yut kaben kapbi anen. Kinda gak do, ae kinda Moses do, ae kinda Elaija do anen.” (Pita gen unun nan yosot yan unun dima nandanek yum yagit.)

³⁴ Pita gen sigin yanakwan gikwem da pin ilimik yomanakwan pasalgwit. ³⁵ Gikwem kagagwan da

gen kinda yan altagit, “On Monjino, pino asak do manjigim, do ji geni nandani.”

³⁶ Yan mudanakwan Yesu nanjin kawit. Yo ilenon altanba pindakgwit unun iyi dogin nandaba tawit. Unun bisapmon amin di dima yoyiwit.

Yesu da monji kinda konji yol imgut

(Mt 17.14-21 ae Mk 9.14-29)

³⁷ Wisa dagok do Yesu gat pandetni gat ilen yipman pigakwa amin kabi madepsi kosiron domdom awit. ³⁸ Amin madep kabigwan da amin kinda da yan tidanek anpulugosak do yan iyigit, “Yoyindet, monjino kalonj kindagin. Do kin koki do nandisat. ³⁹ Bisap morapmi kon kinda da burigwan pigakwan unudon gin madepsi yan tidosok. Anek tebai anupbal anakwan nimmigakwan tarak da gen kaganikon wurugon. Giptimi obisi anupbal anek bisap kalonj kalonj gin yipman dekdak. ⁴⁰ Pandetgoni da yol imni do bisit tebai yoyigim, mani antidok awit.”

⁴¹ Yan yanban Yesu da yagit, “Nandan gadatji mini amin, ji anpakji yokwisi. Nak bisap nian da ji gat egek jigisi guramik daben? Monjigo idon anop.”

⁴² Monji unun Yesu da akgiron obinakwan kon da monji unun ukwayikban miktimon man pagek nimmikgit. Mani Yesu da kon tebaisi iyinek monji unun anmilip aban kilek tanban datni do antobil imgut. ⁴³ Yan aban amin da Pinjok dakon tapmim madepsi kanek tamtam yawit.

Yesu kimagek ae pidokdisak do yanban kosit bamot agit

(Mt 17.22-23 ae Mk 9.30-32)

Amin Yesu da yo morap agit do nandaba n̄wakn̄warisi an̄akwa, Yesu da pañdetni yañ yoyigit, ⁴⁴ “Gen dayikdisat un̄un pakyansi nandani. Amin Dakon Monji amin da kisiron yipdan̄.” ⁴⁵ Mani pañdetni gen un̄un dakon mibili pasili tañ yomgut, do dima nandaba pisagit. Ae gen un̄un dakon mibili nandak do an̄ek iyik do si pasalgwit.

Namin da mibiltok amin egisak?

(Mt 18.1-5 ae Mk 9.33-37)

⁴⁶ Bisap kindakon Yesu dakon pañdetni namin da mibiltok aminin egisak yañ do gen emat kindawit. ⁴⁷ An̄akwa Yesu da pañdetni dakon but pindak nandan̄yo an̄ek amin moniñ kindaiyi akgiron an̄jobiñ yipban akgit. ⁴⁸ Yipban agakwan pañdetni yañ yoyigit, “Amin kindaiyi nak do nandan̄ek on amin moniñ but dasi abidosok, un̄un nak nañ but dasi abidosok. Ae amin kindaiyi nak but dasi abidosok, un̄un Dat nak yabekban pigim un̄un nañ but dasi abidosok. Ji kabikon kindaiyi da piñbisi egi damjak kañ, un̄un da mibiltok aminji asak.”

Uwal dima an̄damjak amin un̄un notji

(Mk 9.38-40)

⁴⁹ Jon Yesu da gen yagit nandan̄ek yañ yagit, “Amin Tagi, nin kañapno amin kindaiyi da gak da manon koñ yolban kamañ. Mani nin da kabikon nani kindaiyi dima, do yañsop an̄imimañ.”

⁵⁰ Mani Yesu da iyigit, “Yañsop dima an̄imni. Amin kindaiyi uwal dima an̄damjak kañ un̄un notji.”

Yesu gat paṅdetni gat Jerusalem kiwit

(Kilapmi 9.51-19.28)

Samaria amin da Yesu not dima anj imgwit

⁵¹ Piṅkop da Yesu abidanṅ anṅaṅ Kwen Kokup wigisak dakon bisap kwanṅ tagit. Anṅakwan Yesu unṅun Jerusalem kikenṅ yaṅsi nandaban teban tagit.

⁵² Anṅek amin di yabekban unṅun da kalip mibiltanṅ Samaria dakon kokup kindakon yut tamoyo paṅnoman ani do kiwit. ⁵³ Mani Yesu Jerusalem kikkisak yaṅ nandawit, do unṅun kokupmon amin da Yesu abidok do dima galak tawit. ⁵⁴ Jems gat Jon gat da unṅun pindagek Yesu yaṅ iyigimal, “Amin Tagi, nit da yondo Kwen Kokup kindap da piṅ sonṅba mini ani do tagi nandisal?”

⁵⁵ Yaṅbal Yesu da tobil tebaisi yaṅ yoyigit, “Dima yogogisi yomal!” ⁵⁶ Yaṅ yoyinṅban ae kokup ṅwakṅwari kindakon kiwit.

Yesu yolyol dakon gen

(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Kosiron kiṅakwa amin kinda da iyigit, “Dukwan dukwan agipbi unṅun nak gol awilgenṅ gin.”

⁵⁸ Yaṅban Yesu da iyigit, “Jon piṅan unṅun miktinṅwan yutni toṅ. Ae minam kwen akwanṅ unṅun yutni toṅ. Mani Amin Dakon Monji unṅun dipmin potpot tamoni mini.”

⁵⁹ Yaṅ iyinṅek ae amin kinda yaṅ iyigit, “Abinṅ nak nol.”

Mani amin unṅun da yaṅ iyigit, “Amin Tagi, nandanṅ naminṅaki kiṅ datno wayik yipmanṅek don abinṅ golbenṅ.”

60 Yanj yanban Yesu da iyigit, “Amin kimakbi da kimakbi notni iyi tagi wayitni. Mani gak kin Piŋkop da Aminon Kila Asak unun dakon gen yan tenjenoki.”

61 Yanj yanban ae amin kindi da Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, gol do nandisat, mani nandan naminaki kin gwakno galok gen yoyinek don abin golgen.”

62 Yanban iyigit, “Sapa nan miktin pudanek dambi da manjigwan wusisak unuden amin da Piŋkop da Amin Kila Asak da kagagwan aripmi dima egipmi.”

10

Paŋdetni morapmi Piŋkop dakon gen yoni do yabekgit

¹ Egi Amin Tagi da paŋdet 72 gat manjigit. Anek iyi kokup dukwan dukwan kik do agit, unudon mibiltok unun da kalip kini do bamot bamot yabekgit. ² Anek yan yoyigit, “Pigaga jap bami madepsi tan pektan, mani pi monji bami pakpak amin morapmi dima. Unun do ji bami pakpak dakon Amin Tagi bisit iyinba pi amin paŋalon an yopban pinikon kini.

³ “Ji kinjek yan nandani: Ji sipsip monin ban yan jon pinan da bikbigon yabekdat. ⁴ Moneŋ siml kinam, ae yik, ae kandap gwil dima timigek kini. Anek kosiron amin pindak ‘Gildat tagi!’ yan dima yoyini. ⁵ Yut kindakon wigek mibiltok yan yoyini, ‘On yut amin butji yawori tosak.’ ⁶ Yut unuden

but yawot amin kinda ekwan kan, but yawot genji dakon bami unjudon tosak. Minini da egipjak kan, but yawotji dakon bami jikon aeni tobiljak. ⁷ Yut wigini unjudon gin yik egoyo anakwa jap daba noni. Pi agak amin unjun tomni tagi timikgan. Ji yuri yuri dima agipni.

⁸ “Kokup kindakon kinakwa not an daminek jap daba kan unjun si noni. ⁹ Anek amin sotni ton panmilip anek yan yoyini, ‘Pinkop da Amin Kila Agakni ji da kapmatjok kili abik.’ ¹⁰ Kokup kindakon kinakwa not dima an daba kan, unjun kokup dakon kosit madepmon agek yan yoyini, ¹¹ ‘Kokupji dakon kimbaban kandapninon tegon, unjun tidono kinakwa diwarisi tan damañ yan si nandani. Anek yan si nandani, Pinkop dakon Amin Kila Agakni ji da kapmatjok kili abik.’ ¹² Yan si dayisat, gen kokwin bisap madepmon Sodom kokup amin da kobogi do jiggi tagapmi pakdan. Mani kokup unjuden amin kobogi do jiggi madepsi pakdan.”

But tobil dima an amin unjun bupmisi

(Mt 11.20-24)

¹³ Yesu da sanbenek yan yagit, “Korasin ae Bet-saida kokupmon amin, awa! Nak wasok tapmimi ton abo pindagek ji but tobil dima awit. Tair ae Saidon kokupmon amin da pindakgwit tam, but tobil bamisi abam. Anek bupmi dakon yik imalyo panek abilagon yikbam. ¹⁴ Mani gen kokwin bisap madepmon Tair gat Saidon kokupmon amin gat da kobogi do jiggi tagapmi panakwa ji da

10:7: 1Ko 9.6-14; 1Ti 5.18 **10:8:** 1Ko 10.27 **10:11:** Ya 13.51; 18.6 **10:12:** WW 19.24-25; Mt 10.15; 11.24

kobogì do jigì madepsi pakdan. ¹⁵ Anakwa Kapaneam kokupmon amin, ason Kwen Kokup nin da wigikdaman yan nandan, ma? Unun aripmi dimasi. Ji mibiligwan Tipdomon pigikdan.”

¹⁶ Yesu da pan̄detni san̄benek yan̄ yoyigit, “Ji dakon gen nandisak amin, unun da nak dakon gen nandisak. Ae manji damisak amin, unun nak nan̄ manji namisak. Ae nak manji namisak amin, unun da nak yabekgit amin manji imisak.”

Pan̄det 72 aeni tobil apgwit

¹⁷ Pan̄det 72 unun kisik kisigon da tobil abinek Yesu yan̄ iyiwit, “Amin Tagi, gak dakon man yan̄apno koŋ da genin guramikgan!”

¹⁸ Yan̄ yan̄ba yoyigit, “Sunduk unun Kwen Kokup da mal da yan̄ man̄ban kagim. ¹⁹ Nandani. Nak ji da tuŋon amin emari toŋ gat ae skopion gat bamoni, ae uwal dakon tapmim kisisi pabiŋ yopni do yan̄ mudan̄ damisat. Yo kinda da ji aripmi dima pan̄upbal asak. ²⁰ Mani koŋ da genji guramikgan, unun do kisik kisik dima ani. Ji dakon man Kwen Kokupmon mandabi da toŋ, unun do nandanek kisik kisik ani.”

*Yesu da kisik kisik nandanek Pin̄kop an̄kisirigit
(Mt 11.25-27 ae 13.16-17)*

²¹ Unun bisapmon Yesu Telagi Wup da kisik kisik iban yan̄ yagit, “Dat, kundu ae miktim dakon Amin Tagi, amin diwari miktim dakon nandak nandakni unun wukwisi, mani iyi do nandaba wigisak, do unuden amin do gen bami morap si pan̄kisibisal.

10:16: Mt 10.40; Lk 9.48; Jn 5.23 **10:18:** Jn 12.31; PA 12.8-9

10:19: Kap 91.13; Mk 16.18 **10:20:** Pil 4.3; PA 3.5

Anek amin monji da tilagon ekwan amin, unun do yolisal. Yan asal do gak ankisiat. O Dat, gaga dakon galaktok yolek yan asal.

²² “Datno da yo morap kili namgut. Dat unun dagin Monji nandan imisak. Anek Monji gat ae amin morap Monji da Dat dakon mibili yolisak, unun amin dagin Datno nandan iman.”

²³ Yan yanek Yesu tobil panjetni bangin yan yoyigit, “Ji da yo pindak nandanyo an, unun pindakgan amin unun kisik kisik ekwan. ²⁴ Nak yan si dayisat, kalipsigwan kombi amin morapmi gat ae kila amin madep morapmi gat da yo ji da pindakgan unun pindatdosi nandawit, mani dima pindakgwit. Ae gen nandan unun nandakdosi nandawit, mani dima nandawit.”

Samaria amin kinda da Juda amin kinda anpulugagit

²⁵ Bisap kindakon gen teban dakon mibili nandak nandak amin kinda da pidan agek Yesu ankewal do anek yan iyigit, “Yoyindet, yo ninan anek egip egip dagok dagogi mini abidoken?”

²⁶ Iyiban Yesu da iyigit, “Gen teban papiakon gen toso unun manjinek nian kokwinikdal?”

²⁷ Iyiban yagit,
 “Ji Amin Tagi Pinjopji unun but gat ae wup gat ae tapmingo gat ae nandak nandakgo gat kisi but dasi galak tan ibi.

Ae gaga do but dasi nian galak tosol, unuden gin amin do but dasi galak tan yobi.”

²⁸ Yanban Yesu da iyigit, “Kobogi bamisi yosol. Yanſi anek egip egip abidokdisal.”

²⁹ Mani unun amin iyi do Yesu da amin kilegi kindi yan kosak do nandanek yan iyigit, “Nak namin amin ban but dasi galak tan yoben do yosol?”

³⁰ Yan yanban Yesu da iyigit, “Amin kindi Jerusalem yipmanek Jeriko kokup papmon kik do anek kosiron pigigit. Pigakwan kabo noknok da abidan yik imalni gwayenek anakba pali kimakban yipman kiwit.

³¹ “Kinakwa mukwa sogok amin kindi unun kosit nanſin pigigit. Pigi amin unun kanek anpekwolek kosit ileſ nan yapman kigit. ³² Yapman kinakwan Liwai amin kindi obin kanek yan gin anpekwolek yapman kigit.

³³ “Mani Samaria amin kindi da unun kositnan obin amin unun kanek bupmi nandan imgut. ³⁴ Bupmi nandan iminek giptimi anak anupbal awit unun wain gat ae bit nelak gat ban son iminek waman imgut. Yan anek amin unun kendak anenak iyi da donkikon yipgut. Yipmanek anki amin da yuman nanek pokgon yut kindakon yipmanek kilani agit. ³⁵ Anek wisa dagok do silwa moneſ tabili bamori unun yut pakgimal dakon kila amin do iminek yan iyigit, ‘Kilani anaki on moneſ da aripmi dima anakwan nan mudok di abi kan, tobi abinek don gaben.’”

³⁶ Yan yanek Yesu da gen teban dakon nandak nandak amin yan iyigit, “Nian nandisal, unun amin kapbi da kabikon namin da kabo noknok da anakgwit amin unun do but dasi galak tan imgut?”

³⁷ Yanban iyigit, “Bupmi nandan iminek anpulugagit amin unun da.”

Yanban Yesu da iyigit, “Gak kin anpak yan gin abi.”

Yesu unun Mata gat Maria gat da yutnon egipgwit

³⁸ Yesu gat panetni gat kinkek kokup kindakon altawit. Unun kokupmon minat kinda egipgut mani Mata. Unun da yanban Yesu unun yutnikon wigigit. ³⁹ Wikwan Mata dakon padige mani Maria unun Amin Tagi da kandap mibilon yigek geni nandagit. ⁴⁰ Mani Mata unun jap dakon oman do nandaba kik morapmi anek obin Yesu iyigit, “Amin Tagi, padigino nepmak da naga gin pi madep asat. Gak unun do dima nandisal? Iyinjbi obin nak anpuluganban.”

⁴¹ Yanban Amin Tagi da Mata yan iyigit, “Mata, gak yo morapmi do nandaba kik anek butgo yokwi tosok. ⁴² Mani gak yo kalonji kinda dogin nandaki kan tagi. Maria unun dogin nandisak, do tagi dima kirinik iben.”

11

Bisit agak dakon gen

(Mt 6.9-15 ae 7.7-11)

¹ Bisap kindakon Yesu unun bisit pi anek egipgut. Bisit aban mudanakwan panetni kinda da yan iyigit, “Amin Tagi, Jon da panetni bisit agak do yoyin dekgit, yan gin niyinj dekgi.”

² Yanban Yesu da yoyigit, “Bisit ani bisapmon yan yoni:

‘Dat, gak dakon man telagi tosak.

Amin Kila Agakgo yipbi ninon apjak.

³ Gildari gildari jap aripninon nibi.

⁴ Nin yokwi anjimanj amin dakon diwarini yopmanj yomamanj,
do gak yanj gin nin dakon diwarinin yopmanj
nibi.

Panjewalon dima nipbi.’”

⁵ Yanj yanjek yoyigit, “Jikon da kinda da kalbi binap notni da yutnon kinj yanj iyisak, ‘Not, bret timi kapbi nabi tamoni don gabenj. ⁶ Notno kinda kosit dubagikon da abik da yutnokon isal yikdak. Japno mini.’

⁷ “Yanjban notni yutgwan da gen kobogi yanj iyisak, ‘Jigi dima nabi. Pidanjek aripmi dima gabenj. Yoma benjan kili at, ae gwakno gat kili pak mudamanj.’ ⁸ Nak yanj dayisat, amin unun notni da bisit iyik unun do dima imisak. Mani sanjek sanjek yanjakwan unun do kurak tanjek yo nido wadanjek yosok unun kisi imisak.

⁹ “Yando, nak yanj dayisat: Ji Pinjkop bisit iyinba tagi damdisak, ae wisinjek bami kokdanj, ae yoma domon tidanba witdal damdisak. ¹⁰ Amin morap Pinjkop bisit iyanj unun yo timikganj, ae yo wisanj amin unun bami konj, ae yoma domon tidonj amin unun witdal yomisak.

¹¹ “Dat kabi, ji kabikon da monjisi kinda da tap kilap do dayinban tunon amin emari tonj kinda tagi imni? ¹² Bo pup kwap do dayinban skopion kinda tagi imni? ¹³ Ji yokwi pakpak amin, mani monjisi do yo tagi yomanj. Do yanjsi nandani. Ji bisit iyinba Datji Kwen Kokup egisak unun da Telagi Wup tagi damjak.”

*Yesu Belsebul gat pi amal yaŋ yawit
(Mt 12.22-30 ae Mk 3.20-27)*

¹⁴ Yesu da amin kinds koŋ kinds da ankadim aban gen dima yagit, unun koŋni yol imgut. Yol iban amin kadim unun gen yanakwan amin da kanba yo nwanŋwarisi agit. ¹⁵ Mani amin di da yaŋ yawit, “Koŋ dakon mibiltok amin Belsebul da tapmimon koŋ yoldak.” ¹⁶ Yanakwa amin diwari da Yesu ankwel do anek iyinba wasok tapmimi toŋ kinds anakwan, asi Pinƙop da yabekban pigit da pini asak yaŋ kok do nandawit.

¹⁷ Mani Yesu da nandak nandakni pindak nandanyo anek yoyigit, “Miktim kinds dakon amin da pudan ki kabi bamori anek emat wamjil kan, miktim unun yokwi tokdisak. Ae amin yuri kinds da pudan kinjek emat wamni kan, unun amin yut tagi dima egidan. ¹⁸ Sunduk dakon amin kabini da pudan ki kabi bamori anek emat wamjil kan, nianon da Sunduk gat amin kabini gat tebai atni? Nak da koŋ Belsebul da tapmimon yoldat yaŋ yon. ¹⁹ Mani nak Belsebul da anpuluganban koŋ yoldat kan, disi dakon notji koŋ yolgan unun amin kabi ni tapmimon da koŋ yolgan? Unun amin kabi da genji kokwinigek gulusun yon yaŋ tagi dayini. ²⁰ Mani Pinƙop da iyi tapmim naminakwan koŋ yoldat kan, Pinƙop dakon Amin Kila Agakni jikon kili abik.

²¹ “Amin tebaisi kinds emat agak yo kabini timigek iyi dakon yut kilani tebai anakwan, yo kabini tagisi toŋ. ²² Mani amin kinds unun yut ami dakon tapmim yapmandak amin kinds da abisak. Abin anjek emat agak yo kabini timigek tapmim

pagit unun gwayesak. Yan anek yo morapni kabo nanek kokwinik notni do yomisak.

²³ “Amin nak dakon notno dima, unun da nak uwal anjnamañ. Ae amin nak dima anpuluganban amin panmuwukgamañ, unun amin da amin panwasenban wasen kwan.”

Konj kinda aeni tobil abisak

(Mt 12.43-45)

²⁴ Yesu da sanbenek yan yagit, “Konj kinda da amin kinda yipman degek kin miktim kibiri timon agek yik yawot tamo wisisak. Mani tamo kinda dima kosok, do yan yosok, ‘Nak aeno tobil yut kalip egipgumon kiken.’ ²⁵ Yan yanek kin kanban sibat sibat wiririgek yo morap pankosit abi pindakdak. ²⁶ Yan kosok, do kin konj 7 kabi iyi yapmanek wagil yokwisi gat timikban kwa unun yutnon egek anpak yokwisi an. Mibiltok unun amin yokwi egipgut, mani abisok unun yapmanek wagil yokwisi egisak.”

Nianjen amin da kisik kisik ekwan?

²⁷ Yesu gen unun yanakwan minat amin kabi madep kabigwan da minat kinda da pidan yan iyigit, “Menjo si analanek mum gaban nagil unun dasi kisik kisik tagi asak!”

²⁸ Yanban Yesu da yagit, “Mani unun yapmanek amin Pinjop dakon gen nandanek guramikgan amin unun da kisik kisik ekwan.”

Yesu wasok tapmimi tonj asak do iyiwit

(Mt 12.38-42 ae Mk 8.12)

29 Amin morapmisi da Yesukon sigin obin muwugakwa Yesu da yoyigit, “Amin on bisapmon ekwan unun amin yokwisi gin. Pin kop dakon pi nan asat yan nandak do wasok tapmimi ton kinda kok do yon. Mani kinda dima kokdan. Jona dakon tilak nan gin kokdan. 30 Kalipsigwan Pin kop da kombi amin Jonakon tilak aban Niniwe kokup pap amin da asi Pin kopmon da abik da asak yan kawit. Unude gin yo Amin Dakon Monjikon noman tan iba apmiap amin da kanek asi Pin kop da yabekban abik yan kokdan.

31 “Miktin saut tetgin dakon kila amin minat madep unun Solomon dakon nandan kokwini tagisi iyinakwan nandak do miktin dubagisikon da apgut. Mani amin kinda oni egisak, unun da Solomon yapmandak, mani geni dima nandan. Do gen kokwin bisap madepmon unun kila amin minat madep da pidan agek abisok ekwan amin kabi dakon anpak yokwi unun do yan tenjenokdisak. 32 Niniwe amin Jona da Pin kop dakon gen yoyinban but tobil awit. Mani ji da binapmon amin kinda egisak unun da Jona yapman mudosok, mani ji but tobil dima an. Do gen kokwin bisap madepmon Niniwe amin da pidan agek abisok ekwan amin kabi dakon anpak yokwi unun do yan tenjenokdan.”

Giptin dakon tenjeni
(Mt 5.15 ae 6.22-23)

33 Yesu da sigin yagit, “Amin da lam kolen pasiligwan yopba dima ton. Bo ae kwoba ban

wutjiba dima tonj. Noman tamokon yopba tan tenjenanakwan amin da winj tenjenj konj. ³⁴ Dabilgo unun giptingo dakon tenjenj. Dabilgo tagisi kanj, giptingo kalon tenjenjini tonj. Mani dabilgo yokwi kanj, giptingo pilin tuksi tosok. ³⁵ Yanjo, giptingo dakon tenjenj unun pilin tuk asak yanjo do kanj kimokgi. ³⁶ Giptingo kalon tenjenjini tonj ae pilin tuk kinda dima tosok kanj, giptingo lam dakon tenjenj dakon panop pindakdal unuden tenjenjokdisak.”

Parisi amin gat gen teban mibili nandak nandak amin gat dakon anpak yokwi

(Mt 23.1-36 ae Mk 12.38-40 ae Lk 20.45-47)

³⁷ Yesu gen yanjo mudanakwan Parisi amin kinda da yutnikon kwan yigek jap nonjil do iyigit. Iyiban Yesu kinj yutnikon wigi jap noknok tamokon yikgit. ³⁸ Yigek mibiltok kisiri dima suganek jap nanban Parisi amin unun da kanjek dima agagi asak yanjo nandagit. ³⁹ Aban Amin Tagi da yanjo iyigit, “Parisi amin ji kap idapyo dakon manji banjin sugonj. Mani kabo gat ae anpak yokwi mibili mibili gat unun butjigwan tugawit da tonj. ⁴⁰ Ji nandan kokwinji tagi mini! Pinjop da manji banjin dima, buri gat kisi wasagit. ⁴¹ Ji bupmi amin do but dasi galak tanek panpulugoni kanj, ji amin kilegisi.

⁴² “Mani Parisi amin, awa! Ji jap tam galagisi pi kagasi tonj unun pan kabi 10 kabi yopmanek unun kabikon ban kabi kindanan Pinjop do paret anj. Mani gen kokwin kilegi agak gat, ae Pinjop do but dasi galak tan imim unun ji dima anj. Anpak kilegi unun gat ae paretyo kisi ani kanj tagisi.

⁴³ “Parisi amin, awa! Ji muwut muwut yut madepmon tamo mibiltogì unjudon yit do galagi nandan. Ae amin da maket tamokon nandaba wukwan daminek gildat tagi yan dayini do galagi nandan.

⁴⁴ “Parisi amin, awa! Ji amin kimakbi yopyop tamo miktimgwan tanakwa amin da dima pindagek kwenikon baman akwan ji unun yombem.”

⁴⁵ Gen teban mibili nandak nandak amin kinda da gen unun yanban nandanek Yesu yan iyigit, “Yoyindet, Parisi amin do gen unun yanek, ninyo kisi pabin nipmandal.”

⁴⁶ Yanban Yesu da yagit, “Gen teban mibili nandak nandak amin jiyo kisi, awa! Ji amin gen teban mibili mibili jigisi guramitni do yoyan, mani kisitjok kinda yominjek panpuluganjek guramit do dimasi nandan.

⁴⁷ “Awa! Ji kombi amin dakon bumjot tamo wason. Mani babakji da dapba kimakgwit. ⁴⁸ Babakji da kombi amin dapba kimakgwit unun dakon bumjot tamoni ji da pantilim an. Yan an unun babaknin da tagisi dapba kimakgwit yan nandan dakon tilak asak. ⁴⁹ Unun do anek Pin kop da nandan kokwini tagisikon da yan yagit, ‘Nak da kombi amino gat ae yabekbi kabino gat unun amin kabikon yabetdisat. Yabekgo diwari dapba kimotdan, ae diwari yo yokwisi anyomdan.’ ⁵⁰ Yan do anek Pin kop da miktin wasagiron da kombi amin morap dapba kimakgwit unun dakon kobogi amin abisok ekwan unun da timitdan. ⁵¹ Wasok wasok do amin kilegi Abel anagek ae amin diwari dapmanakwa wigì wasip do Sekaraia Telagi Yut

Madep ae altayo da binapmon anakba kimakgit unun dakon kobogi yo jigisi amin abisok ekwan unun da timitdan.

⁵² “Gen teban mibili nandak nandak amin, awa! Nandak nandak pakpak tamo dakon yoma witdal disi kili gwayewit. Disi unungwan dima wigiwit. Anek unungwan wigik do awit amin ji da kosit sopsop anyomgwit.”

⁵³ Yesu unun yut egipgut yipman degakwan gen teban yoyindet amin gat ae Parisi amin gat da Yesu do uwal an iminek gen mibili mibili iyiwit.

⁵⁴ Ankewalno sun kinda yanakwan gen pikon yipnen yanon da iyiwit.

12

Parisi amin dakon anpak yokwi do kan kimotni (Mt 10.26-27)

¹ Amin tausen morapmi da abin muwugek gitni gitnisi anek notni baman baman anakwa Yesu da mibiltok pandetni ban kalip yan yoyigit, “Parisi amin dakon yisni do kan kimotni. Unun jamba but aminsi ekwan. ² Yo morap gwiligwan ton unun altan tenenan mudokdan. Ae yo morap pasili ton unun amin da nandaba pisokdan. ³ Do gen morap ji da pilin tukgwan yawit unun amin da tenenikon nandakdan. Ae gen morap yut kagagwan gen pisigon da yawit unun yut kwenon wigi gen papmon da yoyin tenenokdan.”

Pinkop dogin pasoldo (Mt 10.28-31)

⁴ Yesu da sanɓenɓek yaɗ yagit, “Not kabi, yaɗsi dayisat. Amin da giptim dapba kimagakwa unun da kwenon yo di aripmi dima akdan, do unun do dima pasolni. ⁵ Mani namɩn amin dosi pasolni unun do dayikdisat. Ji Piɗkop do pasolni. Piɗkop da giptim dapban kimagakwa Tipdomon maban pigini unun dakon tapmim tan imisak. Asisi dayisat, ji Piɗkop dosi pasolni. ⁶ Minam moniɗ unun yo moniɗisok, 5 kabi dakon yumanɗ nogi unun moneɗ giman tabili bamori gin. Mani Piɗkop da minam moniɗgok unun dakon kindasok dimasi inɗan imgut. ⁷ Piɗkop da busunɗ danɗwanji nianɗ da ton unun kisisi nandanɗ mudosok, do ji dima pasolni. Minam moniɗ moniɗ morapmi dakon yumanɗ nogi unun madeɗ dima, mani ji dakon yumanɗ nogi unun wukwisi.”

Nin Yesu dakon amin kabi yaɗ yok do dima mayak toneɗ

(Mt 10.32-33 ae 12.32 ae 10.19-20)

⁸ Yesu da sanɓenɓek yaɗ yagit, “Nak da yaɗsi dayisat, amin kinda da ‘Nak Yesu dakon amin kinda’ yaɗ amin yoyisak kan, Amin Dakon Monji da Piɗkop dakon aɗelo kabinikon unun amin nak dakon amin kinda yaɗ yoyisak. ⁹ Mani amin kinda ‘Nak Yesu dakon amin dima’ yaɗ amin yoyisak kan, nakyon kisi Piɗkop dakon aɗelo kabinikon unun amin nak dakon amin dima yaɗ yoyiken. ¹⁰ Amin morap Amin Dakon Monji do yaɗba yokwi tok ani amin unun Piɗkop da diwarini yopmanɗ yomdisak, mani amin morap Telagi Wup do yaɗba yokwi tok

ani amin unun Pinjkop da diwarini dima yopman yomdisak.

¹¹ “Amin da ji Juda amin dakon muwut muwut yut madepmon, bo gapmanon, bo ae amin mani wukwi da inamon panji depni bisapmon, disi kutnok do anek ni gen ban yoyinej yan nandanek nandaba kik dima ani. ¹² Unun bisapmonsni ni gen ban yoyini unun Telagi Wup da dayin detdisak.”

Yoni morapmi amin kinda gulusun agit dakon tilak gen

¹³ Unun amin kabi madepgwan da amin kinda da Yesu yan iyigit, “Yoyindet, peno iyinbi datnit da yo morap yopgut unun kokwinik diwari nak do namjak.”

¹⁴ Yanban Yesu da iyigit, “Not, namin da jilon gen kokwin pi anek yo kabisil kokwinik daben do manjin nepgut?” ¹⁵ Yan yanek minjat aminyo yan yoyigit, “Ji kan kimotni. Yo mibili mibili timit timit dakon galagi di pabam. Yo kabisi unun morapmisi kan, unun da egip egip bamisi aripmi dima damdan.”

¹⁶ Yan yanek tilak gen kinda yan yoyigit, “Yoni morapmi amin kinda dakon pigagani jap bami tagisi morapmi tawit. ¹⁷ Anakwa amin unun iyi yan nandagit, ‘Jap bami yopben dakon tamo kili tujan, do ae di gat yopben dakon tamo aripmi dima, do niansi aben?’ ¹⁸ Yan nandanek yagit, ‘Nak yan si aben: Jap yopyop yutno kisi tuwilek madepsi wutjinek wit gat ae yo kabino gat kisi unun yutnon yopben. ¹⁹ Yan anek naga do yan si yoken, ‘Nak bilak morapmi tagisi egi anan kiken

dakon yo morapno aripmisi. Do yaworisi egek jap pakbiyo madepsi anek bisap morapmi kisik kisik anek egipben.”

²⁰ “Mani Pinjkop da iyigit, ‘Gak nandan kokwingo tagi mini. Gak abisok kalbi kimotdisal. Yo morapgo gaga do panjosit agil unun amin da timitdan.’”

²¹ Yesu da gen unun yanek yan yagit, “Amin yoni morapmi panmuwut do pi anegek Pinjkop do dima nandanek ekwan amin, unun aminon yo yansi al-tokdisak.”

Yo morap do nandaba kik dima ani

(Mt 6.25-34)

²² Yan yanek Yesu da panjetni yan yoyigit, “Yansi dayisat, egip egipji do nandaba kik anek ‘Jap dukon ban nonen’ bo ae giptimji do nandaba kik anek ‘Imal dukon ban panen’ yan dima nandani. ²³ Egip egip da jap yapmandak, ae giptim da imal yapmandak. ²⁴ Ji minam do nandani. Jap yet dima kwaokgan, ae jap dima pan, ae jap panmuwut yutni mini. Mani Pinjkop da jap upmokdok. Minam dakon yuman nogi pinbisi anakwa amin ji dakon yuman nogi unun madepsi. ²⁵ Ji nandaba kik anek egip egipji timisok di gat tagi sanbenba wigisak yan nandan, ma? Unun aripmi dimasi. ²⁶ Yo moninisok unuden ji da aripmi dimasi agagi, do nido yo diwarar morap do nandaba kik an?”

²⁷ “Jaren oni tan anan kwan unun do nandani. Pi madep anek imal dima bupmanjan. Mani yan dayisat, jaren pindakgan unun dakon tilimni da kalip kila amin madep Solomon dakon tilimni

tagisi pagit unun yapmandak. ²⁸ On jon tan anan kwan unun anwa amin da balan kindapmon sokdan. Mani Pin kop da si pan tilim asak, do nandan gadatji pisipmisok amin ji yansi nandani, Pin kop da ji do nandaban yo madepsi anakwan imal tilimi ton si ban pan damdisak. ²⁹⁻³⁰ Pin kop dima nandan iman amin kabi da yo morap unuden wusin pindat do pini an. Mani Datji da yo unun do wadak wadak an unun nandisak, do ji jap pakbiyo dukon ban nonen yan nandanek nandaba kik dima ani. ³¹ Nandaba kikji yipmanek Pin kop dakon Amin Kila Agakni unun wisin kok do pi ani. Yan anakwa yo diwari do wadak wadak an unun kisi damdisak.”

Yo tagisi Kwen Kokup do panmuwutni

(Mt 6.19-21)

³² Yesu da sanbenek yan yagit, “Sipsip kabisok, ji dima pasolni. Datji da iyi Amin Kila Asak da kagagwan egipni do tagisi nandisak. ³³ Ji yo morapji tan daman unun yopba amin da yuman noni. Yan aba monen timigek yoni mini amin do yomni. Anek yo kabisi tagisi Kwen Kokupmon panmuwuk yopba unudon tagisi tokdan. Unun tamokon toni kan, yo kabisi dima pasildan, ae kabo noknok da dima timitdan, ae yo monin da dima nokdan. ³⁴ Yo kabisi tagisi dukwan ton, but nandak nandakyosi kisi unudon gin tokdisak.”

Oman monji tagisi da tagap tanek ekwan

(Mt 24.42-44)

³⁵ Yesu da sanbenek yan yagit, “Ji imalji panek lamji kolenek tagap tanek egipni. ³⁶ Oman monji

da tagap tanek amin tagini da minat pampak dakon sonogon da tobil apjak do jomjom anek ekwan ji yan gin tagap toni. Do ni bisapmon abin yoma domon tidosak ji yoma tepmi wital imni. ³⁷ Oman monji amin tagini da pindakban tagap tanek ekwan kan tagisi. Nak asisi dayisat, amin tagini da iyi oman dakon imal panek oman monji yoyinban jap tamokon pabin yigakwa iyi jap yomdisak. ³⁸ Amin tagi unun kalbi binap bo wisa dagokdosi abin pindakban tagap tanek egipni kan tagisi.

³⁹ Ji yan nandani. Yut kinda dakon ami kalbi kabo noknok ni bisapmon apjak yan nandagit tam, kila anakwan aripmi dima tuwilban. ⁴⁰ Ji kisi tagap tanek egipni. Dima apjak yan nandanakwa Amin Dakon Monji unudon apdisak.”

*Oman monji tagi ae yokwi dakon tilak gen
(Mt 24.45-51)*

⁴¹ Pita da Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, tilak gen yal unun nin dogin yal, bo ae amin kisi do yal?”

⁴² Yanban Amin Tagi da yagit, “Oman monji kinda nandan kokwini tagisi ae pi agakni tagisi, unuden oman monji amin tagini da oman monjini diwar kilani asak do manjisak. Yan aban jap yomyom bisapmon japni yomin yomin asak.

⁴³ Oman monji unun amin tagini da tobil abin kanban pini tagisi asak kan tagisi. ⁴⁴ Nak asisi dayisat, amin tagini da unun oman monji iyinban yo morapni kila akdisak. ⁴⁵ Mani unun oman monji burikon da amin tagini tepmi dima apdisak yan nandanek oman monji gat ae oman minat gat dapmanek jap pakbiyo madep anek pakbi tebanyo

kisi nan but upbal asak kan, ⁴⁶ dima apdisak yan nandanakwan amin tagini da but pisogi mini abin unun oman monji tepmi pi iminek gen kirijit amin kabi gat yopban egipdan.

⁴⁷ Oman monji kinda amin tagini dakon galaktokni nandanek tagap tanek galaktokni dima yoljak kan, amin tagi da kosiri morapmi baljokdisak. ⁴⁸ Mani oman monji kinda amin tagini dakon galaktokni dima nandanek anpak yokwi si baljoni da aripmon asak kan, amin tagini da kosiri morapmi dima baljokdisak. Yo morapmi timikgan amin unun yo morapmi panjobil yomyomi. Yo morapmi kila ani do dabi amin unun yo morapmi panjobil yomyomi.”

*Yesu unun pidok pidok nan abigit
(Mt 10.34-36)*

⁴⁹ Yesu da sanbenek yan yagit, “Nak miktimon kindap soken do pigim. Kilisi kwan sok tam tagi. ⁵⁰ Nak tepmi madepsi pakdisat. Butno jik tosok, do pako dagosak dosi nandisat. ⁵¹ Nak amin da miktimon but yawot pani yan do pigim yan nandan, ma? Unun dima. Yan dayisat, nak miktim aminon pidok pidok panalon ak do pigim. ⁵² Abisok da wasanek amin yuri kindakon amin 5 kabi da pidan kinjek bamori da kapbi gat uwal uwal akdan. Ae kapbi da bamori gat uwal uwal akdan. ⁵³ Wasen kinjek dat da monji gat pidok pidok akdamal, ae men da gwi gat pidok pidok akdamal, ae minjat kinda gat namdi gat pidok pidok akdamal.”

*Yo altawit dakon mibili dima nandawit
(Mt 16.2-3)*

⁵⁴ Amin kabi madepsi yan yoyigit, “Ji gildat da si pigisak tetgin do meni wamanɗak yan pindagek ‘Sikak mokdisak’ yan yanakwa asi sikak mosok. ⁵⁵ Ae saut tetgin dakon mirim madep abinɗakwan ji da yan yon, ‘Gildat tepmisi wusikdisak.’ Yan yanakwa asi gildat tepmisi wusisak. ⁵⁶ Jamba but amin, ji da miktimon ae kwen yo morap ton pindagek kokwin tagisi an. Mani abisok yo morap alton unun pindagek kokwin nido tagi dima an?”

*Notgo gat genjil anɗilek anjil
(Mt 5.25-26)*

⁵⁷ Yesu da sanɓenek yan yagit, “Ji disi anɗak yokwi tagiyo nido dima kokwinɗkan? ⁵⁸ Amin kinɗa da gen yan gam do aban gen kokwin tamokon kik do kosiron kinjil bisapmon genjil unun yan anɗilip ak do pi anjil. Yan dima anɗek kwal gen kokwin kila agak amin da obip amin da kisiron gepban unun da dam teban yutnon gepdisak. ⁵⁹ Nak asisi gayisat, gak dam tebanon sigin egaki wigi monen nian yopbi do gayini unun kisisi yopmanek don wanɗa kikedisal.”

13

But tobiɗ dima ani amin wagil pasildan

¹ Yesu da gen unun yan mudanɗakwan amin diwari da Pailat da yo agit unun do iyiwit. Pailat da obip amini yoyinɓan kin Galili amin diwari Pinɗkop do mukwa sonakwa unun dapba kimakgwit. Do unun amin dakon yawini gat ae paret do yo

mukwa sowit dakon yawini kisi mawit. ² Uñun do iyinba Yesu da yoyigit, “Nian nandan? Galili amin kimakgwit uñun dakon yokwini da Galili amin diwari dakon yokwini yapgut, uñun do anek jigì uñun pawit yan nandan? ³ Uñun dimasi! Nak asisi dayisat, ji but tobil dima ani kan, uñun amin kabi da kimakgwit jiyo kisi yan gin kimotdan. ⁴ Bo Silom yut dubak tuwil ki man amin 18 kabi witinban kimakgwit do nandani. Uñun amin kabi dakon yokwini da Jerusalem amin diwari dakon yokwini yapgut uñun do anek pasilgwit yan nandan? ⁵ Uñunyo kisi dimasi! Nak asisi dayisat, ji but tobil dima ani kan, jiyo kisi yan gin kimotdan.”

Kindap bami mini uñun dakon tilak gen

⁶ Yesu da tilak gen kinda yan yoyigit, “Amin kinda da wain pinikon pik kindap kinda kwaokgit. Bisap kinda bami wisik do kigit, mani bami mini pindakgit. ⁷ Bami mini pindagek pi kila amini yan iyigit, ‘Nandaki. Nak bilak kapbi abin pik kindap dakon sopmi wisin wisin anek mini pindakdat. Yan do kindap on si pasiki. Miktim dakon tapmim nido isal dogin ilik mudosok?’

⁸ “Yanban pi kila amin da yan iyigit, ‘Amin tagi, yum kanbi bilak kinda gat atjak. Anakwan mibilikon miktim wayigek yalik yopben. ⁹ Bilak kwenikon bami tosak kan tagisi. Mani bami dima tosak kan, tagi pasiki.’ ”

Sabat bisapmon Yesu da minat kinda anmilip agit

¹⁰ Sabat bisap kindakon Yesu da Juda amin dakon muwut muwut yut kindakon amin yoyin

dekgit. ¹¹ Unjudon miñat kinda egipgut. Unjun kon kinda da yigek abidanakwan sot anjakwan bilak 18 agit. Manji gironikgit, do kwen kilegi aripmi dima akgit. ¹² Yesu da kanek iyinban opban yan iyigit, “Miñat, sotgo kili gepman dek kik.” ¹³ Yan iyinek kisiri kwenikon wutjinban unjudon gin manji kilek tanakwa Pinkop anjkisigit.

¹⁴ Mani muwut muwut yut dakon kila amin da Sabat bisapmon Yesu da amin anmilip agit unjun do butjap nandagit. Butjap nandanek miñat aminyo yan yoyigit, “Pi agak dakon gildat 6 kabi ton. Unjun bisapmon sot amin apba tagi panmilip ani. Mani Sabat bisapmon dimasi ani.”

¹⁵ Yanban Amin Tagi da kobogi yan iyigit, “Ji jamba but amin! Ji Sabat bisapmon bulmakausi gat ae donkisi gat yutnicon ban witald ilik panji yopba pakbi non, ma? ¹⁶ Miñat on Abraham dakon gwi, Sunduk da tebai abidanakwan bilakni 18 agit. Sabat bisapmon dima pulugan kisak do nandan, ma?”

¹⁷ Yan yanban uwalni mayagi nandawit. Mani miñat aminyo Yesu da yo morap wagil tagisisi agit unjun do kisik kisik awit.

Mastat dakon yeri dakon tilak gen

(Mt 13.31-32 ae Mk 4.30-32)

¹⁸ Yesu da sanbenek yan yagit, “Pinkop dakon Amin Kila Agakni unjun niansi? Yo ni gat tilak abo? ¹⁹ Unjun mastat yet yombem. Amin kinda da mastat yet kinda pigagani kwaokgit. Anjakwan mastat unjun kwan madep tan kindap kinda da yan

agakwan minam da abin kilinikon yutni unudon awit.”

Yis dakon tilak gen

(Mt 13.33)

²⁰ Yesu da sanbenek yan yagit, “Pin kop dakon Amin Kila Agakni yo ni gat tilak abo? ²¹ Unun yis yombem. Minat kinda da plaua idap madep kinda gat iktagildak. Yan anakwan plaua unun kisisi paptan madep tawit.”

Yoma kosit gwagak monin sok nan wigikdo

(Mt 7.13-14 ae 7.21-23)

²² Yesu unun Jerusalem kokup papmon kik do anek kokup pap ae kokup monin monin tawit unudon agek amin yoyin dekgit. ²³ Anakwan amin kinda da yan iyigit, “Amin Tagi, Pin kop da amin kalon sok di banjin yokwikon ban timitjak bo nian?”

Yanban Yesu da yoyigit, ²⁴ “Nak yansi dayisat, amin morapmi da egip egipmon wigik do pini akdan, mani aripmi dima wigikdan. Do ji yoma kosit gwagak monin nan wigik do pi tebai ani. ²⁵ Yut dakon ami da pidan yoma sopban ji da kin yomakon agek yoma tidanek yan yokdan, ‘Amin Tagi, nin do yoma wital nim.’

“Mani gen kobogi yan dayikdisak, ‘Nak dima nandan damisat. Ji dukon nani amin?’

²⁶ “Yan yanban ji da kobogi yan iyikdan, ‘Nin gak gat kisi egek jap pakbiyo agiman. Ae kokup papnin dakon kosit madepmon agek niyin dekgil.’

²⁷ “Mani unun da yan dayikdisak, ‘Nak asisi dayisat, nak dima nandan damisat. Ji dukon nani

uñun ðima nandisat. Yokwi pakpak ji kisisi nepman dek kit!

²⁸ “Ji Abraham, Aisak, Jekop, ae kombi amin kisisi Pin kop da Amin Kila Asak kokupmon ekwa pindatdan. Mani ji maba wanga kin mudokdan. Uñun bisapmon ji kunam tagek iyon iyon yan tidanek egipdan. ²⁹ Amin da gildat wisak ae si pigisak tet, ae not tet ae saut tet da Pin kop da Amin Kila Asak kokupmon abinek jap noknok tamo madepmon yitdan. ³⁰ Nandani, amin diwari abisok bunon ekwan, uñun don mibiltok amin akdan. Ae amin diwari abisok mibiltok ekwan, uñun don bunon amin akdan.”

*Yesu da Jerusalem Kokup do bupmi nandagit
(Mt 23.37-39)*

³¹ Uñun bisapmon gin Parisi amin diwari da abin Yesu yan iyiwit, “Gak idon ðima egipbi, kokup digwan kiki. Erot da gak gikban kimokgi do nandisak.”

³² Yanba Yesu da yoyigit, “Ji kin uñun top amin yan iyini, ‘Nandaki. Nak abisok ae anwa kon yolgen, ae sot amin panmilip aben. Ae pidan do pi aben do nandagin uñun anwasip aben.’

³³ Kombi amin Jerusalem kokup papmon gin dapba kimokgon. Kokup nwanwarikon ðima dapba kimokgon, do nak abisok ae anwa ae pidan do sigin kiken.

³⁴ “O Jerusalem, Jerusalem amin, ji kombi amin dapba kimokgon. Amin Pin kop da yabekban jikon aban uñun ji da tipban dapba kimokgon. Pup meni da monjini panmuwuk pirigwan yopmandak,

uñun da tilak nak da bisap morapmi ji pañmuwut do nandagim, mani ji da kurak tañ namgwit. ³⁵ Nak asisi dayisat, kokup yomasiyo yokwi tañek yumsi tokdisak. Ji nak dima nandanekegi wigi ni bisapmon nak do ‘Amin on Amin Tagi da manon abisak, uñun Pin kop da gisamigakwan abisak’ yan nak do yoni uñun bisapmon nandakdan.”

14

Yesu da giptimi paptanbi amin kinda anmilip agit

¹ Sabat kindakon Yesu jap nok do Parisi amin dakon kila amin kinda da yutnon kigit. Anakwan yipba kik anek kan yikgwit, ² nido Yesu da buron giptimi paptanbi amin kinda yikgit. ³ Yesu da uñun amin kanek gen teban mibili nandak nandak amin gat ae Parisi amin gat yan yoyigit, “Sabat bisapmon sot amin tagi pañmilip anej bo dima? Gen teban da nian yosok?” ⁴ Mani gen kobogi kinda dima iyiwit. Yan anakwa Yesu da amin uñun abidaneke anmilip anek digo ki yan iyinban si kigit. ⁵ Kinakwan yan yoyigit, “Jikon da kinda dakon monji bo bulmakauni Sabat bisapmon pakbi gapmakon manban tepmi tagi ilikba wisak bo dima?” ⁶ Yanban gen kobogi aripmi dima iyigi yan kawit.

Yesu da amin iyi do nandaba pini do yagit

⁷ Yesu da amin jap nok do apgwit uñun pindakban tamo mibiltogi nanikon gin yit do awit. Do tilak gen kinda yan yoyigit, ⁸ “Amin kinda da minjat pakpak dakon sonnogon yan gaban kiki kan, tamo mibiltogi nanikon dima yikgi. Tamo

13:35: Kap 118.26

14:3: Lk 6.9

14:5: Mt 12.11; Lk 13.15

14:8: YT 25.6-7

uñun amin madep kinda gak gwapmandak uñun do manjikbi nanj di yikbim. ⁹ Yanj kanj amin yanj daban kiki uñun da abinj yanj gayisak, ‘On tamo on amin do iminj.’ Yanj gayinban gak gaga do mayagisi nandanek tamo amin pinbisi do yopbi uñudon panji yitdisal. ¹⁰ Amin kinda da yanj gaban kanj, gak tamo amin pinbisi do yopbi uñudon panji yikgi. Yigaki amin yanj gamjak uñun da ‘Not, on tamo tagikon pawinj yit’ yanj gayinban pawinj yigaki amin diwari da amin mani tonj kinda yanj gandani. ¹¹ Amin kinda iyi do nandaban wugisak kanj, Pinjkop da uñun amin abinj yipdisak. Mani amin kinda iyi do nandaban pisak kanj, Pinjkop da mani awigikdisak.”

Kobogi tagi dima damni amin banj panpulugoni

¹² Yesu da amin uñun yanj iban kigit uñun yanj iyigit, “Gak jap noknok kinda asal kanj, notgo, bo ae pego padik padikgo bo ae yawi diwatgo bo ae yoni morapmi amin dibanj dima yanj yobi. Uñun da kobogi do don yanj gamdanj. ¹³ Gak jap noknok kinda abi kanj, yoni mini amin, ae giptimi yokwi tanji, ae kandap yokwi ae dabili mini amin banjin yanj yobi. ¹⁴ Yanj abi kanj, gak kisik kisigi tonji egipbi. Uñuden amin kobogi tagi dima gamni, mani Pinjkop da amin kilegi kimoron banj paban pidoni bisapmon don kobogi gamdisak.”

Jap noknok dakon tilak gen

(Mt 22.1-10)

¹⁵ Amin kinda jap nawitgwan da gen uñun nandanek Yesu yanj iyigit, “Pinjkop da Amin Kila Asak

kokupmon yigek jap nokdan amin unun kisik kisik ekwan.”

¹⁶ Mani Yesu da yan iyigit, “Amin kinda da jap madepsi kinda pankosit anek amin morapmi yan yomgut. ¹⁷ Jap noknok bisapmon oman monjini kinda yabekban amin yan yomgut unun yoyik do kigit. Kin yan yoyigit, ‘Yo morap kili pankosit abi, do ji tagi opni.’

¹⁸ “Mani amin kisisi dima op do yawit. Kinda da yan yagit, ‘Nak pi kinda kaluk yumit unun kin koken. Do nandan namijaki dima opben.’

¹⁹ “Ae kinda da yagit, ‘Nak pi agak bulmakau 10 kabi yumit, unun kin pankilik pindatgen. Do nandan namijaki dima opben.’

²⁰ “Ae kinda da yagit, ‘Nak mijat kaluk pat, do aripmi dima opben.’

²¹ “Oman monjini tobil obin amin tagini amin yoyinban gen yawit dakon mibili iyigit. Iyinban yut unun dakon ami unun da butjap nandanek oman monjini tebai yan iyigit, ‘Gak tepmisi kokup madep da kosit madep ae kosit moninon kin, amin yoni mini, ae giptimi yokwi tanbi, ae dabili mini, ae kandap yokwi unun timik panopbi.’

²² “Yan iyinban oman monji da yan gin anek yan iyigit, ‘Amin tagi, yo aben dosi nayil unun kili anmudat, mani tamo ton.’

²³ “Iyinban amin tagi da oman monji yan iyigit, ‘Gak kokup madep yipmanek kin kosit madepmon bo ae pigaga da dam kidipmin agek amin pindak tebai yoyinbi abin yikba yutno tugosak. ²⁴ Nak yan si dayisat, amin unun kalip yan yomgum unun

da nak dakon jap jimjimjok kinda dimasi nok-dan.’”

Nandan kimagek Yesu yoldo

(Mt 10.37-38)

²⁵ Minjat amin kabi madepsi yolakwa Yesu da tobilek yan yoyigit, ²⁶ “Amin kinda nak nol do nandisak kan, meni datni, ae minjatni gwakniyo gat, ae peni samini padigeyo gat, ae iyi dakon egip egipni gat kisi do uwal dima anjomjak kan, unjuden amin nak dakon pandetno aripmi dima egipjak. ²⁷ Tilak kindapni guramigek dima noljak amin pandetno aripmi dima egipjak.

²⁸ Amin kinda yut madep kinda ak do kan, mibiltok yigek monejni manjisak. Anek yut tagi an mudogi bo dima unun dakon nandak nandak asak. ²⁹ Yan dima anek yut gwak manek yo diwari do wadaneq yut dima an mudosok kan, amin morap koni unun kisi jigilak yanek yanjan imdan. ³⁰ Anek yan yokdan, ‘On amin yutni an diwarikgit, mani wasip ak do antidok asak.’

³¹ Bo kila amin madep kinda da uwalni gat emat wam do nandisak kan, mibiltok nandan kokwin asak. Iyi dakon emat amin 10 tausen da uwalni dakon 20 tausen tagi yolni bo dima, yan do nandak nandak asak. ³² Tagi dima yolni yan nandisak kan, uwalni kapmat dima abinakwa amin kabi kinda yabekban kin emat dima wamni do gen yoyin panyawot an. ³³ Jiyo yan gin yo morapji dima yopman mudoni kan, pandetnoni tagi dima egipni.”

Yesu da tap dakon galagini yokwi tosak do yagit

(Mt 5.13 ae Mk 9.50)

³⁴ Yesu da sanɓenɓek yaŋ yaɓiɓ, “Tap uŋun yo tagisi kindi. Mani galagini pasilni kaŋ, nianɓi anɓek galagini ankaɓuk anenɓ? ³⁵ Tap uŋuden miɓtim ariɓmi dima paŋɓulugogi. Bo bulmakau dakon kok gat iɓtagili ariɓmi dima. Tap uŋuden isal mamno kwan. Mirakni ton amin da gen on pakyanɓi nandanɓek miɓili nandanɓ piɓoni.”

15

Sipsip kindi pasilɓiɓ dakon tilak gen

(Mt 18.12-14)

¹ Takis timit timit amin gat ae yokwi pakpak amin gat da geni nandanɓ do Yesu da kapmatjok opɓwit. ² Anakwa Parisi amin gat gen teban yoyiɓdet amin gat da yaŋba yokwi tok anɓek yaŋ yawit, “On amin yokwi pakpak amin not anyoban yigek jap nonɓ.”

³ Yaŋ yaŋakwa Yesu da tilak gen kindi yaŋ yoyiɓiɓ, ⁴ “Jikon da amin kindi sipsipni 100 baŋ kalonɓi da pasilɓak kaŋ nianɓ asak? Uŋun da sipsip 99 jon timon yopban egakwa kalonɓi pasilɓak uŋun wisinɓek don analon asak. ⁵ Wisinɓ kaŋ abidosok bisapmon but galak nandanɓek kwapmiɓkon guramik ananɓ ⁶ yomanikon ankaɓisak. Ankaɓinɓek notni gat ae kokup isalni gat yaŋ yoban obinɓ muwukba yaŋ yoyisak, ‘Sipsipno pasilak uŋun kili wisinɓ kat, do kisik kisik ano.’”

⁷ Yesu da sanɓenɓek yaŋ yoyiɓiɓ, “Nak asisi dayisat, yokwi pakpak kindi da but toɓil asak kaŋ, Kwen Kokupmon kisik kisik madepsi yaŋ gin akdanɓ. Amin 99 uŋun kilegi do but toɓil agagi mini

do unun dakon kisik kisik madep dima ani. Mani yokwi pakpak kinda but tobil asak unun dakon kisik kisik unun madepsi noman toso.

Moneḡ kinda pasilgḡ dakon tilak gen

⁸ Ae Yesu da sanbenek yan yagḡ, “Minat kinda da silwa moneḡ tabili 10 kabi ban kalonḡ da yutnon man pasiljak kan unun nian asak? Unun da lamni kolenek yutni ikdiganek tebaisi wisḡnek don kosak. ⁹ Kan abidosok bisapmon but galak nandaneḡ notni gat ae kokup isalni gat yoyḡban obḡ muwukba yan yoyḡsak, ‘Moneḡno pasilak unun kili wisḡ kat, do kisik kisik ano.’ ”

¹⁰ Yesu da yan yoyḡgḡ, “Nak asisi dayḡsat, yokwi pakpak kinda da but tobil asak kan, Pinḡkop dakon anelo da kisik kisik yan gḡn akdanḡ.”

Dat kinda gat monḡi bamotni gat dakon tilak gen

¹¹ Yesu da sanbenek yan yagḡ, “Amin kinda egḡpgut unun monḡi bamori. ¹² Monḡi buḡon nani da datni yan iyḡgḡ, ‘Dat, gak peno gat nit do yo morap nim do nandisal unun nak dakon diwarḡno abisok kokwinḡk nabi.’ Yan yanban datni da yo kabini kokwinḡk monḡi bamotni do yomgut.

¹³ “Yoban bisap piḡipmisok egek monḡi buḡon nani da yo kabini kisḡsi timḡk dubagḡsi kiḡ miḡtim kindakon paḡki egḡpgut. Paḡki egek anpak yokwi mibili mibili anek moneḡni nan mudagḡ.

¹⁴ Moneḡni nan mudanḡakwan unun miḡtim amin da jap do madepsi anek diwarḡ da kimakgwit. Anakwa monḡi unun wadak wadak madepsi agḡ.

¹⁵ Do kiḡ unun miḡtim dakon amin kindakon pi kinda abidagḡ. Aban amin tagḡni da yabekban biḡ damnikon kiḡ biḡ jap yomgut. ¹⁶ Anek biḡ da

birap gip nawit unun pindak galak tanek unun ban nanek butno kadim tosak yan nandagit. Mani amin kinda da jap kinda dima imgut.

¹⁷ “Nandak nandakni kulabik anek yan yagit, ‘Datno dakon oman monji morapni unun japni aripmisi tan yomanakwa ekwan, mani nak idon egek jap do kimotdisat. ¹⁸ Do yansi aben, nak tobil kin datno yan iyiken: “Dat, nak Pin kop da inamon ae gak yo kisikon yo yokwisi agim, ¹⁹ do bujon monjino yan dima nayiki. Yum oman monjigo yuman nanaki ekwan unuden kinda da tilak egipben.”’

²⁰ Yan nandanek pidan datnikon kigit. Kinakwan datni dubagikon da monji kan bupmi nandan timtim yanek kin monji bedanek mandan nagit.

²¹ Yan aban monji da datni yan iyigit, ‘Dat, nak Pin kop da inamon ae gagon yo yokwisi agim, do bujon monjino yan dima nayiki.’

²²⁻²⁴ Mani datni da oman monjini yan yoyigit, ‘Monjino kimoron da yan abisak. Pasilbikon nan analan aman. Do ji tepmi kin paba pigik dubagi tagisi kinda anabin pan imni. Ae kisirikon sip tagisi kinda yipman iminek kandap gwil kisi pan imni. Ae bulmakau monji nelagi ton kinda nan anapba anak son nanek kisik kisik ano.’ Datni da yan yanakwan jap noknok anek kisik kisik awit.

²⁵ Yan anek egakwa monji mibiltogi pigaga egipgut da yutnon obin ankapmat anek nandaban amin da kap kisik kisikyo awit. ²⁶ Yan anakwa nandanek oman monji kinda yan iban apban iyigit, ‘Unun niban an?’

27 Yanj yanban iyigit, 'Padigigo tagisi egisak da abik do datgo da kanek bulmakau monji nelagi ton anwak.'

28 Yanj iyinban monji mibiltogi butjap nandanek yutnon wigik do kurak tagit. Yanj anjakwan datni da yomakon pinjek butni manjakwan yutnon wigisak do iyigit. 29 Mani datni yanj iyigit, 'Dat, gak yanj nido asal? Nak oman monji isali kinda da yanj bilak morapmi egek omango an egisat. Anek gengo bisap kindakon dima kirinikgim. Notnoni gat kisik kisik anen do memesok kinda dimasi namgul. 30 Mani monjigo on yo morapgo kosit minat gat egek yomin mudagit, unun da apban kanek bulmakau monji nelagi ton unun anwal.'

31 Yanban datni da yanj iyigit, 'Monjino, bisapmi bisapmi gak nak gat ekwamak. Ae yo morapno unun gak dakon gin. 32 Mani padigigo kimoron da yanj abik, ae pasibikon nan analon aman, do nin but kwaktok nandanek kisik kisik tagisi aman.'

16

Kila amin kinda da goman panjkilek asak dakon tilak gen

1 Yesu da pandetni yanj yoyigit, "Yoni morapmi amin kinda gat ae yo morapni dakon kila amini gat egipgumal. Amin da abin yoni morapmi amin yanj iyiwit, 'Yo morapgo dakon kila amin isal dogin yo morapgo nan mudok angamisak.'

2 "Iyinba nandanek yo kila amini unun yanj iban opban yanj iyigit, 'Gak nian anaki gengo nandat? Gak kin yo morapno kili nian asal unun dakon but

pišo kinda mandañ nabi. Gak pi unun sanbenek ðima akðisal.’

³ “Iyınban yo kila agak pi amini unun iyi yan nandagit, ‘Amin tagino da pikon noldak, do nian aben? Amin kinda dakon oman monjini egek miktımi pudañ iben dakon tapmıno mini. Ae amin monen do bisit yoyık do mayagi nandısat. ⁴ Do pi yopben bısapmon amin da but galagon da yan naba yutnıkon kın kın aken do nian aben unun kili unun nandısat.’

⁵ Yan nandanek amin kalon kalon amin taginıkon goman awit unun yan yoban apgwit. Mıbıltok abın altagıt amin yan iyıgit, ‘Gak amin taginokon goman nian da agil?’

⁶ “Iyınban yagit, ‘Olip pakbi tıbirı madep 100 da arıp.’

“Yanban yan iyıgit, ‘Gak tepmısi yıgek on papia tam gomango mandabıkon olip pakbi tıbirı 50 yan manda.’

⁷ “Ae kinda abın altanban yan iyıgit, ‘Gak gomango nian da?’

“Iyınban yagit, ‘Wıt yıgi 100 da arıp.’

Yan iyınban yagit, ‘On gomango mandabi papia tamon wıt yıgi 80 yan manda.’

⁸ “Yan anakwan amin tagini da yo agit unun kanban amin nandan kokwini tagisi da arıpmon agit, do yo kila agak pi amini yokwi unun do nandan aban wukwan ıngut. On miktım dakon amin kabı da nandan kokwin tagisi anek notni gat yuman gwayek pi an. Unun tenjenı dakon amin kabı yapmanan. ⁹ Nak da yan dayısat, on miktım dakon monen ban amin not anyomni. Yan ani

kañ, moneŋgo mudoni bisapmon ji egip egip dagok dagogi mini da yutgwan tagisi wigini.

¹⁰ “Amin kinda yo moniŋsisok kilani tagi asak kañ, uñun amin da yo madep kilani tagi asak. Ae amin kinda yo moniŋisok kilani yokwi asak kañ, uñun amin yo madepyo kisi kilani yokwi asak.

¹¹ Yanjo, ji on miŋtim dakon moneŋ kilani tagi dima ani kañ, namın da nandan gadan damiŋek yo tagisi bamisi daban kilani ani? ¹² Ae ji amin dakon yo kabi kilani tagi dima ani kañ, namın da yo kabi disı do damjak?

¹³ “Amin kinda da amin tagi bamori dakon oman aripmi dima asak. Yan kañ, kinda nanŋin galak taŋ imiŋek kinda do nandaban yokwi taŋ imdisak. Ae kinda dakon gen guramiŋek kinda manji imdisak. Ji Piŋkop gat ae moneŋ gat kisi dakon oman monjini aripmi dima egipmi.”

Yesu da gen teban gat ae Piŋkop da Amin Kila Asak gat uñun do yagit

¹⁴ Parisi amin moneŋ do galagisi nandan, do Yesu da gen yagit uñun nandanek yanba yokwi tok an imgwit. ¹⁵ Mani Yesu da yan yoyigit, “Ji amin da amin kilegisi yan dandani yan do pi madep an. Mani Piŋkop da butjigwan yo pasili ton uñun pindak mudosok. Amin da yo tagisi yan yon uñun Piŋkop da dabilon yo wagil inanisi.

¹⁶ “Gen teban gat ae kombi amin dakon gen gat yan tenŋenba Jon da bisapmon wugit. Mani Jon da bisapmon da wasanek Piŋkop dakon Amin Kila Agakni dakon Gen Bin Tagisi yan tenŋenon. Anakwa

amin unjungwan pigik do pi tebaisi an. ¹⁷ Miktim gat kundu gat tagi pasiljil. Mani gen teban dakon gen jimjimjok kind aripmi dimasi pasildisak. Kisisi bami tan mudokdan.”

Yesu da minjat panjkwinit dakon gen yagit

(Mt 5.31-32 ae 19.9 ae Mk 10.11-12)

¹⁸ Yesu da sanbenek yan yagit, “Amin kind a minjatni kwinit yipban kinakwan minjat kaluk pasak kan, unun amin yumabi asak. Ae amin kind a minjat kind a kalip eni da kwinitgiti unun pasak kan, unun amin kisi yumabi asak.”

Yoni morapmi amin kind a gat Lasarus gat dakon gen

¹⁹ Yesu da sanbenek yan yagit, “Yoni morapmi amin kind a egipgut, unun bisapmi bisapmi ilikba pigikni kildani ton tagisi ae imalni gami ban panek yoni aripmisi tan iminakwa yaworisi egipgut. ²⁰⁻²¹ Yan egakwan unun da yut yoma kagakon yoni mini amin kind a mani Lasarus unudon pak egipgut. Lasarus yan nandagit, yoni morapmi amin dakon jap tamokon da jap jimjim mon unun ban noken kan tagisi yan nandagit. Ae pinan da abin wudani asiwukgwit.

²² “Yoni mini amin egek kimakban anelo da abidan anki yipba Abraham gat egipgumal. Egakwal yoni morapmi amin unun yo kisi kimakban wayikgwit. ²³ Aba Tipdomon tepmi madepsi nandanek egipgut. Egek sinjanban wikwanek Abraham dubagisikon Lasarus gat kapmat kapmat yigakwal pindakgit. ²⁴ Pindagek yan tidanek yan iyigit, ‘Abraham dat, bupmi nandan nam. Lasarus

iyinbi unun da pakbi jimjimjok di kisirikon yopman panabin melnokon yopban timisok di yawotjak. Nak on kindapmon egek tepmi madepsi nandisat!

²⁵ “Mani Abraham da yan yagit, ‘Monjino, gak kalip egipgul do nandaki. Gak kalip yo kabigo tagisi banjin panek egaki Lasarus unun yo kabini yokwi banjin panek egipgut. Mani abisok Lasarus on kokupmon butni yaworisi tanakwan gak da tepmi madepsi nandisal. ²⁶ Ae unun gin dima. Nin da binapmon dangap dubagisi kinda tosok. Yan tosok do idon ekwan amin jikon aripmi dima kiki, ae unudon ekwan amin idon aripmi dima obopmi.’

²⁷ “Yan yanban yoni morapmi amin da gen tebaisi yan iyigit, ‘Yan kan, dat, nandan naminek Lasarus iyinbi datno da yutnon kin ²⁸ padik padikno 5 kabi ekwan unun nawa gen tebai yoyinban nandanek on tepmi kokupmon dima apni.’

²⁹ “Mani Abraham da yan yagit, ‘Moses gat ae kombi amin gat dakon gen do padik padikgo mirak yopmanek tagi nandani.’

³⁰ “Yanban yoni morapmi amin da yagit, ‘Abraham dat, unun aripmi dima. Mani amin kimakbi kinda da kin altan yomjak kan, padik padikno da but tobil tagi ani.’

³¹ “Yanban Abraham da yan iyigit, ‘Moses gat ae kombi amin gat dakon gen dima nandani kan, amin kinda kimoron da pidanban kanek nandan gadat aripmi dima akdan.’”

17

Anpak yokwi da nandan gadat anupbal asak

(Mt 18.6-7 ae 18.21-22 ae Mk 9.42)

¹ Yesu da paɗdetni yaɗ yoyigiti, “Yokwi mibili mibili da abin amin paɗkewalba yokwi anek maɗ mudokdaɗ. Mani unun yokwi ani do dayikdaɗ amin, awa! ² Amin kinda da amin monin kinda yokwi asak do yabetjak kaɗ, unun dakon kobogi yokwisi. Yabet dima anakwan amin da wit misinjit tip madep tegikon wamaɗ maba tap ilarigwan pigek kimotjak kaɗ unun da tagapmi. ³ Yaɗdo, ji disa do kila tagisi ani.

“Notgo kinda yokwi aban kaɗ, tebai iyinbi egip egipni anmilip asak. Ae but tobil aban kaɗ, yokwini yipman ibi. ⁴ Unun gildaron gin kosiri 7 kabi yokwi an gaminek abin ‘But tobil at’ yaɗ gayisak kaɗ, yokwini yipman imin imin abi.”

Nandan gadat dakon gen

⁵ Yabekbi kabi da Amin Tagi yaɗ iyiwit, “Nandan gadatnin anpap a.”

⁶ Yanba Amin Tagi da yoyigiti, “Ji dakon nandan gadatji unun mastat yet yombem moninisisok taɗ damjak kaɗ, on kindap piligi tap kagagwan pigisak do iyinba genji tagi guramitjak.”

Oman monji dakon gen

⁷ Ae Yesu da sanbenek yaɗ yagiti, “Oman monjisi kinda pigaga da bo sipsip kila asagon da apban ‘Gak panabin yigek jap sot unun na’ yaɗ tagi iyini? Unun dimasi. ⁸ Amin tagi da oman monjini yansi iyisak, ‘Gak tagap tanek jap son pilik nabi nan

mudaŋapbo gak jap don noki.’⁹ Oman monji pini gin asak, do amin tagini da ya yaŋ aripmi dima iyigi.¹⁰ Jiyo yaŋ gin, Piŋkop da oman morap ani do dayigit unun aŋ mudaŋek yaŋ gin yoni, ‘Nin oman monji do, isal pinin gin aman.’”

Yesu da amin wuda tebani toŋ 10 kabi paŋmilip agit

¹¹ Yesu unun Jerusalem kik do aŋek provins bamot Samaria ae Galili yo da kilapmikon da kigit.¹² Kiŋek kokup kindakon wigik do aŋakwan amin wuda tebani toŋ 10 kabi da dubagikon agek¹³ gen papmon da yaŋ tidaŋek yaŋ iyiwit, “Yesu, Amin Tagi, bupmi nandaŋ nibi!”

¹⁴ Yaŋba pindaŋek Yesu da yoyigit, “Ji kiŋ mukwa sogok amin giptimji yolini.” Yaŋ yoyiŋban kiŋakwa giptimni kilek tawit.¹⁵ Kilek taŋakwa kinda da giptimno kilek tak yaŋ kaŋ tobiŋ obineŋ Piŋkop gen papmon da aŋkisigit.¹⁶ Aŋek Yesu da kandap mibilon gawak imineŋ ya yaŋ iyigit. Amin unun Samaria amin kinda.

¹⁷ Yesu da unun amin kaŋek yaŋ yagit, “Amin 10 kabi kisi giptimni kilek taŋ, ma? Mani 9 kabi unun dukwan ekwan?¹⁸ Unun kisi tagi dima abiŋek Piŋkop aŋkisini? On amin miŋtim ŋwakiŋwarikon nani daŋin abik.”¹⁹ Yaŋ yoyineŋ amin unun yaŋ iyigit, “Gak pidaŋek ki. Nandaŋ gadatgo do aŋek giptimngo kilek tak.”

Piŋkop amin kila akdisak

(Mt 24.23-28 ae 24.37-41)

²⁰ Parisi amin da Yesu yaŋ iyiwit, “Ni biŋapmon Piŋkop Amin Kila Agakni yipban apdisak?”

Yanba Yesu da yoyigit, “Piŋkop da Amin Kila Agakni yipban apban amin da dabilni da kanba p̄sosak dakon tilak altaŋba dima p̄ndatdan. ²¹ Bo amin da ‘Oni obik’, bo ae ‘Asoni obik’ yan dima yokdan. Nandani, Piŋkop dakon Amin Kila Agakni unun jikon kili abik.”

²² Yan yanek paŋdetni yan yoyigit, “Ji don Amin Dakon Monji dakon bisap kinda kok do galagisi nandakdan. Mani dima kokdan. ²³⁻²⁴ Mal kwen binap teri teri kisi ten̄ten̄on̄, yan gin Amin Dakon Monji ap̄disak. Do amin da ‘Asoni egisak’ bo ‘Oni egisak’ yan dayinba dima yolni. ²⁵ Mani Amin Dakon Monji mibiltok tepmi madepsi paŋakwan abisok ekwan amin da manji imdan.

²⁶ “Noa da bisapmon amin egipgwit unuden̄ gin Amin Dakon Monji ap̄jak bisapmon yan gin an̄ egipdan. ²⁷ Jap pakbiyo madep anek minat pak-pakyo kisi awit. Yan anek egakwa Noa tap wak-gakon wigigit. Wugakwan pakbi madepsi paptan̄ wiŋek amin kisisi witjin̄ban pasilgwit.

²⁸ “Lot da bisapmon yan gin awit. Jap pakbiyo awit, ae yuman̄ gwayek awit, ae jap pi awit, ae yut kisi awit. ²⁹ Mani Lot da Sodom kokup yipman̄ degakwan unudon gin kindap gat ae salfa tip gat kundukon da sikak da yan manek amin morap kisi paŋupbal aban pasilgwit.

³⁰ “Amin Dakon Monji abin̄ noman tosak bisap madepmon amin an̄pak yan gin an̄ egakwa ap̄disak. ³¹ Unun bisapmon amin kinda yut kwenon egakwan yo kabini yutgwan toni kan̄, yo kabini timit do yutnon dimasi pigisak. Ae pigaga

17:23-24: Mk 13.21; Lk 21.8 **17:28:** WW 18.20; 19.25 **17:31:** Mt 24.17-18

egipjak aminyo kisi yan gin yutnon yo kabini timit do dimasi tobil kisak. ³² Lot dakon minatnikon do noman tan imgwit unun do nandani! ³³ Amin kinda iyi dakon egip egip ankutnok do nandisak kan, egip egipni pasil imdisak. Mani amin kinda egip egipni paretjak kan, egip egipni kutnanban tan imdisak.

³⁴ “Nak yanşi dayisat, unun kalbi amin bamori dipmin pagakwal Pin kop da kinda abidanek kinda yipdisak. ³⁵⁻³⁶ Minat bamori bret sok do plaua wasanakwal, kinda abidanek kinda yipdisak.”

³⁷ Panjetni da gen unun nandanek iyiwit, “Amin Tagi, unun yo morap dukon noman toni?”

Iyınba yan yoyigit, “Amin kimakbi dakon bumjotni dukwan ton, singin unudon gin muwukgan.”

18

Bisit dima yipnen do sakwabat kindakon abidanek tilak gen yagit

¹ Yesu da bisapmi bisapmi bisit anek dima kurak toni do tilak gen kinda yan yoyigit. ² “Kokup madep kindakon gen kokwin kila agak amin madep kinda egipgut. Unun Pin kop do dima pasalgit. Ae amin do nandaban yo isali anakwa egipgut. ³ Unun kokupmon sakwabat kinda egipgut. Unun minat bisapmi bisapmi gen kokwin kila agak amin madepmon abin abin anek yan iyigit, ‘Uwalno gen pikon yipmanek nak ankutna.’

⁴ “Bisap morapmi apban gen kokwin amin madep da anpulugok do kurak tagit. Mani don

yaŋ nandagit, ‘Nak Piŋkop do dima pasoldot ae amin do nandako yo isali aŋ. ⁵ Mani miŋat uŋun bisapmi bisapmi jigi namisak, do yumsi aŋpulugokeŋ. Bisapmi bisapmi yaŋ gin apjak kaŋ, tagisi dima nandakdisat.’”

⁶ Amin Tagi da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Gen kokwin kila agak amin yokwi uŋun da gen yagit uŋun do nandani. ⁷ Ji niaŋ nandaŋ? Piŋkop da iyi do manjigit amin kabi gildari gildari ae pilini pilini iyi do yaŋ tidon, uŋun aripmi dima bo paŋpulugosak? Bo jomjom aŋegek tepmi dima paŋpulugosak? Uŋun dimasi! ⁸ Yaŋsi dayisat, bisit yaŋ ani kaŋ, tepmisi paŋpulugokdisak. Mani, Amin Dakon Monji miŋtomon apjak bisapmon amin nandaŋ gadatni toŋ pindatjak, bo dima?”

Amin kilegi kind a gat amin yokwi kind a gat dakon tilak gen

⁹ Amin diwari iyi do amin kilegi yaŋ nandaŋek amin diwari do nandaba piwit. Yesu da uŋun amin do tilak gen kind a yaŋ yoyigit. ¹⁰ “Amin bamori bisit ak do Telagi Yut Madepmon wigigimal. Kind a uŋun Parisi amin, ae kind a uŋun takis timit timit amin.

¹¹ “Parisi amin uŋun agek iyi burikon da bisit yaŋ agit, ‘Piŋkop, amin yokwi diwari ekwaŋ nak uŋuden amin dima, uŋun do nak ya yaŋ gayisat. Kabo noknok, bo yokwi pakpak, bo yumabi agak amin, bo ae takis timit timit amin amon akdak, nak uŋuden dima. ¹² Nak Sonda kind a da butgwan bisap bamot gak do nandaŋek jap kelek egi egi asat. Ae yo morap timikdat uŋun kokwinikgo 10

kabi anakwa kabi kinda paret do yipman yipman asat.'

¹³ “Mani takis timit timit amin dubagikon agek but yokwi nandanek Kwen Kokup sintok do mayak tanek yan yagit, ‘Pinkop, nak yokwi pakpak, do bupmi nandan nabi!’”

¹⁴ Yesu da sanbenek yan yagit, “Nak yansi dayisat, amin kinda iyi do nandaban wugisak kan, Pinkop da unun amin abin yipdisak. Anek iyi do nandaba pan amin unun Pinkop da pawigikdisak. Do takis timit timit amin unun yutnikon tobil kinjek Pinkop da dabilon diwarini mini egipgut. Mani Parisi amin unun dima.”

Minjat monjiyo Yesukon yopba opni

(Mt 19.13-15 ae Mk 10.13-16)

¹⁵ Amin da monji njaknak Yesu da kisitni kwenikon wutjisak do panopgwit. Unun pindagek panjetni da kirinik yomgwit. ¹⁶ Mani Yesu da minjat monjiyo iyikon apni do yoyinjek panjetni yan yoyigit, “Ji minjat monjiyo yopba nagon apgut. Dima kirinik yomni. Pinkop da Amin Kila Asak unun amin minjat monjiyo da tilagon ekwan unuden amin dakon. ¹⁷ Nak asisi dayisat, amin kinda amin monin da Pinkop da Amin Kila Asak unun abidon unun da tilak dima abidoni kan, unungwan aripmi dima pigikdan.”

Kila amin kinda yoni morapmi Yesu gat gen yagimal

(Mt 19.16-30 ae Mk 10.17-31)

18 Kila amin kında da Yesu yan iyigit, “Yoyıdet tagisi, nak niansi anek egip egip dagok dagogi mini abidoken?”

19 Yanban Yesu da yan iyigit, “Gak nido nak do amin tagisi yan nayisal? Pin kop kalonji gin unun amin tagisi. 20 Gen teban unun gaga nandisal. ‘Minat eyo kili abi ji yumabi dima ani. Amin dima dapba kimotni. Yo kabo dima noni. Top gen yanek amin isal dogin gen pikon dima yopni. Men dat do nandaba wukwanek geni guramitni.’”

21 Iyınban kila amin da yagit, “Nak monıısogon da gen teban morap unun kisi guramik anan opgum.”

22 Gen unun yanban nandanek Yesu da yan iyigit, “Gak yo kalonjisi kında gin dima asal. Yo morapgo kisi yuman nan mudanek, unun dakon moneni yoni mini amin do yobi. Yan anaki yogo tagisi Kwen Kokupmon tan gamdisak. Yan anek abın nak nol.”

23 Yan iyınban kila amin unun yoni morapmisi do but yokwi madepsi nandagit. 24 Yesu da amin unun kanek yagit, “Yoni morapmi amin Pin kop da Amin Kila Asak unun da kagagwan pigik do antidok an. 25 Asisi, bit madepsi kamel unun da imal bupbup da kosit gwagagon arıpmi dima pigigi asak. Mani unun yapmanek yoni morapmi amin unun Pin kop da Amin Kila Asak unun da kagagwan arıpmi dimasi pigigi asak.”

26 Amin da gen unun nandanek yawit, “Yan kan, namın da egip egip dagok dagogi mini abidosak?”

27 Yanba Yesu da yagit, “Yo amin da aripmi dima agagi, unun Pinƙop da aripmi tagi asak.”

28 Yanban Pita da yagit, “Nin yo morapnin yopmanek gak nan gol awilgaman.”

29 Yanban Yesu da yoyigit, “Nak asisi dayisat, amin morap Pinƙop dakon Amin Kila Agakni dakon pi do nandanek yutni, bo minatni, bo peni padik padikyo, bo meni datni, bo ae monji gwayoni yopman detjak kan, 30 on miktimon egipni bisapmon, Pinƙop da yo morapni yopman dekgwit unun si yapmanek morapmisi yoban timitdan. Ae bunon bisap madep noman tanban egip egip dagok dagogi mini abidokdan.”

Yesu da kimagek pidosak do yanban kosiri kapbi agit

(Mt 20.17-19 ae Mk 10.32-34)

31 Yesu da yabekbini 12 kabi timik iyi banƙin yan yoyigit, “Nandani. Nin Jerusalem kikdaman. Kinapno gen morap kalip kombi amin da Amin Dakon Monji do mandawit unun kisisi bami ton akdan. 32 Amin da Amin Nwakanwari Kabi da kisiron yipba jigilagon da abin yipdan, ae yokwi animinnek ilip sul imdan. 33 Yan anek nap nan baljanek anakba kimotdisak. Mani gildat kapbi mudanakwa aeni kimoron da pidokdisak.”

34 Pangetni gen unun dakon mibili dima nandaba pisawit. Mibili pasili tagit, do gen unun mibili nido yosok unun dima nandaba pisagit.

Yesu da dabili mini amin kinda anmilip agit

(Mt 20.29-34 ae Mk 10.46-52)

³⁵ Yesu Jeriko kokup pap kin ankapmat anakwan dabili mini amin kind a da kosit ilenon yigek amin da monej imni do bisit yoyigit. ³⁶ Unun amin nandaban amin morapmi obin yapman kinakwa nandanek yan yoyigit, “Ji niban an?”

³⁷ Yanban iyiwit, “Yesu Nasaret amin da obigisak.”

³⁸ Iyiban yan tidanek yan yagit, “Yesu, Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nam!”

³⁹ Amin mibiltok opgwit unun da kirinik iminek tayangok yitjak do tebai iyiwit. Mani tebai sigin yan tidanek yagit, “Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nam!”

⁴⁰ Yanban Yesu agek amin unun abidan anopni do yoyigit. Yoyiban kapmat anapba Yesu da yan iyigit, ⁴¹ “Nianşi angaben do nandisal?”

Iyiban yagit, “Amin Tagi, nak sintok do nandisat.”

⁴² Yanban Yesu da iyigit, “Dabilgo kilek tosak. Nandan gadatgo da anmilip asak.” ⁴³ Iyiban unudon gin dabili kilek tanban Yesu yolek Pin kop ankisigit. Yan aban minat amin morap kisi da kanek Pin kop ankisiwit.

19

Yesu Sakius da yutnon wigigit

¹ Yesu unun Jeriko kokup pap wigi yapmanek kik do agit. ² Unun kokupmon amin kind a egipgut mani Sakius. Sakius unun takis timit timit amin dakon amin madep kind a egipgut. Unun yoni morapmi amin kind a egipgut. ³ Yesu unun nianen amin kind a yan kok do pi tebai agit. Mani

Sakius unun amin pisipmi, ae amin morapmi da muwugek kosit sopgwit, do Yesu kok do antidok agit. ⁴ Antidok agit do Sakius unun timtim yanek mibiltan kin pik kindap kindakon wigigit. Yesu unun onan abisak do tagi koken yanon da nandanek wigigit.

⁵ Wigakwan Yesu unun pik kindap akgiron abin kwen sintanek Sakius kanek yan iyigit, “Sakius, gak tepmi pi. Nak abisok gak da yutnon panhi yitden dosi nandisat.”

⁶ Yan yanban Sakius da tepmi pin but galak nandanek Yesu abidanban yutnikon wigigimal. ⁷ Wigakwal pindagek amin da yanba yokwi tok an iminek yan yawit, “Unun yokwi pakpak amin kinda da yutnon wigik.”

⁸ Yan yanakwa Sakius pidan agek Amin Tagi yan iyigit, “Amin Tagi, nandaki. Nak abisok yo kabi morapno kokwinik kabi bamori anakwa kabi kinda yoni mini amin do yoben. Ae amin kinda ankwalek yo kabini di timikgim kan, unun dakon kobogi do yo timikgim unun do yo 4 kabi gat sanbenek yomin yomin aben.”

⁹ Yanban Yesu da iyigit, “On amin kisi unun Abraham dakon monji kinda. Abisok Pin kop da on yut amin kisi yokwikon ban timik mudosok. ¹⁰ Nido Amin Dakon Monji unun amin pasilbi yokwikon ban wisinek timit do pigit.”

Oman monji 10 kabi monej timikgan dakon tilak gen

(Mt 25.14-30)

¹¹ Gen unun yanban nandan egakwa Yesu tilak gen kinda yoyigit. Yesu unun Jerusalem kili kin ankapmat agit, ae amin da Pin kop da Amin Kila Akdisak dakon bisap kili unun kwan tokdisak yan nandawit do ¹² yan yoyigit, “Amin tagi kinda kila amin madep man panek tobil abin don amin kabini kila asak do kokup dubagi kindakon kik do agit. ¹³ Amin unun kokup yip do anek oman monjini 10 kabi yan yoban apba gol monej tabili kinda kalon kalon do yomin yomin agit. Yan anek yoyigit, ‘Ji monej unun ban monej ilit pi anakwa tobil apben bisapmon unudon wigisak.’

¹⁴ “Mani kokup isalni da nandaba yokwi tok an imgwit. Yan nandawit do amin tagi unun kinakwan kokup amin di yabekba kin yawit, ‘Nin unun amin da kila amin madepnin egipjak do dima galak toman.’

¹⁵ “Mani kila amin madep man iba don tobil kokupnikon apgut. Kokupnikon abinek yan yagit, ‘Monej kokwinik yomgum oman monji unun yan yoba apba monej ilit pi aba nian da noman tawit unun do pindakgen.’

¹⁶ “Yanban kinda da mibiltok abinek yan yagit, ‘Amin tagi, nak gol monej tabilgo unun nan monej ilit pi abo tabili 10 kabi noman tawit.’

¹⁷ “Yanban amin madep unun da iyigit, ‘Gak oman monji tagisi! Pi tagisi agil! Yo moninisok mani kilani tagisi agil, do kokup pap 10 kabi kilani abi do man madep gamisat.’

¹⁸ “Ae oman monji unun da bunon nani da abin yan yagit, ‘Amin tagi, nak gol monej tabilgo unun nan monej ilit pi abo tabil 5 kabi noman tawit.’

19 “Yañban amin tagini da yagit, ‘Kokup pap 5 kabi kila aki do man madep gamisat.’

20-21 “Ae kinda da abin yañ yagit, ‘Amin tagi, gol monej tabilgo oni. Gak teban teban amin kinda yañ gandisat. Yo amin da yopmanjan unun gak da sigo timikdal. Ae jap amin da kwaokgan unun yo kisi sigo pasal. Yañ asal do pasalek imal diwatjok kindakon waman yipbo tagit.’

22 “Yañban amin tagi da oman monji unun yañ iyigit, ‘Gak oman monji wagil yokwisi! Gaga gen yosol unun dogin gen pikon gepben. Nak teban teban amin kinda ae amin da yo yopmanjan timikdat, ae jap amin da kwaokgan unun pilikdat yañ nandan namisal. 23 Gak mibili nido monejno benon dima yopgul? Benon yopgul tam ben da diwari sanben naminakwan abin unun kisi timikgom?’ 24 Yañ iyinek amin kapmatjok akgwit unun yañ yoyigit, ‘Gol monej tabil unun gwayen amin monej tabilni 10 kabi tan iman unun do imni.’

25 “Yañ yañban iyiwit, ‘Amin tagi, unun amin monej tabilni 10 kabi kili timak!’

26 “Yañba yañ yagit, ‘Nandani. Amin morap yoni tan yoman unun sanbenek morapmi yomdisat. Mani amin kinda yoni mini kan, yo kalongok di tan iman unun gwayekdisat. 27 Mani uwalno nak da kila amin madepni dima egi yoben do nandawit, unun timik idon panabin dabilnokon dapba kimotni.’”

28 Yesu tilak gen unun yañ mudanek aeni Jerusalem wigik do kosit wasagit.

Yesu Jerusalem kin alantek Telagi Yut Madepmon amin yoyin dekit (Kilapmi 19.29-21.38)

*Yesu Jerusalem kokup papmon pigigit
(Mt 21.1-11 ae Mk 11.1-11 ae Jn 12.12-19)*

²⁹ Yesu kin Betpage ae Betani pankapmat agit. Unun kokup bamot fleh Olipmon tomal. Unudon da pandetni bamori yabegek yan yoyigit, ³⁰ “Jil ason kokup tosok unudon kinjil. Unudon kin kanbal donki bilagi kinda amin da kwenikon dima yikbi unun napmon anteban abi da akban konjil. Napmi witalak anopjil. ³¹ Amin kinda da ‘Donki nido witalgamal?’ yan dayinban kan, yan iyinjil, ‘Amin Tagi da pisok kinda ak do anek yosok.’”

³² Amin bamot yabekban kin pindakbal gen yoyigit da aripmon yan gin noman tawit. ³³ Aba donki bilagi unun witalakwal donki unun dakon ami da yan yoyiwit, “Donki bilagi unun nido witalgamal?”

³⁴ Yanba yoyigimal, “Amin Tagi da pisok kinda ak do anek yosok.”

³⁵ Amin bamot donki bilagi unun anobinek ilikba pigik dubakni donki kwenon yopmanek Yesu yipba unun kwenon yikgit. ³⁶ Donkikon yigek kinakwan amin da ilikba pigik dubakni kosiron yalin anan kiwit. ³⁷ Anakwa Yesu abin fleh Olip dakon kosit obandom nan pukwan unun ankapmat anakwan pandet kabini madepsi da wasok tapmimi ton morap aban pindakgwit unun do nandanek

kisik kisik madepsi awit. Yan anek madepsi yan tidanek Pinjkop anjksiwit. ³⁸ Yan tidanek yan yawit: “Kila Amin Madep on Amin Tagi da manon abisak, unun Pinjkop da gisamigakwan abisak.

Kwen Kokupmon but yawot tosak. Pinjkop Wikwisi anjksino!”

³⁹ Yanakwa amin madep unun da bikbigon Parisi amin di akgwit unun da Yesu yan iyiwit, “Yoyindet, pandetgoni kirinjik yom.”

⁴⁰ Iyinja yan yoyigit, “Nandani. Gen kagani sopni kan, tip da iyi yan tidokdan.”

Yesu Jerusalem do kunam takgit

⁴¹ Yesu Jerusalem ankapmat anek kokup pap unun kanek kunam tagek ⁴² yan yagit, “Gak abisok but yawot dakon kosit kosol tam tagisi, mani unun pasili tanakwan dabilgo da aripmi dima kokdisal. ⁴³ Nandaki. Don bisap kinda noman tokdisak. Unun bisapmon uwalgo da gak anghwasinnek miktim panabin dam madepgokon yopba tugañ wigikdan. Anakwa teri teri da abin pandagat akdan. ⁴⁴ Anek gak gat ae minjat amin gak da dam madepgwan ekwan unun kisi wagilsi tuwil pantasik akdan. Tuwilba tip notni da kwenon dima tan tan akdan. Nido Pinjkop gagon kili abik, mani butgo dima pisak.”

Yesu da amin Telagi Yut Madepmon moneñ ilit pi awit unun yolgit

(Mt 21.12-17 ae Mk 11.15-19 ae Jn 2.13-22)

⁴⁵ Yesu Telagi Yut Madep da nagalon pigi amin moneñ ilit pi awit unun wasanek yolakwan

abigiwit. ⁴⁶ Anjek yan yoyigit, “Pin kop da papiakon gen yan tosok:

‘Nak dakon yut unun amin da abin bisit anjamni do tosok.’

Mani ji da kulabik aba

‘kabo noknok dakon pasili tamo yombem asak.’ ”

⁴⁷ Gildari gildari Telagi Yut Madepmon amin yoyin dekgit. Anakwan mukwa sogok amin dakon amin madep gat, ae gen teban yoyindet amin gat, ae amin dakon kila amin gat da Yesu nian anek anjatno kimotjak yan do kosit wisiwit. ⁴⁸ Mani minjat amin morapyo da geni nandak do galagi madepsi nandawit, do anakba kimotjak dakon kosit kinda dima kawit.

20

Yesu namin da man madep imgut

(Mt 21.23-27 ae Mk 11.27-33)

¹ Bisap kindakon Yesu da amin Telagi Yut Madep da nagalgwan yoyindet anek Gen Bin Tagisi yoyin tenjenagit. Anakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae gen teban yoyindet amin gat, ae kila amin gat kisi da Yesukon abin ² yan iyiwit, “Namin da pi unun abi do yan mudan gamgut da yo unun asal? Ae namin da man madep gamgut?”

³ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Nakyo kisi gen kinda dayiko kobogi nayini. ⁴ Jon telagi pakbi sogit bisapmon, pi agit unun Kwen Kokup dakon pi, bo amin dakon pi nan agit?”

⁵ Yanban iyî gin notni yoyiñ yoyiñ anek yawit, “Kwen Kokup dakon pi’ yan iyineñ kañ, gen kobogi yan niyikdisak, ‘Yañ kañ ji nido dima nandan gadañ ingwit?’ ⁶ Mani amin morapmi da Jon do kombi amin bamisi kind a yan nandan, do ‘Amin dakon pi’ yan iyineñ kañ, unun kisi tagi dima asak. Yan kañ Jon dakon man bin anupbal ano minat amin kabi madep da tip bañ nindapdan.” ⁷ Yan nandanek Yesu do gen kobogi yan iyiwit, “Nin dima nandaman.”

⁸ Yanba Yesu da yoyigit, “Nakyo kisi namin da yan mudan namgut da pi asat unun dima dayiken.”

*Wain pi kila amin yokwi dakon tilak gen
(Mt 21.33-46 ae Mk 12.1-12)*

⁹ Yesu da sanbenek tilak gen kind a yan yoyigit, “Amin kind a da wain pini anek amin da monen pini di anek pi ami do bami di pañ imni yan nandanek pi unun da kisiron yipmanek miktim timi digwan bisap dubagi egip do kigit. ¹⁰ Kin egi don wain sop pampak bisap kwan tanakwan oman monji kind a yabekban wain bami timik pañopjak do kigit. Mani pi kila awit amin da oman monji obisi anagek bami di dima iminek yolba kigit. ¹¹ Yan aba pi ami da aeni oman monji kind a yabekgit. Mani unun pi monji kisi obisi anagek yo yokwisi an iminek bami di dima iminek yipba kigit. ¹² Yan aba kind a gat yabekban kwan madepsi anagek maba wain pi da wanga pigigit.

¹³ “Yan aba wain pi dakon ami da yan yagit, ‘Nak niansi aben? Nak monjino but dasi galak tan

imísat unun nan yabekgo kwan nandaba wukwan imni bo.'

14 "Mani pi kila amin da monji kanek notni yoyin yoyin anek yan yawit, 'Amin on da egi don datni dakon yo morap timidisak, do amin on anagek wain pini nin do anawatne.' 15 Yan yanek monji unun abidan maba wanga pigakwan anakba kimakgit.

"Ji nian nandan? Don pi dakon ami da abin pi kila amin niansi anyomdisak? 16 Pi ami da abin unun pi kila amin dapban kimotdan. Dapban kimagakwa wain pi unun amin nwaknwari da kisiron yipdisak."

Yanban nandane amin da yan yawit, "Unun dimasi agagi!"

17 Yanba Yesu da amin pindagek yoyigit, "Yan kan Pin kop da papiakon gen kind a tosok unun dakon mibili nian? Gen unun yan:

'Yut agak amin da gwak yokwi yan yanek maba kigit, unun gwak yut kodigikon tip kind a nan tidawit da akdak.'

18 Amin morap gwak kwenon da man dapba bisal kikan, ae gwak da amin morap da kwenon mosak unun wagil bisal ki mudokdan."

19 Yesu da tilak gen unun yanban gen teban yoyindet amin gat ae mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat da nin pabin nip do anek yosok yan nandawit. Yan nandane Yesu unudon gin abidokdosi nandawit, mani minat amin kabi madep unun do si pasalgwit.

Rom dakon kila amin madep Sisa do moner im do bo dima?

(Mt 22.15-22 ae Mk 12.13-17)

²⁰ Mukwa sogok amin dakon mibiltok amin gat ae gen teban yoyindet amin gat da Yesu anman ak do pi madep awit. Yanj anek amin di yabekba abinj Yesu anman awit. Unun amin topmon da Yesu dakon gen nandan galak tawit. Sun kinda yanban abidan gapman dakon mibiltok amin madepmon yipno gen pikon yipjak yan do ankwel do awit.

²¹ Anek Yesu yan iyiwit, “Yoyindet, gen yosol ae yoyindet asal unun kilegisi asal yan nandan gadaman. Amin mani ton ae mani mini unun kisi gen bamisikon da Pinjkop dakon anpak yoyin dekdal. ²² Do, nian nandisal, Sisa do takis imno tagi asak, bo dima?”

²³ Yanba Yesu da nianon da ankwel do awit unun pindak mudanek yan yoyigit, ²⁴ “Moner tabili kinda nolijba koko. On wup gat ae man mandabi gat unun namin dakon?”

Yanban iyiwit, “Sisa dakon.” ²⁵ Yanba Yesu da yoyigit, “Yo Sisa dakon unun Sisa iyi do imdo, ae yo Pinjkop dakon unun Pinjkop iyi do imdo.”

²⁶ Yanban minjat amin morapyo da dabilon Yesu ankwelno sun kinda yanban abidonej yan dakon kosit kinda dima kawit. Geni kobogi yoyigit do nandaba njwakjwarisi aban tayanjok akgwit.

Amin kimakbi da pidoni do Yesu iyiwit

(Mt 22.23-33 ae Mk 12.18-27)

²⁷ Sadyusi amin kabi di Yesukon apgwit. (Sadyusi amin unun amin kimakbi aripmi

dima pidoni yan nandan.) ²⁸ Unun da Yesu yan iyiwit, “Yoyindet, Moses da gen kinda yan mandagit: Amin kinda monji mini da kimotjak kan, sakwabatni padige da paban monji panalanjil. Yan aban peni diwatni ton da egipni.

²⁹ “Kalip peni padige yo 7 kabi egipgwit. Peni mibiltok amin minat panek monji mini da kimakgit. ³⁰ Yan aban unun da bunon nani da kwabatni unun panek monji mini da kimakgit. ³¹ Kimagakwan ae kinda da pagit. Peni padige yo 7 kabi kisi da panek monji mini egek kimakgwit. ³² Ae don minat unun kisi kimakgit. ³³ Wili 7 kabi kisi da pawit, do pidot pidot bisap madepmon namn dakon minatni asak?”

³⁴ Yanba Yesu da kobogi yan yoyigit, “Amin miktimon ekwan unun minat eyo anek ekwan. ³⁵ Mani amin kimoron da pidanek egip egipmon tagi egipni do kokwinikbi kabi unun bisapmon minat eyo dima akdan. ³⁶ Unun anelo da yan egipdan, do ae kinda gat aripmi dima kimotni. Unun kimoron da pidokdan, do Pin kop dakon minat monjiyo egipdan.

³⁷ “Moses da kindap wal moningok sogit unun do gen mandagit unun manjinek asisi nandaman, amin kimoron da pidokdan. Moses da Amin Tagi do yan yagit,

‘Unun Abraham, Aisak, ae Jekop dakon Pin kop.’

³⁸ Pin kop da amin kisi morap pindakban egip egipmi ton ekwan, do Pin kop unun amin kimakbi dakon Pin kop dima, unun amin egip egipmi ton dakon Pin kop.”

³⁹ Yanban gen teban yoyiᅇdet amin diwari da nandanek iyiwit, “Yoyiᅇdet, gen tagisi yosol.”
⁴⁰ Amin da Yesu gen kinda gat sanbenek iyik do pasalgwit.

*Yesu da iyᅇ dakon mibili do panᅇkewalgit
 (Mt 22.41-46 ae Mk 12.35-37)*

⁴¹ Mani Yesu da yan yoyigᅇt, “Amin mibili nido Kristo unun Dewit dakon monji yan yon? ⁴² Dewit da iyᅇ Kap Papiakon gen yan mandagᅇt:
 ‘Amin Tagᅇ da nak dakon Amin Tagino yan iyigᅇt,
 “Gak abin nak da aminsi tet do yᅇkbi ⁴³ don uwalᅇo kandap mibilᅇogwan yopbo gengo guramᅇdan.”’

⁴⁴ Dewit da Kristo unun Amin Tagino yan iyigᅇt. Do nianon da Kristo unun Dewit dakon monji egisak?”

*Gen teban yoyiᅇdet amin unun anᅇpakni yokwi
 (Mt 23.1-36 ae Mk 12.38-40 ae Lk 11.37-54)*

⁴⁵ Amin kisisi mirak pan egakwa Yesu da panᅇdetni yan yoyigᅇt, ⁴⁶ “Ji gen teban yoyiᅇdet amin do pᅇndak kimotni. Unun imal dubagᅇ ban panᅇk agᅇp do galak ton. Ae yumanᅇ gwayek tamokon amin da gᅇldat tagᅇ yan yoyini do galagᅇ nandan. Ae muwut muwut yutnon tamo tagisikon yᅇt do galak ton. Ae jap noknok bisap madeᅇmon tamo amin mani ton do tilak abi unudon yᅇt do galak ton. ⁴⁷ Unun amin sakwabat panᅇkewalek yutni timikgan. Ae amin da pᅇndatni yan do bisit dubagisi an. Unuden amin gen kokwin bisap madeᅇmon kobogᅇ do yo jigisi pakdan.”

21

Yoni mini miñat kindá da Piñkop do paret agit
(Mk 12.41-44)

¹ Yesu pindak egakwan yoni morapmi amin Telagi Yut Madep dakon paret idapmon paretni yopgwit. ² Ae kanjakwan sakwabat kindá unun yoni mini, unun da moneñ gimanjok bamori paret idapmon yopgut. ³ Aban Yesu da yagit, “Asisi dayisat, sakwabat yoni mini on da amin morap da paret yopman unun yapmanjek moneñ madepsi yopmandak. ⁴ Amin morap unun moneñni morapmi tan yomanakwa diwari gin paret idapmon yopman. Mani on miñat wadak wadaksi anek moneñni kisi yopmandak. Kili jap yuman nosak moneñni di dima tan iman.”

Yesu da Telagi Yut Madep tuwilni do yagit
(Mt 24.1-2 ae Mk 13.1-2)

⁵ Panjetni diwari da Telagi Yut Madep kanjek yawit, “Amin da tip kildani ton tagisi gat, ae yo diwari yo kildani tagisi Piñkop do paret awit unun ban antilim awit.”

Yanba Yesu da yagit, ⁶ “Yo on pindakgan unun bisap kindá apdisak unun bisapmon unun dakon tip notni kwenon dima tan tan akdan. Tuwilba kisisi man mudokdan.”

Yesu da jigí morapmi altokdan do yagit
(Mt 24.3-14 ae Mk 13.3-13)

⁷ Yanban yan iyiwit, “Yoyiñdet, yo unun ni bisapmonsí altokdan? Ni tilak da mibiltok al-tanakwan kanek yo kili unun altokdan yan nandaney?”

⁸ Yanba yan yoyigit, “Amin da pankewalni do kan kimotni. Amin morapmi da nak da manon abinek ‘Nak unun amin’, ae ‘Bisap madep kili kwan tosok’ yan yokdan. Mani unun amin dima yolni. ⁹ Amin morapmi emat an, bo gapman gat emat an, unun dakon geni apba nandan kan dima pasolni. Yo unun da mibiltok altokdan. Mani mibi bisap madep unudon gin dima altokdisak.”

¹⁰ Sigin sanbenek yan yoyigit, “Miktim kindakon amin da pidanba miktim kindakon amin gat emat wamdan. Ae kila amin madep kindakon amin da pidanba kila amin madep kindakon amin gat emat wamdan. ¹¹ Wudip madepsi akdan, ae miktim dikon amin da jap do madepsi anek amin diwari da kimotdan, ae amin morapmisi sot akdan. Ae kundukon tilak masi masimi mibili mibili al-tanakwa pindagek pasal nimmimikyo akdan.

¹² “Mani unun yo morap dima noman tanakwa amin da ji timik yo yokwisi andamdan. Yan anek Juda amin da muwut muwut yutnon gen yan daminek dam tebanon depdan. Ae nak dakon man abin yip do anek ji timik panke depba kila amin madep gat ae gapman dakon mibiltok amin gat da inamon atdan. ¹³ Unun bisapmon Gen Bin Tagisi yoyin ten-toni dakon bikbik pisan damdisak. ¹⁴⁻¹⁵ Nak da naga gen dulumji pan-tagap anek nandak

nandak tagisi damdisat. Dabo amin gen yan damni unun da gen yoni unun aripmi dima pabin depni. Do ji disi kutnok do anek ni gen ban pantobil yomneŋ yan do nandaba kik dima ani. ¹⁶ Menji datji, ae padik padikji, ae yawi diwatji, ae notji ununyo kisi da ji uwal da kisiron depba ji kabikon di si dikba kimotdan. ¹⁷ Nak dakon man jikon tosok do anek amin kisi da nandaba yokwi tok madepsi andamdan. ¹⁸ Mani busun dangwanji kinda aripmi dima tasik tokdisak. ¹⁹ Ji tebai agek egip egip bamisi abidoni.”

Yesu da Jerusalem yokwi tosak do yagit

(Mt 24.15-21 ae Mk 13.14-19)

²⁰ Yesu da sanbeŋek yan yagit, “Ji pindakba emat amin da abin Jerusalem angwasinɛk akba kan, yan nandani, kokup pap wagil tasik tosak dakon bisap kili unun abisak. ²¹ Unun bisapmon amin Judia miktimon egipni unun pasal kabagwan tepmisi wugini. Amin Jerusalem egipni unun wiŋ wanga kini. Ae amin kokup pap da wanga egipni ae tobil kokup papgwan dima pigini. ²² Unun bisap unun Pinƙop da amin do kobogi yokwisi yomdisak dakon bisap. Yan aban gen mandabi unun kisi bami ton akdan. ²³ Unun bisapmon jigi madepsi Juda miktimon noman tanakwan Pinƙop dakon butjap amin da kwenon mokdisak. Do miŋat monji kwapni ton, ae miŋat monji mum non unun bupmisi. ²⁴ Uwal da abin amin diwari emat agak sibaban dapba kimotdan. Ae diwari miktimi miktimi panƙi yopba oman amini do egipdan.

Anjakwa Amin Nwakwari Kabi da Jerusalem baman iktagildan. Unun amin da Jerusalem kilani anjakwa Pinƙop da bisap yigut unun mudosak.”

Amin Dakon Monji apdisak

(Mt 24.29-31 ae Mk 13.24-27)

²⁵ Yesu da sanbenek yan yagit, “Unun bisapmon tilak mibili mibili gildat dabilon, ae kanegon, ae gigon noman tokdan. Anjakwa miktimon minjat amin kabi morapmi nandanakwa tap da madepsi tamaligakwan pasol pasol madepsi anek butni tagi dima tokdisak. ²⁶ Kwen kundukon yo tebai ton unun da kwakwalitdan, do amin morapmi da jigi morap miktimon noman tokdisak do nandaba kik anek pasol pasol madepsi anek inam kimot akdan. ²⁷ Unun bisapmon kanakwa Amin Dakon Monji gikwemon da tapmimni gat tilim madepni gat apdisak. ²⁸ Yo morap unun wasanek altoni bisapmon Pinƙop da ji timitjak dakon bisap kili unun kwan tosok, do ji pidan agek busunji kwen gwan pidan mudoni.”

Pik kindap kanek butji pisosak

(Mt 24.32-35 ae Mk 13.28-31)

²⁹ Yesu da tilak gen kinda yoyinek yan yagit, “Ji pik kindap ae kindap morap kisi do pindatni. ³⁰ Tami kaluk apmenon yopmanakwa pindagek gildat bisap kili unun abisak yan nandan. ³¹ Unuden gin yo morap dayit unun da altanakwa Pinƙop da Amin Kila Akdisak dakon bisap kili kwan tosok yanji nandani.

³² “Nak asisi dayisat, amin unun bisapmon nani dima kimagakwa yo morap unun kisi altan mudokdan. ³³ Kundu gat miktin gat pasildamal, mani nak dakon gen unun dimasi pasildisak.”

Panjetni kan kimotni do yoyigit

³⁴ Yesu da sanbenek yan yagit, “Ji kan kimotni. Bisap morapmi pakbi teban nanek but upbal di abam. Ae on miktin dakon yo do nandaba kik di abam. Unuden da ji pabin depjak kan, unun bisap madep da but piso mini paron yan depban yokwaldan. ³⁵ Minat amin morapyo miktimi miktimi ekwan unun bisap madep altanban kokdan. ³⁶ Bisapmi bisapmi kalugisi egek Pin kop da tapmin daban yo morap unun altokdan unun tagi yapni, ae Amin Dakon Monji da inamon tagi atni yan do bisit pi ani.”

³⁷ Gildari gildari Yesu da amin Telagi Yut Madep da nagalgwan yoyin dekgit. Anek kalbi fleh Olipmon yut kindakon pan ki pak pak agit. ³⁸ Anakwan amin kisi da wisa dagokdosi pidan Telagi Yut Madepmon geni nandak do kin kin awit.

Yesu tepmi panek kimagit da aeni pidagit

(Kilapmi 22-24)

22

*Judas da Yesu kila amin da kisiron yip do yagit
(Mt 26.1-5 ae 26.14-16 ae Mk 14.12 ae 14.10-11 ae
Jn 11.45-53)*

¹ Bret Yisni Mini dakon bisap madep unun kwan tagit. Unun bisap do Yapyap Bilak yan

yoŋ. ² Anjakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae gen teban yoyiŋdet amin gat da miŋat amin kabi madep unun do pasalgwit, do Yesu nianon da abidanek anjatno kimotjak unun do nandak nandak awit. ³ Anakwa Sunduk Judas da buron pigigit. (Mani kind a Iskariot yaŋ iyiwit. Unun paŋdetni 12 kabikon nani kind a.) ⁴ Judas kwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae Telagi Yut Madep dakon obip amin unun dakon mibiltok amin gat gen yawit. Nianon da Yesu kisitnikon yipjak yaŋ do yaŋ nandat awit. ⁵ Anek but galak nandanek moneŋ di tagi gamneŋ yaŋ iyiwit. ⁶ Judas gen iyiwit unun nandaban tagi anjakwan Yesu abidan kisitnikon yip do kosit wusik agit. Bisap kindakon Yesu amin morapmi gat dima egakwa unudon uwal da kisiron yipben yaŋ do jomjom agit.

Paŋdetni bamori jap paŋkosit agimal

(Mt 26.17-25 ae Mk 14.12-21 ae Jn 13.21-30)

⁷ Unun bisapmon Bret Yisni Mini dakon bilak bisap madep noman tagit. Unun bisapmon Yapyap Bilak do sipsip bulagi ban dapmanŋan. ⁸ Do Yesu da Pita gat Jon gat yabegek yaŋ yoyigit, “Jil kiŋ Yapyap Bilak unun dakon jap paŋkosit abal nonen.”

⁹ Yanban iyigimal, “Kiŋ dukwan paŋkosit anden do nandisal?”

¹⁰ Yanbal yaŋ yoyigit, “Jil kiŋ kokup papmon pigakwal amin kind a pakbi kwoba kind a guramik apban jil gat domdom akdan. Unun amin da yut wigisagon jil unudon yol anan wiginjil. ¹¹ Wigi yut unun dakon ami yaŋ iyinjil, ‘Yoyiŋdet da yaŋ yosok,

“Nak gat panjetnoni gat da Yapyap Bilak dakon jap nonen dakon yut buri dukwan tosok?”¹² Yan iyinbal yut buri madep kwen nani do dolikdisak. Unjudon jap noknok tamo gat ae amin yityit tamo gat kisi ton. Unjudon jap panjosit anjil.”¹³ Yesu da gen yoyigit da aripmon yan gin pindakgimal. Yan pindagek Yapyap Bilak dakon jap panjosit agimal.

*Yesu gat yabekbi kabini gat da mibi jap nawit
(Mt 26.26-30 ae Mk 14.22-26 ae 1Ko 11.23-25)*

¹⁴ Jap noknok bisap anakwan Yesu jap noknok tamokon yabekbi kabini gat kisi yikgwit. ¹⁵ Yigek yan yoyigit, “Nak tepmi dima panek ji gat on Yapyap Bilak dakon jap nonen unun do tagisi kili nandagin da sigin nandan egisat. ¹⁶ Nak yan dayisat, jap on ae dima noken. Yan anapbo wigi on jap dakon mibilisi Pinjop da Amin Kila Asak kagagwan bami don noman tokdisak.”¹⁷⁻¹⁸ Yan yanek wain kinam abidanek Pinjop ya yan iyinek yagit, “Nak yan dayisat, nak wain ae dima nanek egi wigi Pinjop da Amin Kila Asagon don noken. Do abidanek disi kokwin anek noni.”

¹⁹ Ae bret abidanek Pinjop ya yan iyinek bret unun pandagan yominjek yan yagit, “On nak dakon giptim timno ji do parekdat. On nanek nak do nandanek egipni.”²⁰ Nanakwa ae wain kinam abidanek yan yagit, “Wain kinam on nak da ji gat sanbek sanbek kalugi asat unun dakon tilak. Nak yawino nan ji do tagaldat. ²¹ Mani uwal da kisiron nepjak amin nak gat kisi tamokon oni yikgamak. ²² Amin Dakon Monji nianon da kimotdisak do yanbi unun da tilak kimotdisak. Mani uwal da kisiron yipjak

amin, awa!” ²³ Pan̄detni gen un̄un nandanēk notni yoyīn yoyīn an̄ek yawit, “Nin kabikon da nam̄in dasi akdisak?”

Mibiltok amin dakon gen

²⁴ Pan̄detni da nam̄in dasi mibiltok aminin egisak yān do gen emat awit. ²⁵ Aba Yesu da yān yoyīgit, “Amin N̄wak̄wari Kab̄i dakon kila amin madepni un̄un man madepni ton̄, do iȳi do nandaba wukwanek gen tebai yānek amin kab̄ini kila an̄. An̄ek ‘Nin amin dakon pan̄pulugokni ekwaman̄’ yān topmon da yōn. ²⁶ Mani ji yān dima egipni. Amin kinda jikon man madepni ton̄, un̄un amin monji kinda būonsi altagit un̄un da tilagon egipjak. Ae kila aminji da oman monji da tilak egipjak. ²⁷ Nandani. Jap nosok amin da mibiltok amin bo jap pilikdak amin da mibiltok amin? Jap nan̄ek yikdak amin un̄un da mibiltok amin asak. Mani nak ji da binapmon oman monjisi egisat. ²⁸ Pan̄kewal altan̄ nam̄gwit bisapmon ji nak dima nepman̄ dekgwit. Nak gat kisi egipguman̄. ²⁹ Datno da nak kila amin madep egipben̄ do yān mudan̄ nam̄gut, yān gin̄ nak da ji kila amin madep pi ani do yān mudan̄ damisat. ³⁰ Do nak kila amin madep egipben̄ bisapmon ji jap noknok tamokon yigek jap pakbiyo akdan̄. Yān an̄ek kila amin madep yiyit tamokon yigek Israel amin 12 kab̄i gen kokwin pi an̄ yomdan̄.”

*Yesu Pita da manji imjak do yagit
(Mt 26.31-35 ae Mk 14.27-31 ae Jn 13.36-38)*

22:24: Lk 9.46 **22:25:** Mt 20.25-27; Mk 10.42-45 **22:26:** Mt 23.11; Mk 9.35 **22:27:** Jn 13.12-15 **22:30:** Mt 19.28

³¹ Yesu da yaɗ yaɗiɗ, “Saimon, nandaki. Wit dakon sibiɗ sibiɗni tarapmiɗkaɗ uɗuɗeɗ Sunduk da nandanɗ gadatgo aɗkewalban moki do yaɗiɗ. ³² Mani nandanɗ gadatgo diɗma mosak yaɗ do bisit kili agim. Gak tobiɗ apbi bisapmon notgoni paɗteban abi.”

³³ Mani Pita da iyigiti, “Amin Tagi, nak gak gat dam tebanon kiɗek ae gak gat kisi kimotdeɗ do tagap tosot.”

³⁴ Yaɗban Yesu da iyigiti, “Pita, nak yaɗ gayisat, abisok kalbi pup gen diɗma yaɗakwan gak da kosiri kapbi nak do wasip yokdisal.”

Yesu paɗdetni yo ni ban timigek kini uɗun do yoyigiti

³⁵ Yaɗ yaɗek paɗdet kabini yaɗ yoyigiti, “Ji nak da pino ani do yabekgim bisapmon, monenɗ simiɗ yik moniɗ, ae yik madep, ae kandap gwilyo diɗma timikgwit. Uɗun bisapmon ji yo kabi do wadak wadak awit bo diɗma?”

Yaɗ yoyiɗban iyiwit, “Diɗma.”

³⁶ Yaɗba yoyigiti, “Mani abisok monenɗ simiɗ simiɗ yik moniɗji taɗ damaɗ kaɗ, uɗun si timiɗni. Ae yik madepji kisi timiɗni. Ae emat agak sibanini mini amin uɗun imal dubakni yumaɗ naɗek uɗun dakon monenɗ ban emat agak sibanini yumni. ³⁷ Piɗkop gen papiakon gen kinda nak do mandabi uɗun bami noman tokdisak. Gen uɗun yaɗ: ‘Amin da kaɗba amin yokwisi kinda agiti.’

Yaɗsi dayisat, gen morap nak do mandabi uɗun kisi bami noman tokdaɗ.”

³⁸ Yaɗ yaɗban iyiwit, “Amin Tagi, pindat! Nin emat agak sibanini bamori oni.”

Yanba yoyigit, “Unun aripmi.”

Yesu flej Olipmon bisit pi agit

(Mt 26.36-46 ae Mk 14.32-42)

³⁹ Yesu bisap morapmi agit unuden gin kokup pap yipmanek flej Olipmon wigigit. Wigakwan panjetni kisi yolba wigiwit. ⁴⁰ Flejon wigi altanek panjetni yan yoyigit, “Panjekwalon dima moni yan do bisit ani.” ⁴¹ Yan yoyinek dubagisok amin da tip maba kwan unun da aripmon kigit. Kin nwakber anek bisit anek yan yagit, ⁴² “Dat, gak tagi nandisal kan, tepmi dima paken. Mani nak dakon galaktok dima yolgi. Gaga dakon galaktok yolgi.” ⁴³ Yanakwan Kwen Kokup anelo kinda da pin Yesu anteban agit. ⁴⁴ Yesu nandaban jigi madepsi anakwan bisit tebai sigin agit. Yan anakwan kinkinni yawi da yan miktimon mawit.

⁴⁵ Bisit an mudanek pidan panjetnikon tobil kin pindakban bupmi but yokwiyo madepsi nandawit do dipmin pakgwit. ⁴⁶ Yan pindagek yoyigit, “Nido dipmin pokgon? Panjekwalon dima moni yan do pidan bisit abit.”

Judas da Yesu uwal da kisiron yipgut

(Mt 26.47-56 ae Mk 14.43-50 ae Jn 18.3-11)

⁴⁷ Yesu gen sigin yanakwan amin kabi madep kinda apgwit. Panjet 12 kabikon da kinda mani Judas unun da mibiltok aban apgwit. Unun da Yesu mandan nok do kapmatjok apgut. ⁴⁸ Mani Yesu da iyigit, “Judas, gak Amin Dakon Monji mandan nanek unun kosiron da uwal da kisiron yipdisal, ma?”

⁴⁹ Panjet kabi yo unun noman tok do aban kanek yan yawit, “Amin Tagi, emat agak sibanin ban

tagi dapnen?” ⁵⁰ Yan iyinek kinda da emat agak sibanaŋ mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon oman monji anagek mirakni amin tet nani mandaban dagan kigit.

⁵¹ Mani Yesu da yagit, “Yan dima a!” Yan iyinek kisitni unun amin da miragon witjɛnban aeni kilek tagit.

⁵² Anek Yesu da mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae Telagi Yut Madep dakon obip amin dakon mibiltok amin, ae kila amin gat Yesu abidok do apgwit unun yan yoyigit, “Ji emat agak siba gat ae kindap kirin gat timigek kabo noknok amin kinda nan yan abidok do aban, ma? ⁵³ Nak gildari gildari Telagi Yut Madep da nagalon ji gat kisi egi egi agiman, mani nak dima abidawit. Mani abisok on ji dakon bisap. Abisok pilin tuk dakon tapmin da madepsi asak.”

Pita da Yesu do wasip yagit

(Mt 26.57-58 ae 26.69-75 ae Mk 14.53-54 ae 14.66-72 ae Jn 18.12-18 ae 18.25-27)

⁵⁴ Yesu gen unun yan mudanakwan abidan anan mukwa sogok amin dakon mibiltok amin unun da yutnon awigiwit. Anakwa Pita kagisok da yolgit. ⁵⁵ Amin diwari unun yut da nagalon kindap sonjek yigakwa Pita yo kisi unun gat yikgwit. ⁵⁶ Yigakwa oman minjat kinda da Pita unun kindap da tenjenikon yikban kagit. Pakyanŋi kanek yan yagit, “On amin Yesu gat kisi egipgumal.”

⁵⁷ Mani Pita da wasip yanek yagit, “Minjat, unun amin dima nandan imisat.”

⁵⁸ Timisok di egek amin kinda da kanjek yan iyigit, “Gakyo kisi unun da kabikon nani kinda.”

Iyiban Pita da yagit, “Nak dima!”

⁵⁹ Awa kaloni da tilagon egek amin kinda da tebaisi yagit, “On Galili amin kinda! Do asisi, on amin unun gat kisi egipgumal!”

⁶⁰ Mani Pita da yagit, “Gen yosol unun dimasi nandisat.” Gen unun yanakwan pup unudon gin yagit. ⁶¹ Yanban Amin Tagi da tobil Pita nomansi sinjarban kwanek kagit. Kanakwan Pita Amin Tagi da gen iyigit unun do nandagit: “Abisok kalbi pup gen dima yanakwa gak da kosiri kapbi nak do wasip yokdisal.” ⁶² Pita unun do nandanjek nagalon da wanga pigi kunam madepsi takgit.

Yesu jikgo yanjan iminek anjakgwit

(Mt 26.67-68 ae Mk 14.65)

⁶³ Yesu abidawit amin da Yesu abin yip do jigilak yan iminek baljawit. ⁶⁴ Anjek imal nan dabili waman sopmanek yan iyiwit, “Unun namin da gikdak yan do kombi gen yan ka!” ⁶⁵ Ae abin yip do anjek gen yokwi morapmi di gat kisi iyiwit.

Yesu gen kokwin amin kabi da inamon gen yangwit

(Mt 26.59-66 ae Mk 14.55-64 ae Jn 18.19-24)

⁶⁶ Wisa daganakwan Juda amin dakon kila amin gat mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae gen teban yoyindet amin gat gen kokwin ak do muwukgwit. Muwugek Yesu gen kokwin tamokon anki yan iyiwit, ⁶⁷ “Gak asi Kristo kan, niyibni nandano.”

Yañba yoyigít, “Dayiken kan, ji arípmi díma nandan gadan namni. ⁶⁸ Ae nak da dayiken kan, kobogí arípmi díma nayikdan. ⁶⁹ Mani Amin Dakon Monji Pinjop Tapmim Ami da amin tet do kili unun yitdisak.”

⁷⁰ Yanban amin morap kisi da iyiwit, “Do asi gak Pinjop dakon Monji, ma?”

Iyınba yoyigít, “Ji bamisi yon. Nak unun mani.”

⁷¹ Yanban yawit, “On amin gulusunni dakon mibili nandak do amin di gat yan yomno nido apni? Iyi dakon gen kaga da kili unun yanban nandaman.”

23

Yesu Pailaron anan kiwit

(Mt 27.1-2 ae 27.11-14 ae Mk 15.1-5 ae Jn 18.28-38)

¹ Yan yanek unun amin kabi muwukgwit kisi da pidan Yesu iyin ilik anan Pailaron kiwit. ² Anki wasanek gen yan iminek yawit, “On amin da Israel amin kabi nin panupbal anek nin da Sisa do takis díma imnen do yosok. Ae iyi do nak kila amin madep kında, nak Kristo yan yosok.”

³ Yan yanba Pailat da Yesu yan iyigít, “Gak Juda amin dakon kila amin madep, ma?”

Yanban Yesu da gen kobogí yan yagit, “Yosol unun mani.”

⁴ Yan iyınban Pailat da mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae minjat amin morap egipgwit yan yoyigít, “Nak on amin dakon yokwini kında díma kosot.”

⁵ Yanɓan gen tebaisi yan yawit, “On amin Juda miƙtim kisisi agek amin yoyiŋ degakwan kwen wiƙik aŋ. Galili miƙtimon da pi wasaŋek aŋakwan obiŋ idon obiƙ.”

Yesu Erot ron aŋaŋ kiwit

⁶ Yanɓa nandaŋek Pailat da yoyiƙit, “On amin Galili amin kinda bo diɓa?”

⁷ Erot da Galili miƙtim kila agit, do Yesu uŋun Galili amin kinda yan yanɓa nandaŋek Pailat da Yesu yipban Erot ron kiƙit. Uŋun biŋapmon Erot yo kisi Jerusalem egiƙgwiƙ.

⁸ Erot da Yesu kaŋek taƙisi nandaƙit. Biŋap dubaƙisok amin da gen bini yanɓa nandaƙit, do Yesu da wasok tapmiɓi ton kinda aban koken ƙaŋ taƙisi yan nandaƙit. ⁹ Erot da Yesu dakon miɓili nandaƙ do gen morapmi iyigit, mani gen kobogi kinda diɓa yaƙit. ¹⁰ Aŋakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kaɓi gat, ae gen teban yoyiŋdet amin gat da kapmatjok agek gen yan im do pi tebaisi awit. ¹¹ Aŋakwa Erot gat emat amin kabini gat da jigilak gen yaŋek abiŋ yipgwiƙ. Aŋek paba piƙik dubak kiɓdani taƙisi kinda naŋ paŋ imiŋek yipba aeni toɓil Pailat ron kiƙit. ¹² Kalip Erot gat Pailat gat uwal aŋek egiƙgumal, mani uŋun biŋapmon giŋ not agimal.

*Pailat da Yesu tilak kindapmon aŋatni do yaƙit
(Mt 27.15-26 ae Mk 15.6-15 ae Jn 18.38-19.16)*

¹³ Pailat da mukwa sogok amin dakon amin madep kaɓi gat, ae kila amin gat, ae amin kisi yan yoban opba ¹⁴ yan yoyiƙit, “Ji da on amin nagon aŋabiŋ uŋun da amin kwen wiƙik ani do yoyisak

yan nayer. Mani kisin egek unun yo morap dakon mibili nandak do iyit. Ji da gen morap yan iman unun nak da koko bami dima asak. ¹⁵ Ae Erot yo kisi yan gin nandaneke aeni yipban ninon tobil abisak. Anjatno kimotjak da tilak yokwi kinda dima agit kosot. ¹⁶⁻¹⁷ Yan do, nak yum baljanek yipbo kisak.”

¹⁸ Mani amin kisi da yan tidaneke yawit, “On amin anakbi kimagakwan Barabas nan yipbi ninon apjak!” ¹⁹ (Barabas unun kalip amin kinda anakban kimakgit, ae Jerusalem kokup papmon Rom gapman gat emat wamgwit, unun do dam tebanon yipgwit.)

²⁰ Pailat da Yesu pulugan yipban kisak dosi nandagit, do minjat amin kabi madep dakon buri moni do aeni gen yoyigit. ²¹ Mani aeni sigin yan tidaneke yawit, “Tilak kindapmon anakgit! Tilak kindapmon anakgit!”

²² Yan yanba aeni yoyinjakwan kosiri kapbi anakwan yan yagit, “Mibili nido? Ni gulusun nan agit? Anjatno kimotjak da aripmon yokwi kinda dima agit kosot. Do yum baljanek yipbo kisak.”

²³ Yanban amin da Yesu tilak kindapmon anjatni do tebaisi sigin yawit. Yan yanakwa Pailat dakon gen tapmimni manakwan ²⁴ amin dakon geni nandaneke Yesu kimotjak do yan dagok agit. ²⁵ Anek amin dakon galaktok yolek amin unun kalip gapman gat emat wamgut, ae amin kinda anakban kimakban dam tebanon yipgwit, unun yipban kigit. Ae galaktokni yolek Yesu anakba kimotjak do emat amin da kisiron yipgut.

Yesu tilak kindapmon anakgwit

(Mt 27.32-44 ae Mk 15.21-32 ae Jn 19.17-27)

²⁶ Emat amin da Yesu abidan anan kosiron kinakwa amin kinda kokup papmon kik do apban kawit, mani Saimon, unun Sairini kokupmon nani kinda. Saimon gen tebai iyinek tilak kindapni kwapmikon yipba guramigek Yesu yolban kiwit.

²⁷ Kinakwa amin morapmisi yolba kiwit. Anakwa minjat diwarani da yolek Yesu do bupmi kap kinda yanek kunam tagek yolgwit. ²⁸ Mani Yesu unun minjat kabi tobil pindagek yan yoyigit, "Jerusalem dakon gwani, ji nak do kunam dima tatni. Disi gat ae minjat monjiyosi gat do tatni. ²⁹ Bisap kinda apdisak unun bisapmon amin da yan yokdan, 'Minjat monji sun ekwan ae minjat monji mini ae minjat monji da mumi dima nanbi, unun kisik kisik ekwan.' ³⁰ Unun bisapmon amin da kabap yan yoyikdan,

'Ji tuwil ki man nin witjinba pasilnenj!'

³¹ Wasok yokwi on kindap kalugi pakbini tonon ankan, ae si kibidosagon nian ani?"

³² Emat amin da unun bisapmon yokwi pakpak bamori gat kisi Yesu gat dapba kimotni do timik panpan kiwit. ³³ Kinjek miktim tim kinda mani Busun Kidat unudon Yesu tilak kindapmon anagek yokwi pakpak kinda amin tet do, ae kinda gwanden tet do yan dapgwit. ³⁴ Anakwa Yesu da yagit, "Dat, diwarini wiririk yobi. Yo an unun dima nandan pisanek an." Yan yanakwan emat amin da imalni namn da timitjak yan do wasok kinda awit.

³⁵ Anakwa amin kanj agakwa kila amin da yanba yokwi tok anj iminek yanj yawit, “Amin diwari panpulugagit, do unun asi Kristo, Pinjop da pini asak do manjigit amin kanj, iyi tagi anpulugosak.”

³⁶ Yanj yanakwa emat amin unun kisi da abinek jigilak gen yanj iminek wain isipmi iba nosak do ³⁷ anek yanj yawit, “Gak asi Juda amin dakon kila amin madep kanj gaga anpuluga!”

³⁸ Tilak kindapmon but piso gen kinda busunni da kwen yanj mandawit: ON AMIN UNUN JUDA AMIN DAKON KILA AMIN MADEPNI

³⁹ Yokwi pakpak kinda Yesu gat dapbi unun da yanba yokwi tok anek Yesu yanj iyigit, “Gak Kristo, ma? Gak gaga anpuluganek nityo kisi panpuluga!”

⁴⁰ Yanj yanban yokwi pakpak teri kinda anakbi unun da gen tebai yanj iyigit, “Gak Pinjop do dima pasoldol, ma? On amin da tepmi pasak nityo kisi yanj gin pamak. ⁴¹ Nit asi yokwi agimak, do kobogi yokwi pamak, mani on amin yokwi kinda dima agit.” ⁴² Yanj yanek yagit, “Yesu, gak kila amin madep man paki bisapmon nandan nabi.”

⁴³ Yanban Yesu da gen kobogi yanj iyigit, “Asisi gayisat, gak abisok nak gat Paradais kon egipdamak.”

Yesu kimakgit

(Mt 27.45-56 ae Mk 15.33-41 ae Jn 19.28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Unun bisapmon gildat dabil pilin tuksi agit, do 12 kilok anakwan miktim kisi pilin tuk anakwan kin pilindo 3 kilok agit. Anakwan Telagi Yut Madep dakon yoma imal unun kwen da sulugi

piŋ mibilikon dagaŋ ki timi bamori agit. ⁴⁶ Anjakwan Yesu unun gen papmon da yaŋ yaŋit, “Dat, wupno gak da kisiron yipmandat!” Yaŋ yaŋek kimagit.

⁴⁷ Yaŋ aban kaŋek emat amin dakon kila amin da Piŋkop anksineŋ yaŋ yaŋit, “Asisi, on amin kilegisi egipgut.” ⁴⁸ Amin kabi madepsi yo noman tawit unun pindat do apgwit unun pindagek bupmisi nandanek tobiŋ yutnikon kiwit. ⁴⁹ Mani miŋat amin morap nandan imgwit gat, ae miŋat Galili da Yesu yolek apgwit unun gat dubagikon da agek yo noman tawit unun pindakgwit.

*Yesu dakon bumjotni tip kinamon yipgwit
(Mt 27.57-61 ae Mk 15.42-47 ae Jn 19.38-42)*

⁵⁰⁻⁵¹ Amin kinda egipgut mani Josep. Unun Juda dakon kokup pap kinda mani Arimatea unudon nani. Unun amin tagisi ae anpakni kilegisi. Ae unun Piŋkop da amin kila akdisak unun do jomjom anek egipgut. Unun Juda amin dakon gen kokwin amin kabikon nani kinda, mani gen kokwin amin kabi notni Yesu do nandak nandak awit ae yo awit unun do but kalon dima agit. ⁵² Josep unun Pailat ron kiŋ Yesu dakon bumjotni abidok do iyinban nandan imgut. ⁵³ Aban Yesu dakon bumjotni tilak kindapmon naŋ abidan abin imal kwakwagi kinda naŋ wamgut. Wamaŋek anki kimakbi tamo kinda kalip tipnaŋ pasiwit, ae bumjot kinda unudon dima yipbi, unudon yipgut. ⁵⁴ Sabat dakon yo pantagap ak bisap, Nengokon yipgut. Sabat bisap unun kili wasok do agit. ⁵⁵ Miŋat Galili da Yesu gat apgwit unun Josep yol ankinek tip kinam unun kawit. Ae Josep da Yesu dakon bumjotni niaŋon da yipgut

uñun kisi kawit. ⁵⁶ Kañek yutnikon tobil kiñ bumjotnikon yop do marasin gat ae pakbi kibañi tagisi gat pañkosit awit. Mani Sabat dakon gen teban yolek yik yawot awit.

24

Yesu kimoron da pidagit

(Mt 28.1-10 ae Mk 16.1-8 ae Jn 20.1-10)

¹ Sonda wisa dagokdosi miñat kabi uñun yo kibañi tagisi kili pañkosit awit uñun timigek tip kinamon kiwit. ² Kiñ kañba tip madep tip kinam soggut uñun kili antobilba kigit kawit. ³ Mani pigi Amin Tagi Yesu dakon bumjotni dima kawit. ⁴ Bumjotni dukwan tosok yañ nandañek but morap añek egakwa uñudon gin amin bamori kapmatjok altañek akbal pindakgwit. Uñun dakon imalni da mal dakon tenñeñi yombem madepsi tenñeñawit. ⁵ Añakwan miñat da pasol pasol madepsi nandañek mukgwan gawagakwa amin bamot da yañ yoyigimal, “Ji nido kimakbi tamokon amin egip egipmi ton uñun wisañ? ⁶ Uñun idon dima egisak. Kili pidak. Galili miktimon egek gen kindayigit do nandani. ⁷ Yañ dayigit, ‘Amin da Amin Dakon Monji yokwi pampak da kisiron yipba tilak kindapmon aña kaba kimotdisak. Ae gildat kapbi egi mudañek aeni pidokdisak.’” ⁸ Yañ yañbal nandañek Yesu da gen kili yoyigit uñun do buri pisawit.

⁹ Buri pisañba tip kinamon da tobil kiñek yo pindak nandaño awit uñun yabekbi 11 kabi gat, ae amin diwari gat kisi yoyiwit. ¹⁰ Miñat gen

yoyiwit dakon mani unun yan: Maria Makdala kokupmon nani, Joana, Maria Jems dakon menji, ae minjat notni diwari unun kisi da yoyiwit. ¹¹ Gen unun yoyinba yabekbi kabi da nandaba nugigi gen aban dima nandan yomgwit. ¹² Mani Pita pidan timtim yanek tip kinamon kin pagadanek pindakban imal dagin tawit. Yan pindagek yutnon tobil kinjek unun yo morap nianon da altawit yan do nandak nandak agit.

*Amin bamori da Yesu Emeas kosiron kagimal
(Mk 16.12-13)*

¹³ Unun gildaron gin pandetni bamori Emeas kokupmon kik do kigimal. Emeas unun Jerusalem da dubagisi, 11 kilomita da arip toso. ¹⁴ Unun amin bamot kinjek yo morap altawit dakon geni yan nandat agimal. ¹⁵ Yo morap unun do yan nandat anek kinjakwal Yesu iyi opban kisi kiwit.

¹⁶ Dabil da kagimal, mani unun Yesu yan dima kan nandan yo agimal.

¹⁷ Yesu da yan yoyigit, “Jil ni gen ban yan nandat anek kwamal?”

Yan yoyinban bupmi tomno dabil yo anek akgimal. ¹⁸ Kinda, unun mani Kliopas, unun da kobogi yan iyigit, “Dubagikon amin Jerusalem apgwit da ekwan unun da bikbigon gak kalon dagin yo on bisapmon noman tan unun dima nandal?”

¹⁹ Yanban Yesu da yoyigit, “Ni yo?”

Yanban yagimal, “Yesu Nasaret aminon yo altawit unun do yomak. Unun kombi amin kinda. Gen yagit, ae pi agit, unun Pinjokop da dabilon, ae amin kisi da dabilon, tapmimi tonji aban kawit.

²⁰ Mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae kila aminin gat da Yesu gapman da kisiron yipgwit. Yan aba gapman da si anakba kimotjak do gen yan anteban anek tilak kindapmon anakba kimakgit. ²¹ Mani nin unun amin Israel amin yokwikon ban pulugan nipdisak amin yanon da nandan inguman. Unun yo morap altaakwa Yesu anakba kimakgit dakon gildatni abisok kapbi asak. ²² Ae nin da kabikon nani minat di da gen nwaknwarisi niyinja nandaman. Unun wisa dagokdosi tip kinamon kin ²³ Yesu dakon bumjotni dima tanban kanek tobil abin yan niyimal, ‘Nin kin dipmin yombem kinda kanapno anelo da yan niyen “Unun kalugi egisak.”’ ²⁴ Yan niyinja notnin di da tip kinamon kin yo minat da niyen yan gin tanba pindan. Mani Yesu iyi dima kan.”

²⁵ Yan yanbal Yesu da amin bamot yan yoyigit, “Jil nandan kokwinjil tagi mini. Kombi amin da gen morap yawit unun butjilon da tepmi dima nandan gadamal. ²⁶ Kristo mibiltok tepmi madep panek don Pinjop da man madep injak, jil unun dima nandamal, ma?” ²⁷ Yan yanek Moses gat ae kombi amin morap dakon gen gat ban wasanek Pinjop da papia morapmon gen iyi do mandabi unun dakon mibili yoyin tenjenagit.

²⁸ Kokup unun kik do agimal unun ankapmat anakwa Yesu da sanbenek kik do yan agit. ²⁹ Mani amin bamot da kirinik iminek yan iyigimal, “Pilin tokdisak do gak nit gat egipnen.” Yan iyinbal amin bamot gat kisi yutnon wigiwit. ³⁰ Wigi jap no-

24:21: Lk 19.11; Ya 1.6

24:24: Jn 20.3-10

24:26: Lk 9.22

24:27: Kap 22.1-21; Ais 53

knok tamokon yigek bret abidanj Pinjkop ya yan iyinek bret pudanek yomgut. ³¹ Yan aban amin bamot dabilni pisanban kan nandanjo agimal. Yan anakwal unudon gin pasilakwan ae sanbenek dima kagimal. ³² Anakwan amin bamot yan yagimal, “Kosiron Pinjkop da papiakon gen ton dakon mibili niyajakwan butnit madepsi pidan.”

³³ Amin bamot yan yanek unudon gin tobil Jerusalem kigimal. Kin pandet 11 kabi gat ae notni diwari gat muwuk egipgwit unun pindagakwal ³⁴ yan yawit, “Amin Tagi kili pidak da Saimon altan imik!”

³⁵ Yan yanba amin bamot da yo kosiron altawit unun do yoyinek yagimal, “Bret pudanakwan unudon kan nandanjo amak.”

Yesu pandetni kabikon altan yomgut

(Mt 28.16-20 ae Mk 16.14-18 ae Jn 20.19-23)

³⁶ Unun dakon gen yan nandanek egakwa Yesu bikbik nikon altan yominek akgit. Agek yan yoyigit, “But yawot jikon tosak.”

³⁷ Yan yanban amin wup kinda da agek yosok yan nandanek wuripdagek pasalgwit.

³⁸ Pasalakwa yan yoyigit, “Ji nido pasalek but bamot an? ³⁹ Kisit kandapyono do pindakgit. Nak naga akdat. Giptimno abidanek nandabit. Nak kidat sabamyono ton do nandani. Amin wup unun kidat sabamyoni mini.”

⁴⁰ Yan yoyinek kisit kandapyoni yoligit.

⁴¹ Yolinban pindagek kisik kisik madep awit, mani but morap nandanek nandaba bami dima agit. Yan nandanakwa yoyigit, “Jikon jap di ton?”

⁴² Yanban tap kilap kili pan kibit abi timisok kind a iminba ⁴³ abidanek nanban kawit. ⁴⁴ Kanakwa yan yoyigit, “Nak ji gat egipguman bisapmon yan kili dayigim: Moses da gen tebanon, ae kombi amin da genon, ae Kap Papiakon nak do gen mandabi da toj unun kisisi bami altan mudokdan.”

⁴⁵ Yan yanek Pin kop da papiakon gen toj unun dakon mibili nandaba pisoni do pan pulugagit. ⁴⁶ Anek yan yoyigit, “Pin kop da papiakon gen yan mandabi: Kristo unun tepmi panek gildat kapbi egek kimoron da pidokdisak. ⁴⁷ Aban pan det kabini da unun da manon but tobil dakon gen gat, ae diwari wiririt dakon gen gat yoyin ten tenanba amin miktimi miktimi ekwan unun da nandakdan. Pi unun Jerusalem kokup papmon da wasanek ak dan. ⁴⁸ Ji unun yo morap altawit unun pindakgwit, do unun dakon gen bin minat amin morapyo yoyin ten tenokni. ⁴⁹ Nandani! Dat da yo dam do yan teban tok agit unun nak da jikon yabetdisat. Ji tepmi dima kin ek kokup papmon egakwa Pin kop dakon tapmim Kwen Kokup da jikon pikdisak.”

*Yesu Kwen Kokup wigigit
(Mk 16.19-20 ae Ya 1.9-12)*

⁵⁰ Yan yoyinek pan detni mibiltan yomin ek Be tani kokupmon kiwit. Kin unudon kisiri pan enagek gisam yomgut. ⁵¹ Gisam yomin akwan gin pan detni yopman degek Pin kop da anan Kwen Kokup wigigit. ⁵² Wigikwan gawak iminek tobil kisik kisik madepsi nandanek Jerusalem kiwit. ⁵³ Kin

Telagi Yut Madepmon sanbek sanbek egek Pin kop
an kisiwit.

PIN^KOP GEN
The New Testament and Psalms in the Yopno Language
of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long
Niugini

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106